

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905-275-4672. FAX 905-275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitytė, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$38, pusmetinė – \$20, mėnė – \$50, garbės – \$60 (Amerikoj – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškes žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905-275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular \$38.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškes žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Kryžių kalnas - didysis liudijimas

Ganytojinis Lietuvos vyskupų laikas, primenantis istorinį
Šv. Tėvo apsilankymą Lietuvoje metinių proga

MYLIMI BROLIAI IR SESERYS!

Švenčiame Šv. Tėvo Jono Pauliaus II apsilankymo Lietuvoje metines. Ši apsilankymą vertiname kaip Dievo dovana Lietuvai, Bažnyčiai ir kiekvienam iš mūsų. Laikas, kurį Šv. Tėvas pasirinko atvykti į Lietuvą, buvo ypatingas; kai kam atrodė, kad net nelabai tinkamas, nes per daug buvo suirutės, susipriešinimo ir pasimetimo. Šventajam Tėvui atrodė kitaip; susirūpinęs savo kaimene vyriausias Bažnyčios Ganytojas atvyko tada, kai mes labiausiai buvome reikalingi jo pavyzdžio, maldos ir pamokančio žodžio.

Šventasis Tėvas buvo su mumis. Mes jį matėme, girdėjome ir lietuviškai. Mes matėme, kaip jis šypsojosi, laimino, kalbėjo ir meldėsi. Mes buvome girdėję daug žodžių apie dvasingumą, o dabar pamatėme asmenybę, iš kurios širdies spinduliavo atlidumas, gerumas, dvasingumas ir kiekvieno žmogaus vertinimas. Tačiau nuostabu, kad su tokia didele jėga traukdamas žmones prie savęs, Šv. Tėvas mus patraukė ne tiek prie savęs, kiek prie nematomos tikrovės, kurią mes vadiname atgamtiniu gyvenimu. Mes keliąs dienas gyvenome tuo, ką juto ir išgyveno Palestinos žmonės, kai tarp jų vaikščiojo ir mokė Jėzus Kristus.

Šventasis Tėvas meldėsi drauge su mumis. Suklupęs prie Aušros Vartų Gailestingumo Motinos, jis kalbėjo Rožinį. Meldėsi už Lietuvą, draskomą neapykantos ir egoizmo, meldėsi už Bažnyčią, persekiojamą išvargintą ir ieškančią kelio į žmonių širdis, meldėsi už mus, ištroškusius laisvės, bet nemokančius atsakingai ja naudotis.

Šv. Tėvas atėjo pasimelsti prie žuvusiųjų už Lietuvos laisvę kapų Antakalnyje. "Ateinu, o Viešpatie, kaip ramybės ir vilties piligrimas, kad prie kapų paskutinių Lietuvos kankinių, jų protėvių ir jų senų priešų skelbčiau tikėjimą Tavimi ir mūsų prisikėlimu... Padaryk, Viešpatie, kad tie kryžiai, primenantys dar nesusnuktus bratalius ir priešiškus laikus, būtų tyliais, tačiau nuolatiniiais gnybais nuo naujų skaudžių išgyvenimų, kuriuos neša akla ideologijos jėga, tautinė puikybė bei sąmoningas žmogaus kilnumo nepaisymas".

Vingio parke, Santakojė ir Kryžių kalne mes turėjome galimybę drauge su Šv. Tėvu dalyvauti jo aukojamoje šv. Mišiose. Išgyvenome Kalvarijos aukos sudabartinimą ir mūsų visų vienybės pajutimą. Buvome kaip viena šeima, turinti tėvą ne tik danguje, bet ir žemėje.

Šventasis Tėvas skelbė Die-

vo žodį. Jis atvyko į Lietuvą, kaip Ganytojas, juntantis Viešpaties uždėtą pareigą skelbti Evangeliją. Mes visi, jauni ir seni, darbininkai ir politikai, dvasiškiečiai ir pasauliečiai, laukėme tiesiai ir meile persunkto bei Šv. Dvasios įkvėpto žodžio ir jį išgirdome.

Jį Tėvas sakė dvasiškiais: "Tebūnie svarbiausia jūsų pareiga – tarnauti broliams". Pasauliečius ragino: "Imkitės apaštalinės atsakomybės Bažnyčioje ir įvairiose visuomeninio gyvenimo srityse". Vienuoliams priminė reikalą "atsinaujinti ir veiksmingai prisidėti prie Lietuvos dvasinio atsinaujinimo"; diplomatus – "ginti atskiriančios tautos ir kiekvieno žmogaus interesus". "Neužvertkite proto kelio, vedančio į Dievą", – Šv. Tėvas ragino mūsų intelektualus. – Nebijokite atverti durų Kristui". Jaunimą perspėjo neklusyti klaidingų pranašų balso, neiti pašlijusios dorovės keliu ir nelaukti egoizmo gyvenimo būdo, priešingai, – atsakingai naudotis laisve, pasitikėti Bažnyčia ir būti naujosios evangelizacijos šaukliais. Popiežius ragino Lietuvos žmones vieningai dirbti Lietuvos ir Bažnyčios labui rėmiantis Evangeliją: "Kristus tebūna jūsų gyvenimo, jūsų demokratijos ir ateities uola".

Ne tik Šv. Tėvas padovanojo Lietuvos žmonėms savo meilę, maldą ir tiesos žodį, bet ir Lietuva turėjo ką padovanoti brangiam svečiui. Ta dovana buvo Kryžių kalnas: "Dėkoju jums, lietuviai, už šitą Kryžių kalną, už tą didelį liudijimą, duotą Dievui ir žmonėms. Liudijimą duotą per Nukryžiuotojo ir Prisikėlusio Kristaus paslapčių. Liudijimą, duotą savo istorijai ir visoms Europos ir pasaulio tautoms". Kryžių kalną Šv. Tėvas ilgai nešios savo širdyje ir apie jį kalbės Romos maldininkams bei pasauliui.

Prabėgo metai laiko nuo Šv. Tėvo vizito į Lietuvą. Ši proga leidžia mums ne tik prisiminti brangias jo apsilankymo valandas, bet ir patikrinti, ar mūsų širdys buvo geroji žemė, kuri priima Evangelijos grūdą ir duoda šimteriopą vaisių. Kad taip įvyktų, melskimės drauge su Šv. Tėvu, kaip jis meldėsi prie Šiluvos Marijos: "Geroji Motina, tu išklaušai lietuvių prašymus ir surenki jų viltis. Duoki jiems užsidegimo ir drąsos nugaltį materialinius ir moralinius sunkumus; padaryk vaistingus jų rankų ir proto darbus; apsaugok šeimų židinių džiaugsmą, visuomeninio gyvenimo vienybę, palaikyk ateities labui darbuotis pasiryžusią viltį!" Amen.

Lietuvos kardinolas, arkivyskupas ir vyskupai
1994.08.18

A.a. ALFONSUI BALČIŪNUI

mirus,

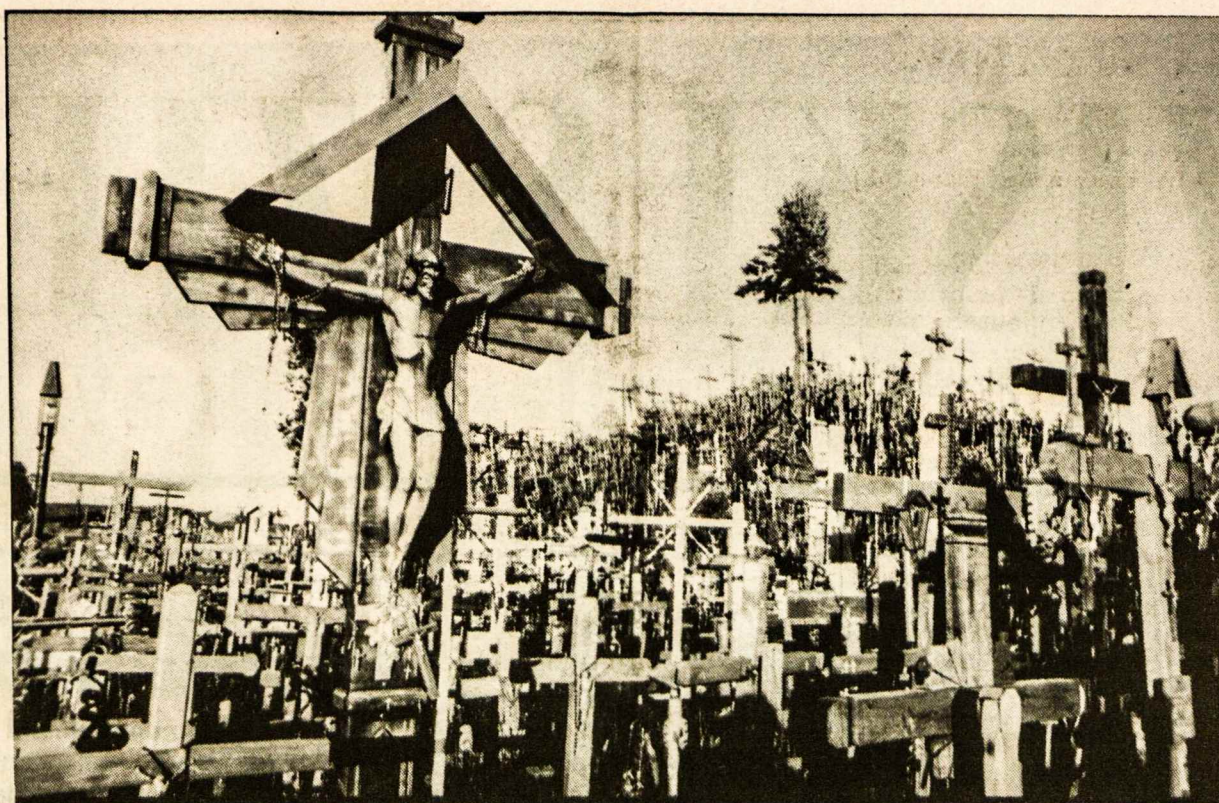
nuoširdžią užuojautą reiškiamo jo žmonai ALDONAI, vaikams bei jų šeimoms ir uošvei JADVYGAI MIKA-LAUSKIENEI –

Aldona ir Valentinas Rutkauskai

Joana Kuncaitienė

Evaristas Fedaras

Danutė ir Jurgis Vidžiūnai (Čikagoje)

KRYŽIŲ KALNAS netoli Meškuičių – simbolinė Lietuvos tikinčiųjų tvirtovė. Čia Šv. Tėvas Jonas Paulius II prieš vienerius metus meldėsi ir laimino laisvam gyvenimui atgimstančią lietuvių tautą. Nuotr. J. Bindoko

Kariniai rusų traukiniai ir pavojai

Lietuva, atsidūrusi tarp rusų valdomos Karaliaučiaus srities ir Rusijos, yra verčiama leisti karinį tranzitą per savo teritoriją be jokios kontrolės ar apribojimo

S. POVILAS ŽUMBAKIS

Rusijos kariuomenė iš Lietuvos pasitraukė prieš metus po ilgų ir įtemptų Vytauto Landsbergio derybų su Maskva. Bet negalintys paleisti imperijos iš savo rankų generolai ir jų remiami politikai šį pasitraukimą vertino kaip taktinį, ne strateginį pralaimėjimą.

Šiandien per Lietuvą į Karaliaučiaus sritį ir iš ten kariniai rusų traukiniai rieda be jokio patikrinimo. Jiems prez. A. Brazauskas valdžia davė leidimą vežti įvairius ginklus, karinę amuniciją ir net branduolinius medžiagas.

Ką jie veža šalia tų prekių, niekas nežino. Kariniai rusų traukiniai skraido Lietuvos erdvėje kada tik nori be jokio leidimo. Specialios teisės Rusijai mūsų tautiečiams Lietuvoje ir užsienyje kelia didelę nerimą. Tas nerimas kyla dėl dviejų priežasčių.

Pirmiausia toks laisvas karinių pajėgų pervežimas ir nesiskaitymas su Lietuvos erdvės teisėmis primena Raudonosios armijos išreikalautas teises Lietuvoje 1940-aisiais. Būtų labai lengva sukelti provokaciją, o po to atsuktelti gelbėti "nuskriaustųjų". Tai yra du dideli Lietuvos suvereniteto pažeidimai. Juo daugiau tokių pažeidimų, juo silpnėja Lietuvos suvereniteto teisė.

Krašto nepriklausomybė ir laisvė yra pagrįsta daugeliu pasauliui pripažintų teisių: teritorijos, ekonomikos, politinės teisėtovos ir t.t. Kiekvienos teisės apribojimas prisideda prie tų vertybių mažinimo, prie suvereniteto pažeidimo.

Antra, tai dabartinės valdžios slaptumas dėl derybų su Rusija ir bendras nepasitikėjimas tos valdžios žmonėmis užsienio reikalų srityje. Kadangi karinis tranzitas turi ryšį su pačiomis svarbiausiomis saugumo sritimis, LDDP valdžia, o ypač prez. Algirdas Brazauskas, turėtų suprasti, jog buvę paklusnūs Maskvos biurokratų, kuri buvo Aukščiausios tarybos sudaryta iš įvairių pažiūrų žmonių. Į tą grupę įėjo K. Prunskienė, R. Ozolas, B. Kuzmickas, A. Abišala, A. Saudargas, Č. Stankevičius ir V. Landsbergis.

LDDP toms deryboms paskyrė savuosius ir nutarė slapta tartis su savo kolegomis Maskvoje. Tai sukėlė didelį nepasitikėjimą Vakaruose.

Kai kurie darbiečių atstovai ir net mūsų vakariečiai bando aiškinti, jog modernioje Europoje niekas nevaržo traukinių tranzito (jie paprastai neskiria karinio ir komercinio tranzito), esą taip galvoti yra senamadiška ir ekonomiškai ne-naudinga. Bet jie mato tik dalį tikrovės.

Jeigu derybos vyktų viešai ar bent derybų komandoje dalyvautų opozicinių partijų atstovai, būtų daug lengviau suprasti, kas yra daroma. Būtų lengviau pasitikėti.

Reikia skirti susisiektimo ryšius tarp demokratinėse valstybėse ir kraštuose, kuriuose vyrauja ekonominė, politinė ir kriminalinė suirutė. Kas kontroliuoja Rusijos valdžią? Ar dabartinė jos valdžia turi įtakos karinėms pajėgoms ir generolams, kurie elgiasi savarankiškai ir gan drąsiai, kaip kad anų laikų kiniečių karo "lordai". Rusijoje generolai organizuojasi politiškai. Pvz. apie generolą Alexander Lebed'ą, vieną kiečiausių buvusių komunistų, su daugiau ir daugiau kalbama kaip apie būsimą prezidentą arba bent gynybos ministrį. Jis ir kiti generolai esą pramato didžiąją Rusiją, panašią į buvusią Sovietų Sąjungą – su atominiais ginklais ir karine jėga. O prarastas teritorijas būsią nesunkų atsiimti, panaudojant ekonominį, politinį spaudimą (reikalui esant ir karinę jėgą), ypač suteikiant dvigubą pilietybę visiems Rusams, kurie to pageidautų Lietuvoje bei kitose "respublikose".

Jeigu prez. A. Brazauskas valdžios atstovai yra įsitikinę, jog tie nepatikrinti karinių prekių traukiniai nėra pavojingi, gal galėtų paaiškinti mums, kaip jie yra pasirodę apsaugoti gyventojus, gyvenančius netoli pravažiuojančių traukinių bėgių tuo atveju, jeigu sprogėtų gabenami šoviniai ar pasiūlyti branduolinių ginklų chemikalai?

Kaip Lietuvos vyriausybė žino, kad tuose vagonuose nėra kontrabandos, narkotikų ar branduolinių medžiagų, vis

dažniau ir dažniau įvairiais keliais atsiduriančių Vakaruose ir taip reikalingų tarptautiniams teroristams? ("Russia's army and politics, ALEXANDER NAPOLEONOVICH", The Economist, August 27, 1994). ("Leaning on the Balts", The Economist, August 27, 1994).

Mes žinome, kaip Vakarų saugumo žinybos rūpinasi tokia branduolinių medžiagų prekyba bei narkotikų pervežimu. Ar Lietuva taps tokia Pietų Amerikos bananų valstybe, kurios pareigūnai krausis didelius turtus iš tokių pervežimų? Turėtų atskleidimo įstatymai dabartinei Lietuvos valdžiai nėra priimtini. Gal slapto, karo tranzito klausimai pinasi su brangių namų ir didžiulių turto krovimu Lietuvoje, kai daugumas gyventojų rūpinasi tik šiltu kambariu ir kepalu duonos?

Artie žmonės Vakaruose, per pirštus žiūrintys į karinį tranzitą ir vis primenantys mums, kad jeigu rusai norėtų, galėtų užimti Lietuvą per kelias dienas, mano, jog pvz. Amerika sustiktų tokiomis sąlygomis leisti Meksikai pervežti branduolinius ginklus, sprogstamąją medžiagą, šovinius... per JAV į Kanadą? Ar jie nemato teisinio skirtumo tarp krašto karinio užėmimo ir kariuomenės įsileidimo?

Ar Rusijos valdžia sutiktų, jei Vokietija ir Japonija staiga nutartų siųsti uždarus, netikrinamus karinius traukinius per Rusiją? Jeigu nesutiktų, ar mūsų liberaliniai politikai išdrįstų kritikuoti rusus? (ALR)

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Steigiasi savanorių kūrėjų skyriai

"Lietuvos aidas" rugsėjo 6 d. laidoje skelbia, kad rugsėjo 2 d. Vilniaus karininkų ramovėje susirinko Vilniuje ir apylinkėse gyvenantys Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos (LKSS) nariai ir įsteigė Vilniaus apskrities skyrių. Toks skyrius jau veikia Kaune ir taigi pradėta burtis rajonuose. Ši sąjunga yra savarankiška visuomeninė organizacija, kurios tikslas yra apsaugoti ir ginti Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, ugdyti tautinę savimovę, piliečių savigarbą, jausmą ir supratimą, stiprinti valstybingumą, rūpintis savo narių bei kitų nepriklausomybės gynėjų atminimu ir jų šeimų materialine būkle.

Steigiamajame susirinkime buvo išrinkta valdyba, revizijos komisija ir garbės teismas. Ilgai trukusiose diskusijose savanoriai išreiškė didelį susirūpinimą, kad ligšiol nebuvo nutiestas nei vienas lietuvių tautos tautudystės vykdytojas, neapdovanotas Vyčio kryžiumi bei vienas partizanas, partizanai apkaltinami sriubų ir okupacinės kariuomenės padarytais nusikaltimais, partizanų vardas žeminamas, jų šeimos diskriminuojamos. Dalyviai teigė, jog stengiamasi spinti kariuomenę ir LKSS, jos sudėtinę dalį, prastai ją ginkluojant ir apie ją kuriant neigiamą nuomonę.

Gynybos ministerių susitikimas Danijoje

Kopenhagoje rugsėjo 11 d. įvyko Skandinavijos kraštų, Didžiosios Britanijos ir Baltijos valstybių gynybos ministerių susitikimas, kuriame buvo pasirašytas memorandumas dėl paramos kuriant Baltijos taikos palaikymo batalioną. Danija, Švedija, Norvegija, Suomija ir Didžioji Britanija įsipareigojo teikti įvairią paramą. Taip pat numatyta konkreti tarptautinė pagalba programa. Didžioji Britanija apsiėmė apmokyti karinius anglų kalbos ir organizuoti bendrą kovinį parengimą. Skandinavijos kraštai perteiks savo taikos palaikymo misijų patyrimą. RSJ

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tys prancūzų kilmės kvebekiečiai. Proporciniu požiūriu mažiau balsuotojų turinčiose rinkiminėse apylinkėse J. Parizeau lengviau galėjo pasididinti atstovų skaičių parlamente. Ontario NDP premjeras Bob Rae pirmas pastebėjo komiškai išsikvotą J. Parizeau separatistų daugumą 15.000 balsuotojų dėka.

Dabar staiga paašikėjo, kad rinkimus pralaimėjęs Kvebeko liberalų naujasis vadas D. Johnsonas tebėra gyvas, nežuvęs politinėje rinkiminio vairo kovoje. Su 46 savo atstovais jis bus pajėgus sudaryti rimtą opoziciją separatistams dvidėsimt šeštojo premjero J. Parizeau posūkiams.

Mirtis nužudo kūną, bet didelių asmenybių mintys lieka, likusius šaukdamos gyvenimui. Tačiau artimieji kenčia skausmą.

Su šiuo pasauliu atsisveikinus

a.a. dr. JUOZUI GIRNIUI,

jo žmonai ONUTEI, sūnams – RAMŪNUI, SAULIUI, KĘSTUČIUI, kitiems artimiesiems bei visai lietuvių visuomenei, nustojusiai didelio mąstytojo, reiškiamo užuojautą –

Lietuvių fronto bičiulių taryba

MIELAI SESUTEI

a.a. ELENAI ŠTAREVIČIENEI

Kalifornijoje mirus,

jos brolių ČESLOVĄ TIŠKEVIČIŲ nuoširdžiai užjaučiu –

Steponas Narmontas

A+A

ALFAI BALČIŪNUI

Winnipege mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo jo žmonai ALDONAI ir visai šeimai –

Paulina Šimkevičienė

Irena Vibrienė

Genė ir Romas Šimkai

BRANGIAM VYRUI IR TĖVUI

a.a. ALFAI BALČIŪNUI

Winnipege mirus,

skausme likusią žmoną ALDONĄ ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame –

A. A. Sergaučiai, Mississauga

A. V. Tautkevičiai, Windsor

A+A

ALFONSUI BALČIŪNUI

iškeliauvus amžinybėn,

žmoną ALDONĄ, dukrą, sūnus su šeimomis, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Buvę Winnipegiečiai:

J. Č. Kurai

E. P. Žuliai

I provincinio parlamento rinkimus premjero D. Johnsono liberalai ėjo, kovodami už Kvebeko pasilikimą Kanados federacijoje. Jis taigpi įsipareigojo federacinės Kanados rėmuose siekti didesnės darbo pasiūlos Kvebeke.

Daugiausia atstovų liberalai laimėjo Montrealyje, kur yra didesnis skaičius anglų kilmės kvebekiečių. Liberalai stipresni ir kai kuriose kitų miestų rinkiminėse apylinkėse, kur gyventojai nori išlaikyti dabartinį gyvenimo lygį ir tikėtis aukštesnio.

Tikrąja liberalų pralaimėjimo priežastimi politiniai komentatoriai laiko kvebekiečių nusivylimą juos devynerius metus valdžiusiais liberalais. Esą ten beveik tradicija tapo turėtų vyriausybę pakeisti trečiuosiuose parlamento rinkimuose. Taip 1985 m. gruodžio 2 d. įvyko su Kvebeko partijos separatistais, o dabar toks pat likimas rugsėjo 12 d. ištiko liberalus. Kadangi provincija turi tik dvi politines partijas – liberalų ir Kvebeko separatistų, nusivylimui pareikšti jos pakeičiamos eilės tvarka. Kitą pasirinkimo kvebekiečiams, turintiems tik dvi partijas, nebėra.

Nusivylimą buvusio premjero R. Bourassos vadovautais liberalais kvebekiečiai parodė J. Parizeau separatistinės Kvebeko partijos išrinkimu. Tačiau tai nereiškia, kad Kvebeko gyventojų dauguma pritaria peršamam Kvebeko atskirymui nuo Kanados ir nepriklausomybės paskelbimui. Aiškina, kad jiems tik rūpi ekonominį reikalų sutvarkymas.

Kvebeko partijos siūlomai nepriklausomybei reikės tokių žingsnių patvirtinančio referendumo. Jis buvo atmetas 1980 m. ir dabar vėl bus atmetas, kai jį išdrįs paskelbti premjeru tapęs separatistų vadas J. Parizeau. Rūpestį kanadiečiams kelia tokia kvebekiečių taktika, tampanti pavojingu politiniu žaidimu su referendumais.

Kvebeko partijos vadas J. Parizeu rinkiminiame parlamento vajuje laimėjo atveju kalbėjo apie pagreitintą referendumo surengimą. Vėliau prastarė, kad referendumas bus paskelbtas po 10 mėnesių. Dabar jam ankstyvą referendumą Kvebeko nepriklausomybės klausimu jau siūlo ir Kanados ministris pirm. J. Chretienas. Tokio referendumo reikalauja ir pozicijos vadu Kvebeko parlamente tapsiantis liberalas D. Johnsonas bei kiti Kanados politikai. Tačiau, atrodo, skubus referendumo paskelbimas jau nevilioja paties premjeru tapsiančio J. Parizeau, rinkimus laimėjusio vos 15.325 balsais.

Skubaus referendumo turėtų bus atsisakyta, bet kanadiečius Kvebeko parlamente separatistinėmis idėjomis kamuos premjeras J. Parizeau, o Kanados parlamente – opozicijos vadu tapęs L. Bouchardas su savo separatistiniu Kvebeko bloku, Kanados parlamentas išrinktas tik toje provincijoje. V. Kst.

Paremkite "Tėviškes žiburius" auka, rėmėję ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – "TŽ" leidėjai

Kaip buvo uždarnos Vilniaus šventovės

Pasibaigus sovietinei okupacijai ir atėjus laisvei, praskleidžia slaptumo uždanga, slėpusi dramatiškas prievartines šventovių uždarymo scenas • Oficialiuose raštuose buvo ironiškai pažymėta – "siūlome atiduoti mums šventovės raktus", o elgtasi labai grubiai – reikalaujant bei grasinant • Vieną tokį atvejį yra jautriai aprašęs liudininkas kun. Kazimieras Vaičekonis

GENOVAITĖ GUSTAITĖ,

Vilnius

Tai aprašyti paskatino Vilniaus arkikatedros klebonas mons. Kazimieras Vasiliauskas: "Tegul 'T2' skaitytojai žvilgtelį į tą nežinomą jiems praeitį, jo surinktų dokumentų pluošteli – pranešimus kurijai, Vilniaus arkivyskupijos valdytojo prašymą Stalinui, miesto vykdomojo komiteto pranešimus klebonams, lentelę su uždarymo datom ir kt.

Pirmosios aukos

Pirmos keturios aukos Vilniuje buvo – Šv. Jono, Šv. Kotrynos, Šv. Jokūbo ir Šv. Jurgio šventovės – visos parapijos. 1948 m. liepos 22 d. jų klebonams buvo įteiktas vykdomojo komiteto raštas rusų kalba su antspaudu ir parašu – F. Vasiljevas, pirmininko pavaduotojas, skelbiantis minėtą neišvengiamybę: "Miesto tarybos vykdomasis komitetas siūlo Jums šventovės raktus atiduoti mūsų atstovui draugui V. Černovui.

Klebonų pranešimai kurijai rodo, kad raktų paimti dažniausiai ateidavo trijulė, kalbant rusiškai, kad su inventoriu elgėsi nevienodai, o švenčiausiąjį išnešti į artimiausią šventovę leisdavo be kliūčių.

Pirmų keturių šventovių klebonui su "siūlymu" sutiko, raktus atidavė. To laiko nuotaiką puikiai aprašė liudininkas kun. Kazimieras Vaičekonis, anuomet Šv. Jokūbo šventovės vikaras, o dabar (po 10 metų kalėjimo, 11 metų tremties) Ceikinių parapijos klebonas. Atsiminimuose jis pasakoja: "Žmonės reagavo gana ramiai ir santūriai, nes buvo įbauginti tik ką įvykusių siaubingų masiškų išvežimų". Atsiminimus papildė pranešimai kurijai. Šv. Baltramiejaus šventovės klebono B. Jelensko sakiny: "Neturėdamas (!) kitos išeities toje padėtyje, bažnyčios raktus atidaviau V. Černovui".

Tikrovės neatitikimą raštams atskleidžia ir Šv. Kazimiero rektorius kun. Jurgio Šikštėno pranešimas: trys žmonės, atėję "iš Vilniaus miesto darbo žmonių deputatų tarybos vykdomojo komiteto (...) pareikalavo (!) iš manęs bažnyčios raktų (...) pagal raštą". O rašte – "siūlome Jums..."

Nesiskaitymą su teisėtu šventovės šeimininku – savivalę, ne siūlymą rodo Šv. Ignato šventovės rektorius, Norberto Skurkio eilutės: "Manęs tuo laiku nebuvo namuose, bet komiteto atstovai palaukti nesutiko, ir bažnyčių uždarančią dalyvavo tik bažnyčios zakristijonas".

Tą patį veiklos būdą – nesiskaitymą liudija ir Šv. Kryžiaus (Bonifratų) šventovės rektorius kun. Vinco Taškūno pranešimas. Jame nurodytas religinių kultų įgaliojimo leidimas (!) šventovei registruoti. Minimas raštas, "kuriame pažymėta, kad Šv. Kryžiaus šventovė yra užregistruota (...) lapkričio 26 d. Įgaliojimo teistvarka teikė kiek ilgėliau nei mėnesį, iki 1949 m. sausio 3 d. Tuomet trys pareigūnai rektoriumi įteikė raštą: "Siūlome Jums..."

Raštas Stalinui

1947 m. birželįje "už antitarybinę veiklą" buvo suimtas arkivyskupas Mečislovas Reiny. Tokie beteisiskumo, grėsmės (išvežimai...), ne-

vilties ir pasimetimo aplinkoje kuria emėsi drąsaus žingsnio. Rugpjūčio 10 d. ji pasiuntė prašymą Stalinui (vieną puslapį teksto, pasirašyto arkivyskupijos valdytojo nun. Edmundo Basio).

Pradėjusi nuo uždarytų šventovių adresų, kurija pateikia tiek kiekvienos, tiek visų keturių tikinčiųjų skaičių – 10.000. (Skaičiai rodo, kad daugiausia jų bus turėjusi Šv. Jono šventovė – apie 4000). O toliau vos ne pusė prašymo skiriama šventovių architektūrinei-menei reikšmei, taikliai pastebint, kad jų vertę suvokia ne tik katalikai vilniečiai, bet ir kitataučiai. Santūraus prašymo paskutinis sakiny išreiškia mintį dėl vietos valdžios nutarimų atšaukimo: "Neabejojame, kad palankus mūsų prašymo patenkinimas atitiks mūsų šalies liaudies darbo masių ne tik religinius, bet ir estetinius bei kultūrinius jausmus".

Niekas nepadėjo

Lietuvos darbo žmonių jausmai – nei religiniai, nei kitokie – generalisimo nepaveikė (gal ne nepasiekė?). Šiaip ar taip, atsakymo nesulaukta, Vilniaus vykdomojo komiteto nutarimai nebuvo atšaukti. Maža to, rugpjūčio 18 d. – po aštuonių dienų nuo prašymo datos – buvo uždarytos dar dvi šventovės – Šv. Mykolo ir vizitietė. Iki metų pabaigos to paties likimo susilaukė taip pat Šv. Ignato ir bernardinų. Pranešime kurijai bernardinų šventovės klebonas Jonas Kretovičius parašė: "Koks baisus smūgis ištiko parapijos tikinčiuosius".

Ta linkme, smūgis po smūgio, veikta ir toliau per visus 49-uosius, 50-tuosius metus (1950 m. kovo 31 d. atiduoti raktus eilė atėjo ir Lietuvos šventovių motinai – arkikatedrai). 1963 m. buvo uždarytos garsiosios Vilniaus kalvarijų koplyčios. Jų uždarymas perkeltine prasme lyg išreiškė Vilniaus, kartu visos Lietuvos, šventovių nueitą kelią – kryžiaus kelią, Kristaus kančios stoteles. (Darbo žmonių vykdomojo komiteto nurodymu koplyčias buvo įsakyta nugriauti, nušluoti nuo žemės paviršiaus. O po metų, 1964-aisiais, joms būtų suėję 300! Išteigtos jos buvo Vilniaus vyskupo Jurgio Belazaro 1664 m. lapkričio 20 d.).

Liudininko atsiminimai

Visuomenės nuotaiką, atėjusių paimti raktus laikyseną, elgesį, lygį vargu kas tiksliau, įtaigiau bus pavaizdavęs už minėtus kun. K. Vaičekonio atsiminimus, parašytus 1988 m. Todėl jie čia pateikiami kone ištisai.

Šv. Jokūbo bažnyčioje tuo metu dirbo trys kunigai – klebonas kun. Piekarskis, altaris kun. Kozak ir vikaras kun. K. Vaičekonis. Esanti pačiame miesto centre mūsų parapija buvo labai gyva. Ir per lietuviškas, ir per lenkiškas pamaldas bažnyčia būdavo pilnutėlė maldininkų. Ateidavo nemažai inteligentijos, mokinių bei studentų, net pačių ministrų dukros ir sūnūs. Apie būsimą bažnyčios uždarymą klebonas sužinojo jau kelias savaites iš anksto, tik nežinojo datos, kada tai įvyks. Buvo įsakyta kruopščiai surašyti visą bažnyčios inventorių.

Šv. Jokūbo bažnyčia buvo turtinga, turėjo daug taurių, keletą monstracijų, gražių

arnotų, kapų, labai daug kamų su spalvotomis pelerinomis ministrantams, daugybę puošnių suknėčių procesijantams. Prieš sudarant inventoriaus sąrašus prašiau kleboną, kad dalį tų liturginių drabužių bei indų perleistų neturtingai švenčiausiosios Jėzaus Širdies bažnyčiai, kurią aš tuomet irgi aptarnavau. Bet klebonas Piekarskis nesutiko, gal bijojo atiduoti kaimyninei bažnyčiai iš mūsų bažnyčios jau pasmerktą pražūčiai inventorių.

Ir štai 1948 m. liepos 22 d. apie pusiaudienį, į kleboniją, kuri sujungta su bažnyčia, pasibeldė keliolika rusiškai kalbančių vyriškių. Tai buvo keli Vilniaus vykdomojo komiteto nariai, keli religinių kultų įgaliojimo ir NKVD atstovai, keli viršininkai iš rusų ir žydų teatro. Visi parinkti vidutinio amžiaus, stiprūs, matyt, tikėtasi pasipriešinimo. Pasisako, kad jie valdžios yra atsiųsti uždaryti mūsų bažnyčios, įsako kuo greičiau atidaryti zakristiją, kad ten būtų skubiai padaryta bažnytinio turto revizija.

Tuo metu nė vieno paraprijiečio nebuvo. Apstulbę ir išsigandę mes tik du – kun. Piekarskis ir aš – tebuome toje baisioje bažnyčios uždarymo procedūroje. Iš spintų pradėjo svaidyti ant žemės arnotus, kapas, albas, stulas, kamžas. Gražesnes liepė pasirinkti rusų ir žydų teatrų atstovams. Tie rinkosi ir darė pasirinktų kulto reikmenų sąrašus, pažymėdami juokingai mažas kainas: gražus arnotas – 2 rubliai, kamža – 50 kapeikų, taurė – 10 rublių.

Galop viršininkas liepė klebonui atidaryti altoriaus tabernakulį, išpilti švenčiausiąjį, o taurę liepė pasiimti rusų teatro atstovui su didesniu įkainojimu – 30 rublių. Bet čia klebonas Piekarskis parodė drąsą, neleido jiems taurės su švenčiausiuoju Sakramentu paliesti, pasiūlydamas palaukti, kol šios taurės likimo klausimą išspręs pats religinių kultų įgaliojimo.

Tabernakulis su švenčiausiuoju Sakramentu brangioje taurėje buvo užrakintas, o raktelis atiduotas įgaliojimo atstovui. Taip švenčiausiasis Sakramentas nebuvo išniekintas. Tuomet vienas ruselis, užlipęs ant altoriaus, emė plėsti šalia altoriaus paveikslą rėmų prikaltus, auksu spindintį votus, puošiantįs Lukiškų Dievo Motinos stebuklingąjį paveikslą (dabar esantį Šventojo Rapolo bažnyčioje). Tas savivaliaujantis bedievis išrautas paausutas širdies kišo sau į kišenę, o sidabrinis kryželis svaide ant žemės ir keikėsi: "Eto niemieckij krest, tpfu mat-mat!" (Tai vokiečių kryžius, tpfu), toliau – šlykščiausias rusiškas keiksmas).

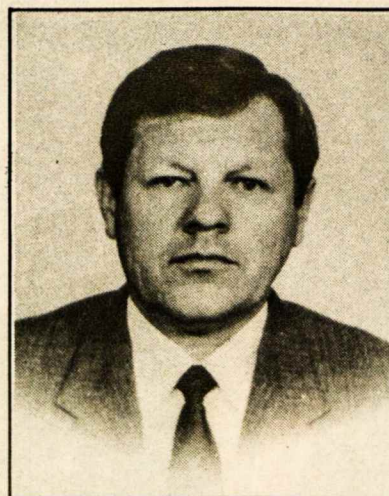
Aš, į tai nebegalėdamas žiūrėti, užbėgau ant viškų, prie vargonų, ir pradėjau verkdamas giedoti Jeremijo raudas, kurias mokėjau atmintinai (nes, dar klieriku būdamas, jas giedodavau Didžiąją savaitę Vilniaus katedroje). Man begiedant, prie vargonų užlipo trejetas vyrų, piktai į mane pažiūrėjo, pagrasė, o vienas iš jų nusimovė kelnes ir mano akyse ant vargonų pedalų... pridirbo.

Prasidėjo bjaurus suvelniškėjusios trijulės kvatojimas, kuris nutraukė mano nebaigtą giedoti Jeremijo raudą. Bėgti nubėgau nuo vargonų, koridorių pasilipėjau į čia pat esantį savo kambarėlį, lyg į kalėjimo vienutę, ir garsiai raudojau. Iš gretimų kambarėlių atėjo manęs guosti apsi-vertęs kunigas Kozak.

Po valandos mums buvo pranešta, kad per porą savaitių turime išsikraustyti iš savo kambarių. Man nurodė butą, esantį netoli nuo uždarytos bažnyčios. Pagal duotą adresą nuėjau jo pasižiūrėti. Tai buvo mažas kambarėlis, kuriame gyveno neturtinga šeima su penketu mažų vaikų. Pamatęs siaubingą vargą tų nelaimingų benamių, pas kuriuos turėjau apsigyventi, apsivertėjau ir, supratęs valdžios pa-

GEDIMINAS VAGNORIUS

DR. VYTAUTAS PAKALNIŠKIS

Lietuvą turi valdyti Lietuva

Tėvynės sąjungos vadovai kalbėjo Toronto lietuviams

Vykdamt pagalbos programą Baltijos valstybėms, Kanados federacinės valdžios kvietimu ir finansavimu, rugsėjo mėn. čia lankėsi buvęs Lietuvos respublikos ministeris pirmininkas Gediminas Vagnorius, dabar seimo narys bei Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) valdybos vykdomasis pirmininkas ir dr. Vytautas Pakalniškis, buvęs teisingumo ministeris, šiuo metu vadovaujantis Lietuvos ekonomikos ir užsienio investicijų agentūros FIDA tarybai.

Abu svečiai rugsėjo 11 d. kalbėjo Toronto Lietuvių namų Kar. Mindaugo menėje Tėvynės s-gos Kanados skyriaus su rengtame gausime susirinkime. Svečius ir susirinkusius pasveikino K. Manglicas, su svečiais trumpai apšauzindino skyriaus vicepir. V. Bireta.

Tik dvi grupės

G. Vagnorius, Toronto jau ne pirmą kartą girdėtas, savo apie valandą trukusioje kalboje išdėstė Tėvynės s-gos pažūras, pabrėždamas kai kuriuos itin svarbius klausimus bei motyvuodamas prielaidas. Nors politinių partijų Lietuvoje apstu, tačiau tautos pasidalinimas aiškus: komunistai bei jų simpatikai ir nekomunistai. Jei Lietuva bus komunistinė – jos nebus. Šis laikotarpis esąs labai svarbus. Valdžia nebesidrovi visą politiką kreipti į Rytų kaimyną. Santykiai su Vakarais daugiau parodomąjo pobūdžio, norint nukreipti dėmesį nuo tikrų ėjimų. Transzitas per Lietuvą – 1939 m. bazių pasikartojimas kitokiu būdu. Taip nuolaidžiaujant galima viską prarasti, kas sunkiai iškiovta. Priekaištai dėl sugriauto ūkio neatitinka tikrovės. Jei ūkis būtų buvęs sugriautas, iš kur šiandien būtų produkcijos perteklius. Ūkininkai

sityčiojimą iš mūsų, galop išsikovojo teisę apsigyventi Šv. Jėzaus Širdies parapijos klebonijoje, Vytenio g-vėje nr. 8".

Tikinčiųjų laikysena

"Į Šv. Jokūbo bažnyčios uždarymą žmonės reagavo gana ramiai ir santūriai, nes buvo įbauginti tik ką įvykusių siaubingų, masiškų išvežimų į Sibirą. Aktyviau reagojo tik maži bei mokyklinio amžiaus vaikai. Sužinoję, kad uždarytoje bažnyčioje dar tebėra švenčiausiasis Sakramentas, jie per visą mėnesį vis nešdavo gėlytes – padėdavo prie užrakintų šventoriaus vartų, ant gatvės atsiklaupę trumpai pasimelsdavo. Vikresnieji net perskandavo per aukštus šventoriaus vartus, prieidavo prie bažnyčios durų ir, ten padėję gėles, ilgiau melsdavosi. Vėliau milicija pradėjo tuos vaikus gaudyti ir grasinti su nagaikomis, bet vaikai buvo už tuos milicininkus daug vikresni ir greitesni. Net ir suaugę praeiviai per šventoriaus tvorą dažnai permesdavo gėlių puokštes. Tas vaikų drąsus aktyvumas galbūt ir pagreitino uždarytoje Šv. Jokūbo bažnyčioje įkalinto švenčiausiojo Sakramento išlaisvinimą, kuris buvo atliktas, rodos, per Vilniaus arkivyskupijos kuriją.

Tą patią dieną buvo (...) uždarytos net keturios Vilniaus bažnyčios, tarp kurių ir universiteto – Šventojo Jono bažnyčia, kuri buvo padaryta grūdų sandėliu, tapusiu žiurkių sandėliu, iš kurio išbėgdavo būriai įkalinti žiurkių net iki gatvės – atsikvėpti po uolaus šventųjų paveikslų graužimo. Ne kartą girdėjau praeinančių rusų inteligentų pastabas: "Mes esame meistrai naikinti lietuvių kultūros paminklų".

Politinės partijos Lietuvoje

SAULIUS ŠIMOLIŪNAS

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos 23-čiajame suvažiavime Southfield, MI, rugsėjo 3 d. buvo surengtos svarstybos, kuriose kalbėjo Indianos universiteto politinių mokslų prof. Julius Šmulkštys, Niujorko Pace un-to prof. dr. Bronius Nemickas ir teisės studentas Aidas Palubinskas iš Northern Illinois universiteto; moderavo Petras Buchas.

Trūksta partijų ryškumo

Julius Šmulkštys pabrėžė, kad II-jo Pasaulinio karo politinės partijos Vakaruose tapo panašesnės į JAV partijas, kurios esančios "catch all" junginiai, bandantys jungti plačiąją visuomenę.

Ir Lietuvoje partijų programos yra jau beveik vienodos. Ypač tokia "catch all" partija yra LDDP, šiandien jau turinti savo gretose daug turtingų verslininkų. Darbininkai protestuoja prieš tokią kairiųjų valdžią. Dabar tik du klausimai skiria kairiuosius nuo dešiniųjų: ką darei ar ko nedarei praityje ir kokie turi būti santykiai su Rusija? Dešiniams J. Šmulkštys prisiskiria Tėvynės sąjungą (konservatorių partiją) ir Krikščionių demokratų partiją.

J. Šmulkštys Lietuvoje ieško politinio vidurio, tačiau jame daug vadų, o mažai pasekėjų. Ryškėja Liberalų sąjunga (konservatikiusia), Centro sąjunga (JAV demokratų kopija), socialdemokratai – kairiausia Lietuvos partija. Dešiniams taigpi priklauso Lietuvos tautininkų sąjunga, nuosaikieji ir Krikščionių demokratų sąjunga.

Politinis vidurys turėtų stiprėti per savivaldybių ir seimo rinkimus. Veiksingo vidurio atsiradimas Lietuvai būtų naudingas.

Auganti partija

Aidas Palubinskas, Lietuvos krikščionių demokratų partijos narys, teigė, kad toks veiksmingas politinis vidurys Lietuvoje jau esantis – tai LKDP. Ši partija atstataus Lietuvos prezidento Stulginskio laikais. Dabar ji lygiai tą patį galėtų atlikti. Krikščionys demokra-

su tam tikromis pastabomis, Tėvynės s-gos Kanados skyriaus pirm. E. Čuplinskas kvietė visus pasirašyti peticiją dėl tranzito.

Sugiedotas Tautos himnas. Prie stalelių žmonės pasirašinėjo, palikdami ir aukų. Nebaigtiems klausimams bei pasidalinti įspūdziais buvo sudaryta jauki aplinka gretimoje salėje. Snk.

tai siekia valdžios nuosaikiai ir nuosekliai. Nė viena partija Lietuvoje taip neauganti kaip LKDP. Kalbėtojas kritikavo visas kitas partijas.

Bronius Nemickas aptarė partiją kaip siekiantį valdžios visuomeninį junginį. Partija esanti būtinai reikalinga demokratinėi visuomenei. Tai jungtis tarp visuomenės ir valdžios, padaranti žmonių atranką. 1926 m. rinkimuose į seimą laimėjo vietas Antanas Semtona, Vl. Mironas bei kiti tautininkai patekę į centrą.

Grupės ir pabyros

Dabartinėje Lietuvoje iš tikrųjų dalyvavusios trys grupės (ne partijos): Sąjūdis, persikrikštiję komunistai iš LTSR KP į LKP, Švedo – Burokevičiaus šalininkai. Sąjūdis laimėjo didele dauguma. Vėliau 1992 m. spalio 25 d. rinkimuose dalyvavusios net 39 partijos. Dabar jų yra gal 45. Konservatyviausi esantys brazauskininkai, nes nori palikti visa kaip dabar yra. Konservatyvūs ir krikdemai. Kairiausi socialistai, tautininkai viduryje su kitom mažom partijom. Iš tikrųjų mes neturim tikro vidurio, o tik esame viduryje. Daug yra ambicingų žmonių, kurie kuria savo partijas. Tautininkai padarė klaidą, atstumdami jaunatituvius – šiandien seime turėtų daugiau negu tris vietas. Reikia išmokti kurti politines koalicijas, kad atsirastų politinis centras.

Nurašyti išeiviai

Diskusijose Julius Šmulkštys sakė, jog Lietuvoje žmonės yra nusivylę politika ir politikais. Trūksta politinio sugebėjimo organizuoti žmones.

Bronius Nemickas pastebėjo, kad Lietuva nurašė išeivius kaip Lituvos piliečius. Dėl pilietybės atstatymo reikia kreiptis į valdžią, kurią sudaro buvę bolševikai. Išeivijoje reikėtų sukurti kokias dvi seimo apygardas, kad žmonės galėtų dalyvauti Lietuvos politiniame gyvenime.

Susirinkusieji ilgais plojimai labai įvertino šį B. Nemicko pasiūlymą. Tačiau jis nebuvo įrašytas į suvažiavimo nutarimus.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A5

(prie Lietuvių namų)

Priima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 532-7115

Susitarus priima pacientus ir vakarais

Welcome to Vilnius. We fly you there 7 times per week.

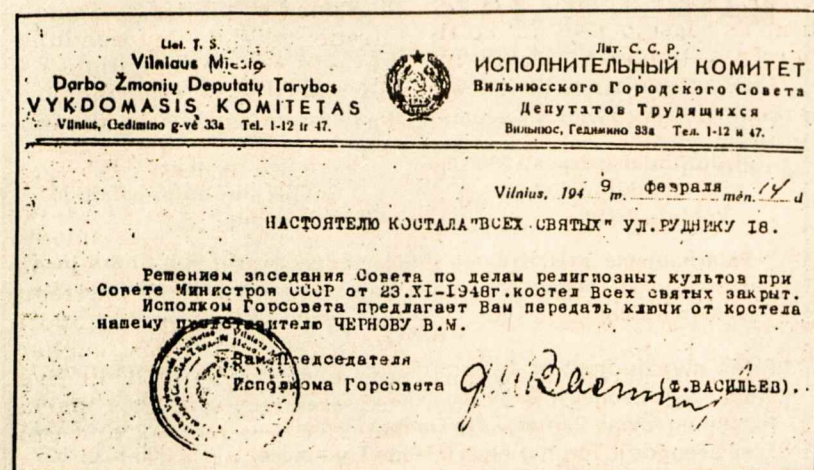
Lufthansa has daily flights from 5 Canadian gateways to Germany. From there, convenient same day, non-stop connections to Vilnius, 7 times per week.

So, if you are in a hurry to get to Lithuania, nobody flies you there more often. For information call your travel agent or 1-800-56-FLY-LH (in Toronto 368-4777).

Lufthansa

Lufthansa is a participant in the Canadian Plus Mileage Program.

Raštas, kuriuo buvo uždarnos šventovės Vilniuje sovietmečiu: "Visų šventųjų šventovės (Rūdnikų 18) valdytojai. Remiantis Religinių kultų tarybos prie TSRS ministerių tarybos 1948 m. lapkričio 23 d. nutarimu, Visų šventųjų šventovės uždarymo. Miesto tarybos vykdomasis komitetas siūlo Jums šventovės raktus atiduoti mūsų atstovui V. Černovui". Pasirašė F. Vasiljev

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PAMINKLAS JONAVOJE

Jonavoje prie Neries yra užkasta daug sovietinės okupacijos metais nukankintų Lietuvos partizanų bei kitų nepriklausomybės kovų dalyvių. Toje vietoje dabar norima pastatyti paminklą. Pastatymu rūpinasi Jonavos rajono valdybos komisija, kuriai vadovauja V. Gabužienė, viena šio sumanymo iniciatorių. Paminklo projektą paruošė architektas V. Juraška, o iškalimo darbus atliks akmenų skaldymo meistras V. Gilius. Paminklui bus panaudoti lauko akmenys ir juodo granito sienelės su žuvusių partizanų pavardėmis bei jų slapyvardžiais, dalinio pavadinimu ir veiklos apygarda. Komisijos pirm. V. Gabužienė, buvusi Sibiro tremtinė, jau yra surinkusi 60 žuvusių partizanų duomenis. Vėliau išaiškintiems įrašyti bus palikta tuščia vieta sienelėje.

DIRVONUOJANTI ŽEMĖ

Algirdas Petrusis pranešime iš Kupiškio skundžiasi "Lietuvos aid" skaitytojams: "Prasta nuotaika šį pavasarį lydi vis daugiau baigiančių bankrutuoti rajono žemės ūkio bendrovių. Vasarinėmis kultūromis apsesta tik 7.500 ha. Dirvunuoti liko daugiau kaip 1.600 ha. Daugiausia (apie 800 ha) piktžolėmis apėjusių laukų plyti Šimonių apylinkėje. Salamiesčio, Bakšėnų, Gyvakarų, Skapiškio bendrovėse dirvunuojama netoli 600 ha. To negalima pasakyti apie 3.000 rajono ūkininkų. Jų žemė gerai įdirbta, pasėliai rūpestingai prižiūrimi. Pasak apylinkių agrarinės reformos tarnybų darbuotojų, buvo galima numatyti, kad žemės liks neapsėtos. Todėl miesto ir kaimo gyventojai buvo raginami ją nuomot. Tačiau norinčių sudaryti nuomos sutartis atsirado mažai. Nesulaukdamai rimtos valstybinės paramos, žmonės jau pradeda nusivilti žemės ūkiu".

SMETONOS GIMIMO SUKAKTIS

Lietuvos prezidentas Antanas Smetona (1874-1944) šimtas dvidešimtųjų gimimo metų proga rugpjūčio mėnesį buvo plačiai prisimintas ir pagerbtas gyvenimo vietoje. Lėno šventovėje velioniu skirtas Mišias atnašavo Panevėžio vysk. Juozas Preikšas. Po jų gausus dalyvių būrys aplankė velionies gimtąjį Užulėnį dabartiniam Ukmergės rajone, gimtojo namo pamatus. Prie jų jau pastatytas paminklinis akmuo. Tada minėjimo dalyviai susirinko prie A. Smetonos vardu pavadintos Užulėnio mokyklos. Prezidento vėliavą iškelus buvusio Lietuvos aeroklubo narių inž. V. Ašmenskui, minėjimą pradėjo Lietuvos tautininkų sąjungos pirm. R. Smetona. Po jo kalbėjo Lietuvos skautų vadas A. Berkevičius, Šaulių sąjungai atstovavęs R. Mintautas, Lietuvos seimo narys M. Treinys, JAV lietuvių išeivijos atstovas K. Karuža. Tada mokyklos patalpose buvo parodytas filmas apie Ukmergę, žymiuosius ukmergičius. Filmas buvo įjungta ir fragmentų iš prez. A. Smetonos gyvenimo įsitytame dvare. Martyno Mažvydo bibliotekoje Vilniuje buvo surengta velionies darbams skirta para-

da "Antanui Smetonai - 120". Parodą aplankė ir dabartinis Lietuvos prez. A. Brazauskas. Vilniuje taigpi buvo prikaltas atidengta paminklinė lenta prie namo, kuriame A. Smetona gyveno 1908-1909 m. Lentą atidengė ir jai skirtą žodį tarė Lietuvos kultūros ministeris V. Domarkas.

BRAZAITIS AR VENCLOVA?

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo proga Maskvai tarnavusio karjeristinio komunisto Antano Venclovos (1906-1971) gatvė Marijampolėje buvo pavadinta Juozo Brazaičio-Ambrzevičiaus (1903-1974) vardu. Abu jie buvo Marijampolės rajone gimę pedagogai. A. Venclova tapo talento neturėjusiu rašytoju ir nuėjo su Maskva, J. Brazaitis - lietuvių literatūros profesoriumi, vadovėliu autoriumi, 1941 m. sukilimo laikinios vyriausybės ministeriu pirmininku, iki mirties kovojusiu už Lietuvos nepriklausomybę ir mirusiu Niujorke. Gatvės pavadinimo pakeitimas buvo padarytas Marijampolės miesto tarybos nutarimu. Š. m. birželio 4 d. tarybos pirm. A. Bajarkevičius buvo atsiųstas net Lietuvos vyriausybės atstovo Marijampolės rietai E. Zemaitičiui protestuoti raštas, gatvės pavadinimo pakeitimą. Vėl laimėtojų tapo J. Brazaitis-Ambrzevičius. Už jo vardą tai gatvei balsavo 33 miesto tarybos nariai, prieš - tik 6, vienas susilaikęs. Sprendimui įtakos, atrodo, turėjo prieš balsavimą aptarti abejotini A. Venclovos nuopelnai Lietuvai.

GRĮŽTA GRINIAUS PALAIKAI

Lietuva ruošiasi priimti prez. Kazio Griniaus (1866-1950) palauk pelenus. Išsamios informacijos šiuo klausimu yra pateiktas Marijampolės rajono tarybos pirm. Algis Rimas. Urna su pelenais iš Čikagos į Vilnių tikimasi atvežti š. m. spalio pradžioje. Vilniaus orauostyje juos sutiks dabartinis Lietuvos prez. Algirdas Brazauskas. Atsisveikinimas su velioniu prie urnos su pelenais numatytas Lietuvos parlamente Vilniuje. Tada urna bus nuvežta Kaunui prie buvusio Lietuvos prezidentūros pastato ir perlaidojimui Mondžirės kaime. Velionis pats perlaidojimui buvo pasirinkęs nedidelį Mondžirės maumedžių miškelį Marijampolės rajone, netoli nuo jo tėviške laikomo Salomos Būdos kaimo. Tėviškės pastatui sudėgė II D. karo metais. Tą vietą numatyta pažymėti tik paminkliniu akmeniu. Prez. K. Griniaus muziejus su jo archyvais bus įrengtas viename Marijampolės name, kuriame velioniu teko gyventi. Kalbama ir apie Marijampolės centrinės ligoninės pavadinimą jo vardu. Mat prez. K. Grinius buvo ne tik politikas, bet ir medicinos gydytojas. Prez. K. Griniaus kapavietėje ant Mondžirės maumedžių kalnelio bus pastatytas projekto konkursą laimėjęs marijampolėčių skulptoriaus Kęstučio Balčiūno ir architekto Giedriaus Svirkio paminklas. Jis bus iškaltas iš Korėlijos rudai raudono granito luito ir turės matinį paviršių.

V. Kst.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

PRINTING

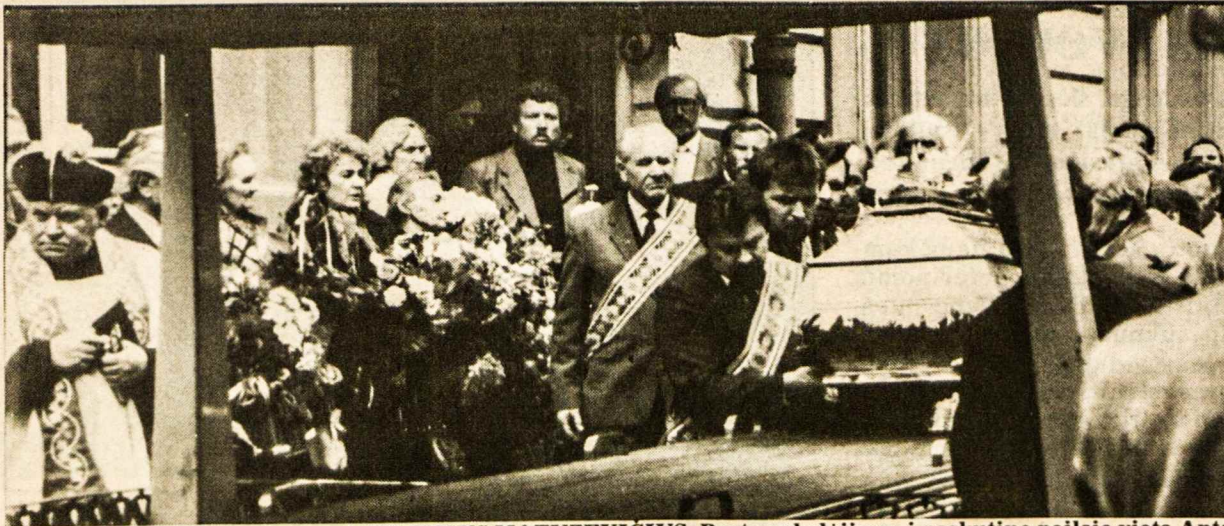
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.

Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliesius

KROVINIAI Į LIETUVĄ Laivais ir lėktuvais Greitas ir patikimas pristatymas

Komerciniai kroviniai nuo mažiausių siuntų iki didelių talpintuvų taip pat automobiliai ir asmeniniai daiktai

POLIMEX FORWARDING INC.
Toronto: 141 Roncevalles Ave. M6R 2L2
Prašome skambinti (416) 537-8648
ir susitarsime dėl persiuntimo laiko
Konkurencinės kainos * Profesinis patarnavimas

1994 m. birželio 20 d. mirė a.a. EUGENIJUS MATUZEVIČIUS. Poeto palydėjimas į paskutinę poilsio vietą Antaninio kapinėse Vilniuje

Žinios iš prūsų krašto

1994 m. birželio 12 d. pašventinta koplyčia Tvankstėje (Karaliaučiuje) ant Priegliaus upės kranto. Šventinimo apeigose dalyvavo 3 vyskupai, 20 kunigų ir daugelis tikinčiųjų iš Vokietijos, Lietuvos, Lenkijos ir iš kitur. Didelė šventė Tilžėje gyvenantiems lietuviams, nes tą patį dieną po iškilmų Tvankstėje buvo šventinami atstatomos šventovės pamatai.

Prūsų krašto lietuviams didelė šventė buvo rugpjūčio 5-7 d.d. lankėsi garbingas svečias iš JAV J. E. vyskupas Paulius Baltakis. Vyskupas aplankė 5 parapijas, susitiko su parapijiečiais, teikė Krikšto ir Santuokos sakramentus, aukėjo šv. Mišias ir sakė pamokslus. Po pamaldų maloniai kalbėjosi su parapijiečiais, vaikučius apdovanojo knygutėmis, paveiks-

lėliais. Tai antras vyskupas lietuvių po J. E. vyskupo Antano Vaičiaus, pokario metais aplankiusio tautiečius Donelaičio žemėje.

Gera būtų, kad dažniau lietuvių aplankytų Prūsų krašte gyvenančius lietuvius, nesijautytų vieniši ir nereikalingi.

Prasidėjo mokslo metai. Planuojama mokyti vaikus ir jaunimą prie parapijos koplyčios tikėjimo tiesių ir lietuvių kalbos. Žada talkinti mokytojai. Nors nederėlis galimybės, stengiamasi dirbuoti.

Lietuvos vyriausybė galėtų daugiau dėmesio skirti Mažajai Lietuvai. Tuo tarpu kaimynai lenkai ir vokiečiai nemiega: aktyviai, kur tik galėdami, reiškiasi.

Lenkai Tvankstės (Karaliaučiaus) universitete atidarė Teologijos-filosofijos kolegiją. Pakaltas skaito iš Lenkijos atvykę dėstytojai.

"Jūros" korporantai

Trūksta duomenų apie žuvusių, mirusių, artimųjų pamirštus lietuvių studentus, studentes "Jūros" korporantus Vytauto Didžiojo universitete Kaune ir Vilniaus universitete paskutiniiais nepriklausomos Lietuvos gyvavimo metais bei nepriklausomybės pradžioje.

Ką nors žinantieji talkinkite kad ir menkiausiomis žiniomis, nuotraukomis apie šiuos "Jūros" korporantus:

Algirda Adomaitį, Vincą Adomaitį, Petrą Bagdoną, K. Bagdonavičių, Valterį Banaitį, Stasį Beniušį, Silvestrą Cybavičių, Daurantą Čibą, Aloyzą Daukantą, Aleksandrą Daunį, J. Deksnį, Vand. Domanskį, Vytautą Draugelį, Jurgį Falejevą, Aleksandrą Fedotovą, Leoną Gerdvilį, Vytautą Gerdvilį, Albiną Grišką, Juozą Gudavičių, Kostą Ivanovą (duomenų turima), Praną Ivicką, Jurgį Jagomastą, Alfredą Jankūną, Kostą Januškevičių, Margerį Jesaitį, Petrą Jurkštą, Mykolą Korektą, Stepą Krejerą, Juozą Kondrotą, Zigimą Kuprėną, J. Lauzauką, Vytautą Kurklinską, Vytautą Linartą (duomenų turima), Viliamą Markelį, V. Markevičių, Erdvilį Masiulį (duomenų turima), Visvydą Masiulį, Vladą Nasevičių (d.t.), Kurtą Nyhofą, Jurgį Norieiką (d.t.), Vytautą Pašakarnį (d.t.), Justiną Petkevičių, Algimantą Pikėlingį, Leonidą Pilecką, Vytautą Podlaskį, J. Poluikį, Joną Radzivoną, Jurgį Ramelį, Vytautą Rudminą, Ad. Sketerį, Osvaldą Sokoliką, Bronių Stundžią (d.t.), Romą Šestakauską, Vladą Šestakauską (d.t.), Stasį Tomonį (d.t.), Ričardą Urbanavičių (d.t.), Viktorą Urboną, Adolfą Vaidelį, Aleksandrą Viršilą, Vytautą Zelenkevičių-Zelenį (d.t.), Lauryną Zozą, Albertą Žygą, Stasį Žukauską (d.t.).

Pay to AMERICAN EXPRESS BANK, New York AEIB US 33,

1994 rugpjūčio 21 d. Hamiltono medžiotojų klube Giedraitis įvyko Tėvynės sąjungos gegužinė. Vytas Vanagas ir Paulius Slavičkas laimėjo premijas už didžiulią pagautą žuvų kiekį. Trofėjus įteikė Petras Šidlauskas, Tėvynės Sąjungos (Hamiltono) skyriaus vicepirmininkas

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose -

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905-544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki...4.00%
santaukas 2.50%
kasd. pal.taupymo s-ta .. 2.00%
90 dienų indėlius 5.00%
1 m. term. indėlius 6.50%
1 m. term.ind.mėn.pal. 6.00%
3 m. term.indėlius 7.50%
5 m. term. ind. 8.00%
RRSP ir RRRF (pensijos)...3.00%
RRSP ir RRRF 1 m. 6.50%
RRSP ir RRRF ind. 3 m. .. 7.50%
RRSP ir RRRF ind. 5 m. .. 8.00%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas ... 12.00%
nekiln. turto pask. 1 m.....8.00%

Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaukų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Dvylikasis Amerikos lietuvių kongresas įvyks 1994 m. spalio 29-30 d.d. Čikagoje. Šiuos kongresus kas penkeri metai surengia lietuvių organizacijos jungianti Amerikos lietuvių taryba. Ji buvo sudaryta kovai už Lietuvos nepriklausomybę ir sustiprėjo 1949 m. Tada jos vadovai Leonardas Šimutis, Pijus Grigaitis, advokatas Antanas Olis ir Mikas Vaidyla, suartėjus pažiūroms, bendram darbui ALTOje sujungė katalikus, socialistus, sandariečius ir tautininkus. Dvylikajame kongrese pagrindinis dalyvių dėmesys turėtų teks jau nepriklausomybę atgavusios Lietuvos reikalams ir išeivijos lietuvių ryšiams su ja.

XXII-sis Baltimorės lietuvių festivalis šiemet įvyko birželio 11-12 d.d. šio miesto Hopkins Plaza aikštėje po pamaldų Šv. Alfonso šventovėje. Jo dalyvių pasveikino Baltimorės burmistras K. Schmoke, kiti miesto pareigūnai, Lietuvos ambasadorius Vašingtone dr. A. Eidintas, Baltimorės lietuvių vadovai. Koncertinę programą atliko G. Breichmanienės 1950 m. Kanados Ontario provincijos Hamiltone įsteigta šokėjų grupė "Gyvataras", tautinių šokių orkestrėlis "Žagarai", Baltimorės "Malūno" ir vaikų "Ratelio" šokėjai. Festivalio lankytojų laukė dailės bei tautodailės darbai, lietuviški papuošalai, lietuvių šeiminkinių paruošti patiekalai.

Algirdas Gustaitis

pagal kun. A. Gauronsko pateiktas žinias

Hamilton, Ontario

KESTUTIS BALTRUŠAITIS, 40 m. amžiaus, farmacinių, dirbusis Hamiltone Hy & Zel's vaistinėje, policija rugsėjo 7 d. rado nušautą savo namuose Inverhuron vasarotojų kaimelyje prie Huron ežero netoli Bruce atominės jėgainės, pranešė Owen Sound laikraštis "The Sun Times" (rugsėjo 10 d.). Ten rašoma, kad jis kasdien važinėdavo į Hamiltoną dirbti, nebendravo su kaimynais, pernai susituokęs, bet žmona prieš savaitę išsikrausčiusi su savo vienerių metų sūneliu. Policija tyrinėja jo mirties aplinkybes, bet lig šiol nėra duomenų, įrodančių, kad būtų įvykęs apšėlimas. Straipsnyje, išspausdintame pirmame laikraščio puslapyje, pažymėta, jog velionis gimęs Ontario provincijoje, baigęs Manitobos universitetą 1982 metais. Paminėta teta Bronė Baltrušait gyvena Hamiltone.

Australija

Kun. Juozas Petraitis, MIC, Adelaides lietuvių Šv. Kazimiero parapijos klebonas, šią vasarą pusantrų mėnesio praleido Lietuvoje. Atostoginę kelionę jam apmokėjo parapijos taryba kaip dovana už dešimties metų darbą su Adelaides lietuvių klebonu Šv. Kazimiero koplyčia turintiems Adelaides lietuviams kun. J. Petraitis, MIC, buvo paskirtas 1984 m. sausio 1 d., o Adelaides atvyko liepos 18 d. Tad iš atostogų Lietuvoje šios vasaros liepos 8 d. grįžo laiku atšvęsti dešimtmečio sukakties, kuriai parapijiečiai buvo pasirinkę liepos 23 d., jon įjungdami ir pavėluotą septyniadešimt antąjį gimtadienį liepos 16 d. Savo kleboną abiem sukaktim surengtos vaišės sveikino Lietuvos garbės konsulas J. Jonavičius, ALB Adelaides apylinkės pirm. J. Vaboliene, bei kitų lietuvių organizacijų atstovai.

Britanija

Lietuvišką šeimos židinį Londone sukūrė iš Australijos atvykęs Gailius Antanaitis ir londonietė Viktorija Patricia Dobrovolskytė, jauniausia septynių asmenų šeimos narė. Santuoka birželio 25 d. Šv. Kazimiero šventovėje palaimino klebonas kun. dr. J. Sakevičius, MIC. Šv. Rašto ištrauką skaitė jaunosios Viktorijos vyriausiasis brolis Simonas, ilgus metus vadovavęs Londono lietuvių tautinių šokių grupei. Vestuvinės vaišės

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker, 38 Hurontario St.,
Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik del informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Vasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angele Salvaityte, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jus patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar
(705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

įvyko Jono ir Marijos Dobrovolskių šeimoje.

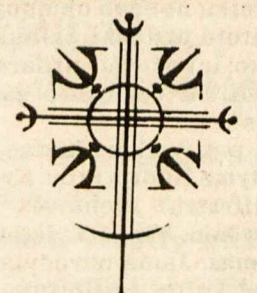
A. a. Jadvyga Steponavičienė liepos 10 d. mirė Londone, sulaukusi devyniasdešimt dvejų metų amžiaus. Velionė artimų giminių turėjo tik Lietuvoje ir JAV. Palaidota liepos 22 d. iš Šv. Kazimiero lietuvių šventovės Manor Park kapinėse.

Vokietija

Naujuosius 1994-95 mokslo metus Vasario šešioliktosios gimnazija pradėjo rugpjūčio 29 d. Šiais mokslo metais ji turės 15 abiturientų: 10 - iš Vokietijos, 5 - iš Lietuvos. Gimnazijoje jau nedirba berniukų bendrabučio vedėjas Leonidas Vencus, mokytojai Alois Weigel ir Ruth Staufenberger. Jie abu yra vokiečiai. Ypač populiarius buvo moksleivių reikalams atstovavę A. Weigelis, mokytojavęs trisdešimt penkerius metus, dėstydamas vokiečių kalbą ir istoriją. Jis net ir savo sūnų Mykolą leido Vasario šešioliktosios gimnazijon. Sūnus Mykolas, gerai išmokęs lietuvių kalbą, vedė Argentinos lietuvių Zuzaną Juknaite, taip pat lankiusią Vasario šešioliktosios gimnaziją. Vokietė mokytoja R. Staufenberger, dvidešimt trejus metus dėčiusi pagalbinės vokiečių kalbos pamokas, iš Vasario šešioliktosios gimnazijos turėjo pasitraukti dėl ligos.

Lenkija

Seniausias Lenkijos lietuvis Juozas Markūza š. m. rugpjūčio 12 d. palaidotas Pavaršuvės Liaskų kapinėse. Jis mirė Varšuvoje, nespėjęs užbaigti devyniasdešimt trečiųjų savo ilgo amžiaus metų. Velionis, gimęs Lietuvoje ir ten 1940 m. palaidojęs žmoną, su dukra Birute nuo sugrižtančių sovietų bandė pabėgti Vokietijon. Jie betgi buvo sulaikyti sovietų kariuomenės dalinio prie Elbės. Nors jiems buvo įsakyta grįžti Lietuvon, bet J. Markūza nutarė pasilikti Lenkijoje, sužinojęs, kad jo pavarde įtraukta į Sibirą išvežamų lietuvių sąrašą. Dirbo vairuotoju, transporto įmonės viršininku, kol neakivaizdiniu būdu baigė Varšuvos aukštąją ekonominės mokyklą. Apsigyvenęs Varšuvoje, dėl pablogėjusios sveikatos 1959 m. turėjo pasitraukti pensijon. Tada visą likusią savo gyvenimo dalį velionis paskyrė lietuviybės reikalams. Jis ten buvo vienas pirmųjų Lenkijos lietuvių visuomenės kultūros draugijos pirmininkų, rašė atsiminimus, kurių ištraukas skelbė "Aušra". Velionis iki mirties dalyvavo visuose Lenkijos lietuvių bendruomenės renginiuose. Giedodavo kas mėnesį Varšuvos lietuvių kalba laikomose Mišiose.

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Lougheed's Limited
šeima ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaucia kitus"

Sudbury Ontario

Kur eini, Amerika?

Aliarmuojantys reiškiniai religijos ir doros srityje. Ryškėja naujoji pagonybė. Kelia galvas veržlios ateistų ir homoseksualų grupuotės. Religija šalinama iš viešojo gyvenimo

HENRIKAS KUDREIKIS

1993 m. lapkričio vidury presbiterininkų ir Pasaulio tikybinių Bendrijų tarybos surengta Minneapolio mieste moterų konferencija, kurios sukeltas triukšmas sukrėtė metodistų, o ypač presbiterininkų pamatus. Tūkstančiai presbiterininkų, kai kur visa parapija su dvasiškiu priekyje, perėjo ar bando pereiti į Katalikų Bendriją. Presbiterininkų misijų pajamos sumažėjo 1993 m. 2,4 mil. dolerių.

Aukšti protestantų dvasiškai ir daugybė pamaldžių parapijiečių viešai paskelbė, kad minėtoje konferencijoje buvo paskleisti naujosios pagonybės daigai. Konferencijos vadovų tarpe buvo aštuonios metodistų vyskupės. Kartu jos paskelbė, kad Dievas-vyriškis nepriimtinas. Kalbėtojos viena po kitos atmetė taip pat tradicinę tiesą Kristaus mirties už žmogaus nuodėmes. Esą socialinės problemos, juodųjų vergija, moterų teisės verčia ieškoti naujų aiškinimų ir tiesų.

2200 dalyvių sukėlė spontaniškas pusės valandos ovacijas, kai pasirodė lesbiečių delegacija.

Sekmadienio ryto pamaldose dalyvės garbino "mūsų sutvėrėją" Sofiją. Dalyvės priėmė vietoj Komuniijos pieno ir medaus gėrimą, kuris reiškias mylimojo pakvietimą į meilės gyvenimą.

Šioje trijų dienų konferencijoje dalyvavo oficialios ir apmokėtos 495 presbiterininkės, 312 liuteronių, 234 katalikų, daug medisčių ir kitų grupių atstovų.

Kova prieš religiją

Kova prieš Dievą ir religiją JAV-se stiprėja. Krašto vyriausybė, o ypač teismai, jau beveik išstūmė religiją iš viešojo gyvenimo.

Malda mokykloje, Dievo paminėjimas baigimo iškilmėje, po pamokų Šv. Rašto, studijų grupės, religiniai Kalėdų papuošalai, net vardas Kalėdos (Christmas) – draudžiami dalykai. Jau priimtas įstatymas, draudžiantis religines programas radijo bangomis, iš senelių ligonių globos namų skelbimų pašalinti kryžiai.

Pasak žurnalisto Don Feder ("C. Cronicle" 1994.VI.24) visai nesiskaitoma su konstitucijos pirmosios pataisos valstybės-religijos santykių nuostata, pažeidžiamos ir privataus žmogaus teisės. Prezidento Clinton'o sudaryta Darbo lygybės komisija (EEC) rengia nureligintas darbovietes. Net prie vandens vėsintuvo (water cooler) prasaritus apie religiją, tarnautojas būsiąs pašalinamas iš darbo. Kitos atleidimo iš darbo priežastys: 1. Kristaus paveikslas ant rašomojo stalo ar ant sienos, 2. ištrauka iš Šv. Rašto, ištarta darbovietėje, 3. pasiūlymas bendradarbiui melstis už jo sergančią motiną. Bausmė numatyta ir darbdaviui, jeigu jis, žinodamas, kad jo tarnautojas pažeidė antireligines taisykles, neatleido jo iš darbo.

Šiuos reikalavimus Clinton'o vyriausybei pateikė Amerikos ateistų centras ir Civilinių teisių unija (ACLU), kurios branduolį sudaro Amerikos kairieji, komunistai, iš tikrųjų tam tikros tautybės advokatai. Jie ir Amerikos ateistai (organizuoti) nesudaro nė 1% Amerikos visuomenės.

Pasak žurnalisto Don Feder, prez. Clinton'as sekmadeniais rankose nešiojasi baptistų Bibliją, o šešias dienas tarnauja Antikristui. Nors oficialus įstatymas dar nepriimtas, bet didesnės firmos ir valdžios įstaigos, gavusios įstatymo projekto kopijas, pradėjo šalinti religinius dalykus: iš ligonių staliukų pašalinamos Biblijos, religinio turinio paveikslai išmetami, iš ligoninių kopytelių dingsta kryžiai.

Pvz. Alabamos valstijoje į kolegijos baigimo iškilmes atvyko kunigas. Įleido vidun tik pasirašius pasižadėjimą, kad naminės Dievo ir doros. Minneapolio mieste specialiose

iškilmėse kalbėjo žymus sportininkas, buvęs ir išsigydęs narkomanas. Viskas ėjo puikiai, kol nepamainėjo apie savo dvasinį atsinaujinimą. Kai prabilo apie tai, rengėjai išvedė jį iš salės.

Štai Dievo ir religijos pašalinimo pasekmės: nusikaltimai, šaudymas ir žudynės mokyklose per paskutinius 10 metų pakilo virš 800% ("Celebrate Life" 1994, VIII). 1993 m. Illinois valstijoje iš visų gimusiųjų 81% buvo pavainikiai, nepilnamečių netekėjusių mergaičių vaikai. Visoje Amerikoje pavainikių skaičius kasmet padauga 20-30%.

Mažumos tironija

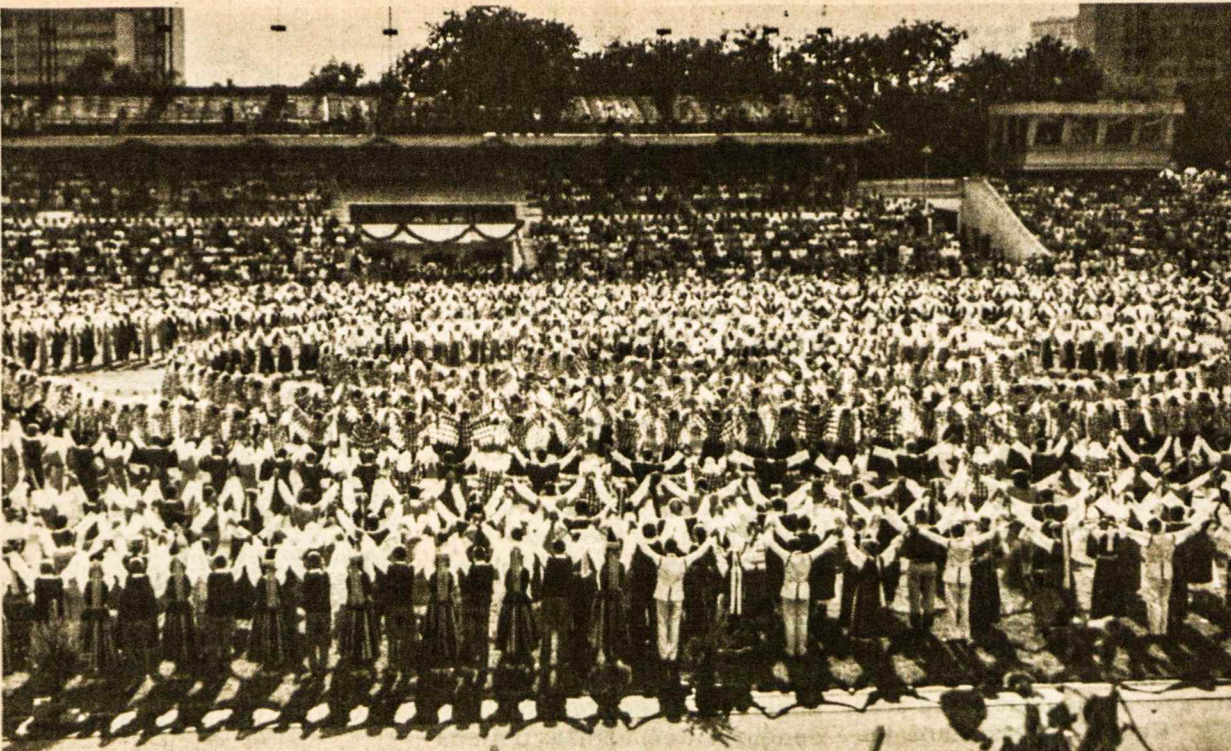
Amerikos kūrėjai (founding fathers) labai rūpinosi, kad valstybėje nevyrautų daugumos tironija. Bet šiandien pradėjo vyrauti mažumų tironija.

Kanados laikraščiuose skaitau, jog tas pats bausius ir pavojingas elementas jau kelia galvas. Parašysiu, kas dedasi kaimyninėje valstybėje. Oficialiais 1993 m. universitetų tyrimo duomenimis, homoseksualai ir lesbietės sudaro tik 1,5% visų gyventojų. Bet vad. "Gay liberation" sąjūdis darosi vis įžulesnis ir nustato, kaip turi elgtis likusieji 98,5% amerikiečių. Kai jie pareikalavo lygus pripažinimo darbo ir buity reikaluose, amerikiečiai sutiko. Šiandien jie bando įrodyti, kad sudaro 10% visuomenės ir kad jie esą aukštesnė žmonijos klasė ("Wash. Times" 1994.VI.13), kad visa žmonija tai pripažintų.

Amerikos Vakarų aukštųjų mokyklų ir kolegijų draugija, pagal homoseksualų ir lesbiečių reikalavimus, privertė visas aukštąsias mokyklas įvesti specialias taisykles ir mokymo programas, kurių neįpildžius, mokyklai gresia netekimas valstybinės paramos ir leidimo. Pasak žurnalisto Ralph de Toledano ("C. Chronicle" 1994.VI.30) visos aukštosios mokyklos pastatytos ant keistų politinių kojų. Pagal homoseksualų nuosimtį ir katalikų mokyklos turi priimti atitinkamą skaičių dėstytojų homoseksualų bei lesbiečių.

San Francisco katalikų "Caritas", kuris išlaiko senelių ir ligonių prieglaudą, šiais metais negaus iš miesto 1,5 mil. dolerių, nes atsisakė miesto taisyklių, pagal kurias reikia įrašyti į tarnybos lapą tarnautojo lytinę orientaciją, nes tai kiekvieno žmogaus privatus reikalas. Homoseksualai neseniai atsisakydavo pildyti tokias tarnybos lapus, kuriuose būdavo tas pats klausimas. Laikai keičiasi.

Amerikos psichiatrų draugija uždraudė bandyti homoseksualą padaryti normaliu šeimos žmogumi. Homoseksualai jau pradėjo veržtis į mokyklas. Niujorko ir Oregono valstijose net pradžios mokyklose

Margi šokėjų raitai "Žalgirio" stadiono vejoje

Nuotr. Alf. Laučkos

Atskleiskime žydėjusią praeitį

50 metų sukaktis Vokietijos stovyklose Bamberge, Wiesbadene ir Seligenstadte veikusio Tautinio lietuvių ansamblio • Rengiamas leidinys, renkama medžiaga

1995 m. vasarą sukaks 50 metų nuo Lietuvių tautinio ansamblio įsisteigimo Bamberge, Vokietijoje. Šis ansamblis buvo plačiai žinomas visoje Vokietijos DP stovyklose. Ne vienas mūsų esame matę šito ansamblio vaidinimus: nuo 1946 m. "Atsisveikinimo" montažą su dainomis ir šokiais, vėliau "Nemunas žydi" ir "Žmonės prie vieškelio". Taip pat vokalinius koncertus.

Minėtus veikalus sukūrė ir režisavo bei pats vaidino juos aktorius Gasparas Velička, o mišriam, vyrų chorams bei

moterų oktetui vadovavo muz. Stepas Sodeika. Per visą savo trumpą gyvavimo laikotarpį LTA atliko 34 gastrolines keliones ir trumpas išvykas iš savo buveinės ir iš viso turėjo 561 renginį (vaidinimų, koncertų, religinių koncertų ir giedojimų šventovėse bei specialiuose pasirodymų), dažnai skleidžiami mūsų folklorą ir kiltautautams, dažniausiai JAV-bių kariam.

LT ansamblis atliko labai didelį kultūrinį ir tautinį darbą, taip tada reikalingą gyvenant stovyklose ir laimint žymių kitų valstybių asmenų palankumą. Nors LTA labai trumpą gyvavo – tik iki 1949 m. ko kinto pamokos. Jų literatūra brukama į Massauschets pradžios ir aukštesnės mokyklas. Tik tėvų protesto dėka homoseksualų parengti vadovėliai išmesti iš Filadelfijos katalikų mokyklų. Wisconsin'o valstijoje minėti vadovėliai tebevartojami. Ar vėta katalikams tėvams mokėti 300-400 per mėnesį už mokslą, kuris atmeta katalikų tiesas? ("Celebrate Life", 1994.VI).

Tai šios homoseksualų-lesbiečių stiprios ir turtingos grupuotės tironijos tik pradžia. Bent 10 Clinton'o štabo narių yra šios organizacijos nariai, viena net kabineto sekretorė. Ypatingą palankumą rodo vad. "surgeon-general" Joyce El-ders ir teisingumo sekretorė Janet Reno. Kongresui įteikti šios organizacijos reikalavimai – 62 punktai. Priėmus jos siūlomus naujus įstatymus, Katalikų Bendrijos, karinių pajėgų, berniukų skautų (mergaitės skautės jau lesbiečių rankose, ir Dievas iš jų šūkio išmestas) padėtis Amerikoje nepaprastai pasikeitė.

Ir kitos Amerikos mažumos ne tik kelia galvas, bet ir valdo didžiuosius universitetus, kai kurias religines bendrijas ir dalį svarbių valdžios įstaigų. Kur eini Amerika? (Naudotasi šių leidinių informacija: "Conservative Chronicle", "The Washington Times", "Celebrate Life").

57 Daugumu LTA narių pateko iš stovyklų į Ameriką, Kanadą ir Australiją, o Čikagoje apsigyveno LTA vadovai – muz. Stepas Sodeika ir režisierius Gasparas Velička, abu labai daug davę mūsų tautai. Čikagoje jiedu prisidėjo prie buvusiojo Hanau stovyklos "Dainavos" ansamblio, davę eilę koncertų bei atkūrę G. Veličkos veiklą "Nemunas žydi". Deja, abu šie vyrai jau senokai paliko šį pasaulį, nepalikę gilesnių savo kūrybos pėdsakų.

Iš buvusiųjų kitų LTA vadovų, po liaudies instrumentų dalies vadovo Balio Pakšto mirties, gyvųjų tarpe tebėra tik tautinių šokių vadovė Albertina Ličkūnaitė-Milienė ir abu būvę administratoriai – Kęstutis Miklaševičius ir Andrius Mironas. Pastarasis su keliais kitais buv. nariais sumanė įamžinti ne tik patį LT ansamblių, bet ir rež. G. Veličkos veikalus, statytus Vokietijoje, sutelkti į vieną leidinį minint šio veneto 50 metų sukaktį.

Po daugelio metų tačiau sunku surasti išsiskyrėliusius po pasaulį dalyvius, nes iš jų labiausiai tikimasi sulaukti visokeriopos medžiagos ir paramos LTA leidiniui. Buvę jauni žmonės, dabar jau pensininkai, kai kurie palieję, todėl ne visi įstengia materialiai paremti šią idėją. Per 30 buvusiųjų narių yra iškeliavę ten, iš kur nieks nebegrižta, o gyvieji (apie 50 asmenų) vieni neįstengtų padengti leidinio spausdinimo išlaidų. Todėl numatoma kreiptis į buvusius žiūrovus, į visuomenę, kad būtų imanoma įamžinti spausdinimą žodį apie LTA veiklą, statytų veiklų turinius, kuriuos galėtų iš naujo scenoje atkurti Lietuvos ansambliai, o bibliotekose ledinys skaitytojams atskleis praeitį, kaip dirbo ir veikė šis kolektyvas sunkiose pabėgėlių sąlygose gyven-damas.

Šio leidinio redaktorium ir visais su tuo susijusiais reikalais apsiėmė būti buvęs paskutinis LTA administratorius Andrius Mironas. Jis kviečia visus buv. LTA dalyvius atsiliepti jo adresu: 6487 Camino del Parque, Carlsbad, Calif. 92009, atsiųsti nuotraukas, atsiminimus bei faktus apie LTA. Kas turi, ir "Atsisveikinimo" pilną tekstą, narių adresus, mirusiųjų datas ir viską, kas tikėtų dėti į leidinį. Abiejų G. Veličkos veiklų tekstus jau atsiuntė a.a. B. Pakšto našlė Emilija Pakštienė, viena iš redaktorių.

Jeigu iki 1994 m. gruodžio 15 d. bus surinkta visa medžiaga ir reikalinga spausdinimui lėšų suma, tai LTA leidinys, tikimasi, pasirodys ir bus išsiųstas visiems gyviesiems dalyviams 1995 m. viduryje. O jeigu nesudarys pakankamai lėšų, tai visiems paremsiems pinigai bus sugrąžinti. A. ir E.

• Mirtis yra tada prasminga ir graži, kai ji ne mirčiai, o gyvenimui skirta. Kada tauta priena tokią lemtingą kryžkelę: išlikti ar žūti, tauta turėtų pasirinkti gyvenimą, ne mirtį. (J. Aistis)

Ateitininkai vienuolijos pastogėje

Turinga stovyklos programa, jauki nuotaika

KONSTANCIJA VALIUŠKIENĖ

Atlanto pakraščio ateitininkai sendraugiai susirinko Tėvų pranciškonų sodyboje Kennebunkport'e, Maine. Kasmet renkamės rugpjūčio savaitę, kurioje išpuola Žolinės šventė.

Rytai turime progos aukoti Mišias. Šiomet stovyklos kapelionas prel. V. Balčiūnas savo pamoksluose kalbėjo apie žmonijos pagrindinę ląstelę – šeimą. Jis pabrėžė, kad gyvenimas šeimoje be meilės yra pragaras. Priimdami kentėjimus su meile, pajuntame vidinį džiaugsmą. Juo skaudžiau kentėjame, juo skaidresnis tas džiaugsmas.

Popietėse, stebėdami Lietuvos įvykius vaizdajuostėse, suartėjome su savo gimtuoju kraštu. Popiežiaus apsilankymas perdavė ne tik vaizdus – pajutome abipusį darnų bendravimą, dėkingumą, rūpestį. Spalvingos, šviesios nuotaitos buvo šokių ir dainų šventės filmai. Su įdomumu juos žiūrėjome, nors jau daugelyje tokių švenčių esame dalyvavę. Lietuvos kariuomenės nuginklavimas klaidiuose Sovietijos tyruose skaudžiai atsisaukė mums.

Šeštadienį klausėmės E. Vasiliūnienės surengto koncerto. Tenoras R. Kuluinis ir baritonas F. Walker, akompanuotas L. Di Gregoriano, dainavo operų arijas iš XVII-XX š.

Sekmadienį rašytojas ir dailininkas P. Jurskus skaitė paskaitą apie ateitininkų įnašą į lietuvių literatūrą. Dėsnia duoklę literatūrai atidavė ateitininkai, pradėdami Jaktus, reiškiasi iki šių dienų. Kalbėtojas daug dėmesio skyrė Vytauto Mačernio gyvenimui ir mirčiai. Kalbėjo ir apie save. Kūrė nuo ankstyvos vaikystės. Populiarią, kone liaudies daina virtusią poeziją "Kaip obelis, Mamyt, palinkus", sukūrė pirmą kartą išvykęs iš namų į Kauną studijuoti, o giesmę "Kaip grįžtančius paukščius" – pasitraukęs iš okupuotos tėvynės.

Pirmadienio, Žolinės, vakarą susimąstėme kun. dr. V. Cukuro gilių minčių paskaitoje apie tris pagrindines gyvenimo atramas – tikėjimą, viltį ir meilę. Tai paprasti ir būtini žmogaus galios taškai, kaip kasdienė duona. Tikėjimas gyvas, jei gyvename Dievo žodžiu, jei Juo pasitikime ir Jį tikime taip, kaip Abraomas tikėjo, pasiruošęs paaudoti Dievui savo vienintelį sūnų. Viltis yra tikėjimo nešėja ir palaikytoja. Žmogus, kuris myli, noriai tarnauja ir pasiaukuoja.

Po paskaitos, nešini uždeg-tomis žvakutėmis, eidami procesijoje, Rožinio malda prisiminėme Katalikų Bendrijos ir tėvynės Lietuvos rūpestčius, pavesdami juos Motinai Marijai.

Antradienio vakaronė su J. Giedraičiu. Jis iškėlė Lietuvos socialinio atsistatymo klausimą. Ten tos gerovės skalė labai plati, kontrastai garsiai šaukia. Prieš nusivylimą, apatiją, alkoholizmą žėri herojiški židiniai: visuose fron-

tuose veikiantis "Caritas", Eucharistijos bičiuliai, sumanūs entuziastingų jaunų žmonių siekiai pakilti iš skurdo.

Trečiadienį Dalia Dzikiene vaizdžiai ir įdomiai nušvietė Pasaulio lietuvių dainų ir tautinių šokių šventės organizavimo rūpestčius bei pasiektus rezultatus. Klausytojai jautėsi lyg patys būtų ilgus valandas repetavę, skraidę Kauno ir Vilniaus pasirodymų aikštėse, širdimi su visais bendrai dainavę: "Viena tauta, viena kultūra".

Ketvirtadienį kun. A. Gudaitis kalbėjo apie religinį auklėjimą sovietmečiu, kuris pradžioje buvo vien tikinčiųjų pensininkų rankose. Eucharistijos bičiuliai, įsikūrę 1969 m., praturtino katechetų ruošimą. Jie savaitgaliais išvažiuodavę už Lietuvos ribų, kad galėtų saugiau dalytis katechetinėmis žiniomis, ruošti jaunimo auklėjimui.

Kartu su kun. Algiu atvažiavusi seselė Daiva, po poros teologijos studijų metų, grįžta į Lietuvą. Ji pasakojo apie priešiškas Kristaus evangelijos plitimui sąlygas Lietuvoje.

Su jais atvykęs "Lietuvos ryto" žurnalistas Valdas Bartusevičius pateikė gausią įdomių žinių, komentarų apie Lietuvos išsilaisvinimo neišsąkomai drąsą, ryžtingą kovą ir atidengė dar daug nežinomų faktų apie sovietų imperijos žlugimą ir apie jų bandymus sukurti naują Rusijos imperiją. Vakaronė baigėsi vėlyvą naktį.

Penktadienį – poezijos, tautosakos ir liaudies dainų vakaronė. Joje dalyvavusių poetės K. Grigaitytės ir dr. Č. Masačio poeziją skaitė Pr. Ažuolienė, o Lacrimos-St. Cibienė. Jos abi giliai įsijautė į skaitomus kūrinius ir perdavė jų grožį bei mintį klausytojams.

Iš Lietuvos atvykęs jaunas Jomantas, lyg žilos senovės vaidila, kankliavo ir dainavo senas senučiukes dainas, balades, porino pasakas apie kvailą vėlnią ir gudrų žmogų. Karkline piemenėlių dūdelė iššvilpavo kelis žemaitiškus šokus. Po tokios vakaronės mūsų mintys sugrįžo į ilgus tėviškos rudens vakarus, į pavasarių gegužines, į seniai nuskambėjusią jaunystę.

Buvo labai miela sveikinti žvalias stovyklautojas – p. Petronienę ir p. Sužiedėlamę, švenčiančias 90-jį gimtadienį. P. Sužiedėlėnė pasidalino su mumis savo turtingais prisiminimais.

Ir šiomet po koncertų vyriausia šeimininkė p. Kazlauskienė ir jos padėjėjos iš Lietuvos vaišino lietuviškais gerimais bei skanumynais, o jų paruošti pusryčiai ir vakarienės lenktyniavo su garsųjų šefų puotomis.

Stovyklos komendantas dr. A. Stankaitis ne vien žodžiais, bet ir savo malonia asmenybe ir Tėvų pranciškonų vardu kvietė vėl sekančiais metais rugpjūčio 12 čia susirinkti ir pasidžiaugti, praturtėti dr. Č. Masačio organizuota programa.

NORDLAND EXPRESS

Nemokamas siuntinių paėmimas

Toronte ir apylinkėse susitarus tel. **535-5000**

Hamilton ir apylinkėse kiekvieną pirmadienį susitarus tel. **1-800-561-3113**

(Tuščias dėžes galite nusipirkti "Talka" kredito kooperatyve, 830 Main St. East)

Wasagoje, Collingwoode, Barrie kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. **1-800-561-3113**

Windsore, Londone, Delhi kiekvieną antrąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. **1-800-561-3113**

St. Catharines, Wellande, Niagaroje kiekvieną trečiąjį mėnesio sekmadienį skambinti tel. **1-800-561-3113**

Už pietinės Ontario provincijos ribų

Mes jums siūlome naudotis greitu ir nebrangiu U.P.S. (United Parcel Service) patarnavimu siunčiant savo siuntinius į mūsų sandėlius.

Telefono **Skambinkite**
apylinkių numeriai: **U.P.S.**
416, 519, 705 **1-800-668-7100**
613, 514 **1-800-465-2876**
403, 604 **1-800-665-2781**

Kainos

Laivu iš Toronto siuntiniai išvežami kas antrą trečiadienį. Siuntinio kainos yra \$7.50 už kubinę pėdą, plius \$15 pristatymas, bet kur Lietuvoje (iki 55 kg arba 120 svarų). Lėktuvu iš Toronto siuntiniai išvežami kiekvieną šeštadienį 10 v.r. Kaina už kg \$4.25 plius \$15 už pristatymą bet kur Lietuvoje.

Standartiniai maisto siuntiniai

Nordland Express siūlo jums įvairaus maisto siuntinius, pristatomus per dvi savaites. Skambinkite mums dėl kainoraščio.

Nordland Express 1650 Bloor Street West, Toronto, Canada M6P 4A8.

Darbo valandos: 8 val. ryto iki 8 val. vakaro visomis dienomis, išskyrus sekmadenius.

Skyrius: 164 Willowdale Avenue, North York, Ontario

(9 val. ryto iki 6 val. vak. nuo pirmadienio iki penktadienio).

DABAR perkelkite JAV ar Kanados dolerius į Lietuvą čekiu ar pinigine perlaida

Nordland Express perduoda pinigus – greitai ir saugiai – tiesiai gavėjui ir gauna iš jo perdavimo patvirtinimą. Perkėlimo mokestis – tik 4% plius \$15 už pristatymą.

	JAV dol.	Kan. dol.
Perkėlimo suma		
Perkėlimo mokestis - 4 %		
Pristatymas	12.00.	15.00.
Viso		
Siuntėjas:	Gavėjas :	
.....		
.....		
Tel:	Tel:	

Išrašykite čekį ar piniginę perlaidą **Nordland Express** vardu ir siųskite:

Nordland Express, 1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8.

Daugiau informacijų gausite paskambinę tel. (416) 535-5000, FAX (416) 535-5001.

Baltijos valstybės vokiečių enciklopedijose

Dalį vasaros atostogų teko praleisti beveik 30 km nuo Bavarijos sostinės gražioje svainio viloje. Buvo daug laiko pasivaikščiėjimams, meškeriojimui, automobiliu aplankant gražesnes vietoves – Obermergan, Garnisch-Partenkirchen (iš čia "katės šuolis" į Austriją!) žinomesnes vasarvietes, vakarais stebėti austrišką ir vokišką televiziją. Tačiau taip pat daug laiko praleidau žmonos senelio vertingų knygų bibliotekoje.

Idomus radinys

Tai brangus palikimas, tikras antikvaras. Aišku, ieškojau leidinių, kuriuose būtų paminėta Lietuva. Ir mano didžiam nustebimui, mūsų tėvynės vardą radau "General und Universal Lexikon" – enciklopedijoje, išleistoje 1869 m. Naumurge. Taigi šiemet leidinui sukako 125 m. Trečiajame tome, 209 psl. gotskom raidėm rašoma: "Lithauen (Lietuva rašoma su "h" raide) – nepriklausoma didžioji kunigaikštystė tarp Lenkijos, Prūsijos ir Rusijos; 1501 m. sujungta vieno valdovo (Oberhaupt) su Lenkija. Po Lenkijos padalinimo 1893 m.

(1795 m. red.) didžioji dalis krašto su 2,5 milijono gyventojų atiteko Rusijai ir mažesnė – Prūsijai, įjungiant į Gumbinės apskritį.

Latviai ir estai

Latvijos nėra. Sena enciklopedija mini tik "Letten-latvius, "Volkstamm in Russland" – tautą Rusijoje (psl. 194), gyvenančią prie Dauguvos ir jos žiotyse. Latviai, kartu su išmirusiais kuršiais ir senais prūsais, yra lietuvių giminė, priklausančiai "lituslavisehen" indogermanų šeimai. Tautos gentį sudaro 800 tūkstančių "Koepfe" – galvų. Jie kalba sava kalba, labai atitolusia nuo slavų ir vokiečių. Raštui latviai naudoja vokišką raidyną. Latvių literatūra nėra bereikšmė. Ypač vertinga yra tautinė poezija, perimta dar iš pagoniškų laikų – turtinga savo mitologija, gamta ir meilės dainomis.

"Esthland" – Estija (vėl įterpiama "h" raide) randama antroje tomo pažymint, kad 350 tūkstančių estų priklauso suomių giminėi. Rusai estus vadina "čiudais" (vok. Tschuden), tačiau estai savo kraštą vadi-

na "Mei maa" – mūsų kraštas. Estijos vardas greičiausia kilo iš "Ostland" – Rytų kraštas. Gyventojai evangelikai. Estijai skirtos 20 eilučių, įrašant krašto istoriją bei 1710 m. Petro I-ojo Estijos įjungimą į Rusijos imperiją.

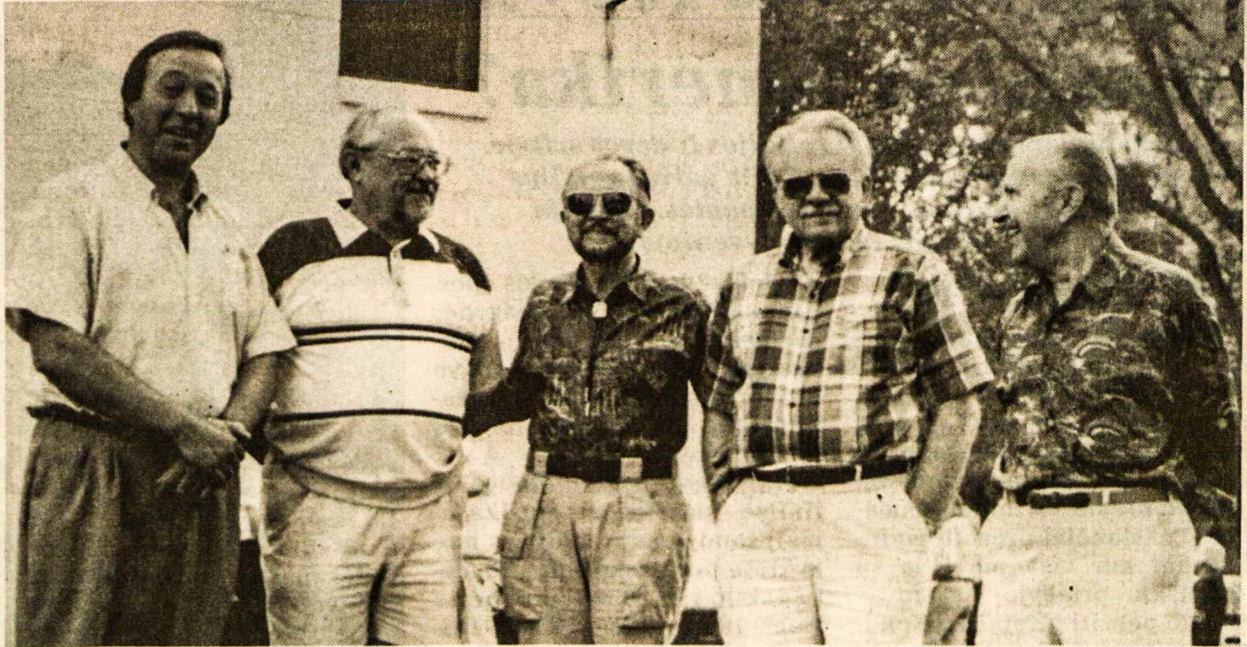
Nepriklausoma Lietuva

Žymiai daugiau žinių apie Lietuvą radau 1933 m. išleistame "Meyers kleines Lexikon". Jo II-ame t. 1394 psl. atspausdinta Vytiš, nurodant Lietuvos plotą, aišku, be Klaipėdos krašto, nes leidinys pasirodė jau Hitlerio metu, atspausdintas taip pat gotskom raidėm. Duodama daug statistinių žinių, gyventojų skaičius su sotine "Kovno", atkreipiant labai didelį dėmesį į žemės ūkį, stambius lenkų žemvaldžius, žemės reformą. 1932 m. Lietuvoje buvo užregistruoti 2064 automobiliai. Lietuvos nepriklausomybė buvusi paskelbta 1918 m. lapkričio mėn. 2 d., konstitucija 1922 m. Nuo 1926 m. Lietuvą valdė A. Smetona. Įtraukta Vilniaus krašto okupacija. Apie 2 milijonai lietuvių priklauso indo-germanų gi-

minei. Jie gyvena taip pat Vilniaus apygardoje, 35 tūkstančiai Klaipėdos krašte ir 2.800 Rytprūsioje. Lietuvių literatūros pradžios reikia ieškoti kartu su reformacija. Minimi K. Donelaitis, Kuršaitis, Maironis, Vydūnas, V. Krėvė-Mickevičius.

Žemėlapis

"Die baltische Laender" (Baltijos kraštai) 103 x 68 cm žemėlapis taip pat priklauso retenybėms, nes mūsų tėvynė yra 1920 m. liepos mėn. 12 d. Lietuvos-Rusijos sutarties sienoje. Lenkų okupuotas Vilniaus kraštas pažymimas raudonom raidėm "Von Polen besetzt" (lenkų okupuotas). Vilniaus apylinkėse taip pat raudonom raidėm užrašas ir siena "neutrale Zone" (neutrali zona). Žemėlapyje sudarė Geografijos institutas ir išleido Carl Fleming u.c. T. Wiskott, AG Berlin. Gaila, neradau išleidimo metų, tačiau reikia spėti, kad žemėlapis atspausdintas prieš 1923 m., dar sąjungininkams nepripažinus Vilniaus okupacijos. Klaipėdos kraštas atskirtas ir nuo Lietuvos, ir nuo Rytprūsio.

Dalis LFB studijų savaitės dalyvių Dainavos stovyklavietėje prie Detroito. Iš kairės: dr. V. SAMONIS, J. ARDYS, dr. V. MAJAUSKAS, dr. A. ČEPULIS, dr. K. AMBROZAITIS. Nuotr. V. Kriščiūno

Lietuva-išeivija studijų savaitėje

Trisdešimt aštuntoji Lietuvių fronto bičiulių surengta studijų savaitė Dainavos stovyklavietėje

Į "Baltuosius rūmus" JAV-bių Dainavoje 1994 m. rugpjūčio 21-27 d.d. atsilankė 58 dalyviai. Diena prasidėjo Mišiomis, kurias atnaušavo kun. dr. P. Daugintis, SJ, ir pasakydavo trumpą tos dienos Evangelijos minčių pritaikytą pamokymą. Būdamas socialinių mokslų žinovas, yra parašęs studiją "Atieties Lietuvos vizija, I pilnutinė demokratija". Tai naujas įnašas ir kartu papildymas į išleistas plačios studijos "I pilnutinė demokratija", kurioje skelbiamos valstybės pagrindų gairės.

Po pusryčių ir pietų vyko paskaitos, pranešimai ir diskusijos. Po vakarienos vėl buvo dalinamasi įdomiais išpuodžiais bei nuotykiams, kuriuos šią vasarą patyrė LF bičiuliai, gausiai dalyvavę įvairiuose parengimuose, pobūviuose, iškilnėse, artimųjų susitikimuose.

Paskaitoje "Iš LFB praeities į ateitį" žurnalistas J. Kojelis nagrinėjo prof. A. Maceinos 1953 m. rašytą pranašišką laišką Lietuvių fronto vadovybei Amerikoje, kuriam išreikštas ipareigojimas bičiuliams, kuriems bus lemta sulaukti Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo. A. Maceina rašė: "Mūsų kraštas, atgavęs laisvę ir būdamas nuniokotas ne tik ūkiu, bet ir dvasia, neturės tradicinio valstybės idealo... Todėl valstybės idealą mums reikės kurti iš naujo, jį skelbti, aiškinti, skleisti, už jį kovoti".

J. Kojelis priminė, kad jau yra sutarta kartu paruošti atsišaukimą į tautą dėl valstybės saugumo ir Lietuvos-išeivijos žmonių parašais jį skelbti. Tai jau padaryta, kad Lietuvos vyriausybė neįteisingų karinio Rusijos tranzito per Lietuvos teritoriją. Taip pat bendrai esąs ruošiamas rezoliucijos tekstas Karaliaučiaus srities reikalui. Tą rezoliuciją Amerikos baltiečių laisvės lyga pasirašiusi pateikti Amerikos kongresui. Studijų dalyviai buvo prašomi pareikšti savo nuomonę Karaliaučiaus atieties klausimu.

Adv. P. Zumbakis, nuolat kelias Lietuvos ir išeivijos reikalus per spaudą bei paskaitomis ir pasiūlymų drąsiais pasisakymais aktualiomis temomis per lietuviškų radio valandėlių tinklą Amerikoje, savo paskaitoje pabrėžė reikalą stiprinti Pasaulio lietuvių bendruomenę, kuri turėtų greitai

reaguoti į svetimų valstybių vadų abejingus ar net žalingus pareiškimus Lietuvos atžvilgiu. Jis lietuvių valstybės, kuriose Bendruomenės visai nėra arba labai silpnos. Pavyzdžiui, jo buvo nurodytas Anglijos premjero Major'o vizito metu Lietuvoje abejinga laikysena karinio Rusijos tranzito klausimu.

Po paskaitos J. Kojelis suapžindino su jo knyga "Balio, bananai ir biurokratai", kurioje yra per 50 įdomių straipsnių, liečiančių dabartinę Lietuvą ir išeiviją.

Liūda Ruginienė, energinga Detroito Lietuvių bendruomenės veikėja, pateikė daug samprotavimų iš didžiųjų amerikiečių žurnalų apie Rusiją, artimą užsienį ir Baltijos kraštus. Jos pagrindinė mintis: stiprinti Bendruomenės politinę veiklą Vašingtone ir kelti lietuvių tautudystės grėsmę Amerikos kongrese.

Dr. V. Samonis, Toronto universiteto mokslinis bendradarbis nagrinėjo esamas ekonomines problemas Baltijos kraštuose. Esą iš sovietinės sistemos pereiti į Vakarų pasaulio ekonominę sistemą niekas iki šiol nėra radęs aiškaus kelio. Kas dabar daroma, yra tik bandymai.

Antroje paskaitoje, visų klausytojų nustebimui, dr. V. Samonis praskleidė Suvalkų trikampio lietuvių ryšius su Lietuvos partizanais kovų metu.

Ekonomistas J. Pabedinskas savo paskaitoje svarstė Lietuvos ūkio reformų problemas. Jo nuomone, Gediminas Vagnorius ejo teisingu reformų keliu, bet nomenklatura, pasinaudodama teisine vykdymo struktūros nebuvimu, jo reformas sužlugdė.

Antroje paskaitoje, visų klausytojų nustebimui, dr. V. Samonis praskleidė Suvalkų trikampio lietuvių ryšius su Lietuvos partizanais kovų metu.

Adv. P. Zumbakis, nuolat kelias Lietuvos ir išeivijos reikalus per spaudą bei paskaitomis ir pasiūlymų drąsiais pasisakymais aktualiomis temomis per lietuviškų radio valandėlių tinklą Amerikoje, savo paskaitoje pabrėžė reikalą stiprinti Pasaulio lietuvių bendruomenę, kuri turėtų greitai

"I Laisvę" redaktoriaus J. Baužys ir dr. K. Ambrozaitis aptarė Lietuvių fronto bičiulių trečiąsias studijų dienas Lietuvoje. Ten kalbėjo: seimo narė V. Aleknaitė, N. Gaškaitė (dirba KGB archyvuose), dr. K. Girnius, dr. S. Girnius, prof. Br. Kuzmickas, prof. V. Landsbergis, dr. F. Pabedinskas, dr. Vareikis. Dalis studijų laiko buvo skirta anksti amžinybės iškeliausiui politinių mokslų dr. Vyt. Vardžiui, jo šakotai veiklai įvertinti.

Studijų vieta – Mastaiciai prie Garliavos, kur žuvo Lietuvos partizanų vadas J. Lukša-Daumantas. Ta proga dalis bi-

čia spausdinamos ištraukos autorė Marija Skipytytė-Garbačiauskienė, buvusi Sibiro tremtinė, grįžusi iš Sibiro kurį laiką gyveno Lietuvoje, paskui gavo leidimą išvykti pas savo vyrą Kanadon, kur ir dabar gyvena. 1989 m. ji išleisdino Lietuvoje pirmąją savo atsiminimų knygą "Jei laimė nebūtų lydėjusi", apie savo vargus Sibiro tremtyje. Rengiamoje antroje knygoje "Ir namie nėra namų" ji aprašo savo pergyvenimus Lietuvoje.

Sugrįžus iš Sibiro Ir namie nėra namų

Iš rašomos atsiminimų knygos

MARIJA GARBAČIAUSKIENĖ

kad jie man padarytų lovą (jie visiems varėniškiams baldus darydavo).

— U nas svobodnych komnat niet (pas mus laisvų kambarių nėra), — atrėžė ji tuo pačiu nemalonių balsu. — Eikite iš čia greičiau!

Nekantriai laukiau pirmadienio. Štai ir tas pirmadienis.

Tada parodžiau orderį. Iš tolo, aišku, nes bijojau, kad rusų paėmus jį į rankas nesusplėšytų.

Dabar ruselė, kad ir nenorom, atsisukau nuo durų ir aš su visų ryšuliu įžengiau į priekambarį.

— Jei patinka, galite pasidėti čia savo daiktus. Visi kambariai šiame bute užimti.

Dėl visa ko pasiėmiau ryšulį su pagalve, storą antklodę ir porą paklodžių. Įmsiu kambarį, kokį tik duos. Taip ir sesuo patarė.

— Kiaulė, — pagalvojau, ir pasakiau: bet juk čia prieškambaris!

Varėnos vykdomojo komiteto pirmininkas, stambokas, gana malonios išvaizdos žmogus, buvo mandagus. Nieko neklausinėjo. Tik padėjau, kad laisvų komunalinių butų ne daug, o norinėji tokiose gyventi galybė, todėl jis negalys nei gero buto, nei kambario pasiūlyti. Kambariuokas, kuriam gauti jis išduos orderį, nors ir nemažas, pirmame aukšte, bet pereinamas. Kituose to buto kambariuose gyvena rusės iš Rusijos. Tad aišku, ir virtuvė bus bendra.

— Ja nieko ne žinau, (aš nieko nežinau) — atrėžė mano būsimoji bendragyventojas ir, trinkelėjęs durimis, išnyko už jų.

Išgirdus tokią man siūlomo kambario charakteristiką, giliai, giliai atsidusau. Tačiau prisiminusi sesers patarimą, sakau:

— Sutinku ir tokiame kambarielyje kurį laiką pagyventi. Gal su laiku atsiras nepereinamas?

— Gal, — atsakė pirmininkas ir liepė sekretorei išrašyti orderį.

Manau, jei būčiau turėjus pinigų... Deja, aš jų neturėjau.

Orderį pasiėmiau visai be entuziazmo. Žinau kokią laimę, kai "vyr. seserys" (rusės) ten maišosi. Bet gal tos rusės kitokios? Gal jos visai padorios moterys? Taip galvodama nueėjau į Žemės ūkio skyrių, pasiėmiau savo ryšulį ir patraukiau mano link, kuriame laukė komunalinis kambarys.

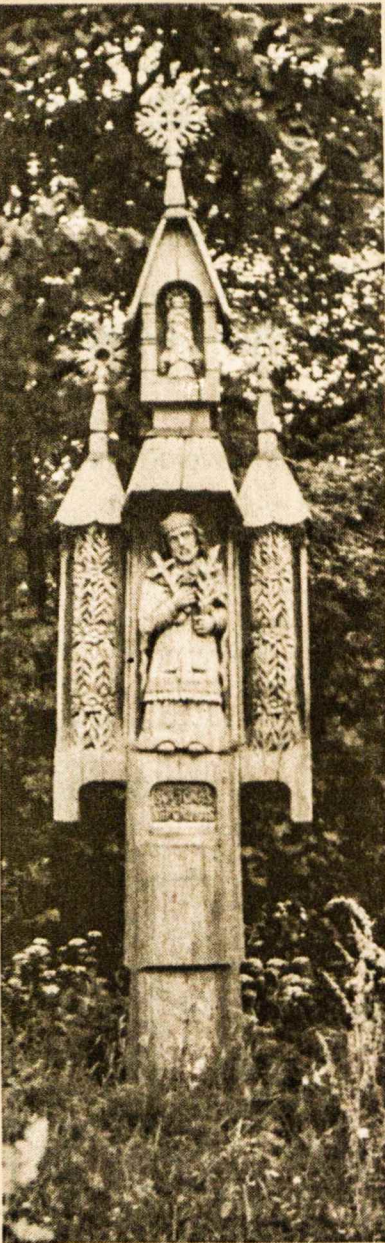
Namas medinis, kaip ir didžioji dauguma Varėnos namų, su salkutėmis. Įėjimas iš kiemo pusės. Statūs ir gana aukšti laiptai veda tiesiai į duris. Drąsiai užlipu laipteliais ir pasibeldžiu. Po valandėlės duryse pasirodė dar gana jauna moteris. Matyt ką tik išsiritusi iš lovos, nes plaukai susivėlę, pilni baltų mažyčių pūkelių. Chalutukas susiglamžęs ir labai abejotinos svaros. Akys užmiegotos.

Prabėga žaibu mintelė: "Kaip iš šiukšlių dėžės".

Toji moteris nužvelgė mane nuo galvos iki kojų ir šiurkščiai rusiškai paklausė:

— A vam čto? (O jums čia ko?).

Pasiskaičiau kas aš ir kokių tikslų atėjau.

Šv. JONO NEPAMUKO – kopyltulpis Maironio tėviškėje netoli šaltinėlio.

JURGIS JANUŠAITIS

"Lietuvių periodikos Vakarų Europoje 1944-1952", ypatingos vertės 287 psl. bibliografinį leidinį, paruosė ir gausią medžiagą leidiniui surinko nuostabios kantrybės ir darbštumo žurnalistas Jonas-Pranas Palukaitis, šiuo metu poilsio dienas beledžiantis prie gražaus Mičigano ežero, Harbert, MI.

Atsakingasis leidinio redaktorius — Domas Šniukas. Išleido "Žurnalistikos" leidykla Vilniuje 1993 m. Savo lėšomis prisidėjo verslininkas Antanas-Gediminas Pažėra ir valstybinis-komercinis Lietuvos bankas.

Autoriaus J. P. Palukačio teigimu, šis leidinys skirtas daugiausia mokslui, istaigoms, universitetams, bibliotekoms. Bet labai įdomi knyga ir kiekvienam, besidomintiems tremtinių gyvenimu karo ir pokario metais Vokietijoje, stovyklose. Bibliografinėje knygoje kiekvienas ras tuos metus, kuriuos spaudos faksimiles, taip pat ir straipsnius, iš kurių galima susidaryti gana apčiuopiamą tuometinių tremtinių gyvenimą, rūpesčius, kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo apraškas.

Leidinio redaktorius Domas Šniukas savo žodyje rašo: "1990 metų pradžioje iš kelionės po JAV grįžęs filosofas Romualdas Ozolas man, tuometiniam Lietuvos žurnalistikų sąjungos pirmininkui, įteikė storą, kelis kilogramus sveriantį rankraštį, gražiai įsegtą į kietus viršelius. Emiau jį vartyti ir mano akys vis labiau plėtėsi iš nuostabos. Kruopščiai parengtame bibliografiniame darbe atsivėrė neregėta negirdėta lietuvių karo pabėgėlių spaudos panorama, iki tol kruopščiai saugota 'geležinės uždangos'..."

O bibliografijos autorius J.P. Palukaitis įtvirtina: išnaudojant dar įmanomą "paskutinę galimybę" surinkti ir paskelbti medžiagą apie DP laikotarpį lietuvių spaudą, nes dar tokios apžvalgos dabar neparuosus, ji liks istorijai nedokumentuota".

Gera prisimenu autoriaus laisvą LŽS valdybą, nes tada teko dirbti jos centro valdyboje, kuriai vadovavo kun. Juozas Vainys, SJ. Valdyba tokiam sumanymui pritarė, net buvo numatęsi lėšas, bet autorius dar nebuvo galutinai užbaigęs leidiniui kaupti medžiagą.

Taip praėjo dar keletas metų. Darbštusis žurnalistas J. P. Palukaitis kantriai darbą tęsė ir jį baigė, atrodo, 1982 m. Susidariusi sąlyga, šį kruopščiai paruotą leidinį ir išleido su Lietuvos žurnalistikų tarka 1993 m. Vilniuje. Leidinys didelio formato, įrastas į kietus viršelius. Pats turinys gal kam bus neįprastas, faksimilių išdėstymas, bet tai ne kiek nemenkins leidinio vertės.

Knygą skaidydamas, skaitydamas stebiesi, kiek daug pabėgėlių ir Vokietiją ir kitas Vakarų Europos šalis, dar karui tebesitęsiant, įdėjo meilės ir širdies, pradėdami leisti savąją spaudą svetimuose kraštuose.

Dar 1944 m., karui siaučiant, pirmieji leidiniai pasirodė rugpjūčio ir vėlesniais mėnesiais Vokietijoje, Norvegijoje ir kitur. Pirmosios spaudos kregždės buvo: "Ateitis", "Lietuvos gynėjas", "Už tėvynę", "Lietuviai", "Karys", "Tremtinių aidas".

1944 m. vasarą, Raudonajai armijai okupuojant Lietuvą, keliasdešimt tūkstančių tėvyninai pasitraukė į Vakarų. Dauguma prisiglaudė Vokietijoje, bet taip pat apsigyveno ir kitose valstybėse — Austrijoje, Belgijoje, Danijoje, Italijoje, Norvegijoje, Prancūzijoje, Švedijoje, Šveicarijoje, D. Britanijoje.

Po karo lietuviai susibūrė į tremtinių stovyklas. Tose neveltis dienose sukruto tremtyje gyvenantys aktyvieji Lietuvos žurnalistai ir pradėjo visose stovyklose leisti laikraščius, žurnalus, informacinius biuletenius. Leidinyje išvardinta visa periodika ir apie 100 vietovių, kur gyveno tremtiniai ir kur buvo leidžiami įvairi spauda. Leidinyje pateiktas ejučių įvairiausių periodinių ir vienkartinų leidinių sąrašas: 473 leidiniai — laikraščiai, žurnalai ir biuleteniai. Sąvadoje išvardinti ejučiai leidiniai, sužymėta kur ir kada, kiek laiko jie buvo leidžiami. Taip pat stovyklose buvo leidžiama skautų, ateitininkų ir kitų organizacijų gana gausi spauda.

Vien stovyklinių informacinių biuletenių buvo apie 125.

Žymiausi, ilgai eję laikraščiai Vokietijoje: "Žiburiai", "Mūsų kelias", "Tėviškos garšas", "Mintis", "Lietuvių žodis", "Mūsų viltis" ir kt.

Periodiniai, didesniu tiražu leisti laikraščiai ir žurnalai buvo įvairiais būdais platinami. daugiausia čia pasitarnavo visose didesnėse stovyklose paštininkų sąjungos suorganizuoti lietuvių stovyklų paštai. Juose ir buvo išplatinta tūkstantčiai egzempliorių.

Knygą skaitydami sugrįšime į nuostabiai įdomias tremtinių gyvenimo dienas. Matysime beveik visų laikraščių, biuletenių ir žurnalų pirmųjų puslapių faksimiles, rasime redaktorių, leidėjų, žurnalis-

tų trumpus leidinių atsiradimo aptarimus, daugybę darbščiu žurnalistų, degusių meile savajai spaudai, informacijai. Iš faksimilių, laikraščių straipsnių suvoksime pokario lietuvių stovyklinį gyvenimą, kultūrinę veiklą, siekius, viltis ir nesėkmes.

Šia proga bent trumpai susipažinkime su knygos autoriu. Jis gimė 1916 m. sausio 10 d. Marijampolės aps., Kazlų valsč., Runkių k. Brandos ateistatą gavo valstybinėje egzaminų komisijoje. Nuo pat jaunystės pasuko spaudos keliu. Lietuvoje bendradarbiavo "Ateityje", "Vilniaus balse", "Karyje". Vokietijoje, Bamberge, leido informacinį leidinį, Udmagavo: "Tėviškos garšas", Ume stovyklos radijo žinias, "Mintį" ir "Lietuvių" Memmingene.

JAV-se bendradarbiavo "Akiračiuose", "Atspindžio", "Dirvoje", buvo jų redaktorius.

Dirbo "Viltyje", "Glindoje" spausdintuvų vedėju. 1976-1981 m. — "Draugo" spausdintuvų vedėjas.

Yra išvertęs įvairių beletristikos, reportažinio ir memuarinio pobūdžio knygų. Drauge su prof. J. Puzinu suredagavo lietuvių tautininkų istorinę apžvalgą "Tautinės minties keliu". Jis yra ir Tarptautinės žurnalistų federacijos bei Lietuvos žurnalistų sąjungos narys.

Meno knyga "Dvigubas solo"

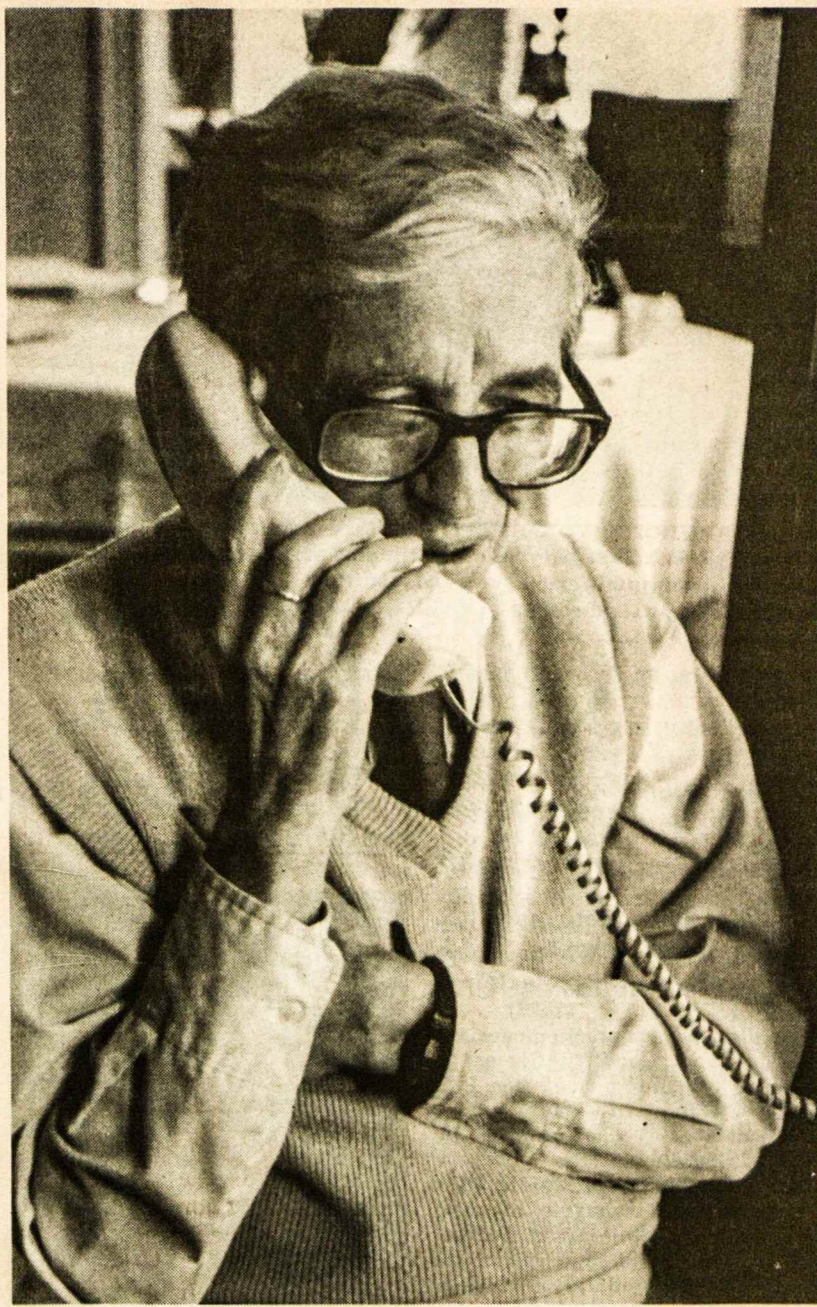
Du "solistai" — fotomenininkas Algimantas Kezys ir poetė Loreta Vaškus

ALĖ RŪTA

Vartydama meniškai išleista Algimanto Kezio ir Loretos Vaškus knyga, aiškinusi sąvokas ir prasmes. Tik mene leidžiami neologizmai: dvigubas solo — būtų duetas (muzikoje). O jei tie solo "traukia" (kad ir abu menuose) atskirai? Kas juos drauge suvedė: asmenys vienišumas kūryboje ar tik bendri leidybos reikalai? Spėlioju, o autoriai neturi aiškint.

Abu menininkai kuria savuose uždaruose pasauliuose. Jų ir kūrybos technika skirtinga — foto aparatas ir išplunksnos skrendąs žodis. Kūrybos erdvė kitokia: objektas ar vaizdas, per foto langelį pagavęs menininko dėmesį, ir minčių klodai, įreminėti į taupų, sklandų žodį. Knygoje akivaizdu, kad autoriai ir nemėgina derinti savųjų "solo" nei temų, nei kūrybinių akimirkų atžvilgiais. Solo yra solo. Norisi užmesti akį į kiekvieną atskirai — gal paaiškės, kodėl jie drauge.

Loreta Vaškus — poetė ir dailininkė (kaip Edita Nazaraite, kaip rašytoja Jurga Ivanauskaitė...). Ji knygos viršelio dailininkė, ji per dešimtmetį sukaupė (1983-93) eilėraščių autorę. "Prisiminimais prausiamas / paseno veidas" eilėrašty "Gimimas" (8 psl.) pasisako autorė. Galima spėti, kad rašė jau subrendusi poetė, nors spaudoje neteko jos kūrybos matyti. "Siela manoji plaikstosi / Paukščių ir langus mušasi" — 1992 m. — ji pasisako ei-

A.a. dr. JUOZAS GIRMIS, filosofas, kelių knygų autorius, buvęs "Lietuvių enciklopedijos" ir "Aidų" mėnraščio redaktorius, buvęs Ateitininkų federacijos vadas, miręs 1994 m. rugsėjo 13 d. Bostone Nuotr. V. Mažello

mentos ir vaizdus, iš kurių sukuria grožį — menišką fotografiją. Dabar aš pastebiu, kad jis gal ne tiek grožio, kiek minties ieško įvairiuose pasaulio kampeliuose ir net užkaboriuose. Ar fotografija išreiškia savitumą? Nežinau. Kaip fotomenininkas gali būti savitas, raskamas tiek daugiasprasių vaizdų ir sugebėdamas juos "sugauti", perkurti?

Menininkai-individualybės. Alg. Kezio kūrybą analizuoju, aš galiu visiškai jo nesuprasti, ypač kai man ši kūrybos technika mažiausiai pažįstama. Bet gal nereikia suprasti, o tik jausti, grožėtis? Taip, aš kažką jaučiu šiose fotografijose. Ramybė, gal ir vienuma, ilgėjimasis. Harmonija — net neharmoninguose, šiurkščiuose daiktuose.

Be to, man Algimantas Kezys atrodo lyg magikas, beveik pokštinnikas, kuris "gaudo" tikrovę ir ją paverčia visiškai kitokia, ypač dvigubose fotografijose (kartais aš nebeatskiiru, kur "double", kur ne, — perkurta į kitą vaizdą ir turinį...)

Algimanto Kezio menišką "išdaigą" gali atspėti ir įvertinti tos meno srities specialistai. Jauti, kad jis knygoje "viršija" — ne vien gauseniu nuotraukų skaičiumi, negu poetės eilėraščių. Bet poetės vidinį pasaulį man lengviau atspėti iš jos "žodžių žaismo", iš sąvokų dėliojimo, lyg čiurlenimo, kartais net lyg suputėjimo...

Algimantą Kezį asmeniškai pažįstu, jo kūryba grožio, bet atspėti gilmenis-metafizines, ar šiam menininkui būdingas charakteristikas...? Man patinka minčių kontrastai jo foto vaizduose (pvz. "Šviesa IV", "Juodas kalnas") su vos įžiūrimais baltais paukščiukais). Tik nuosirdžiai jam linkiu: daugiau "sugauti" tokių vaizdų, kurie stebina ir žavi.

DVIGUBAS SOLO, Algimantas Kezys, Loreta Vaškus. Išleido Amerikos lietuvių dailės klubas Čikagoje 1994 m. Gaunama "Galerijoje", 4317 S. Wisconsin Ave., Stickney, Illinois 60402, USA.

Atsiųsta paminėti

Anatolijus Kairys, PUSBROLIAI. Istorinis romanas Lietuvis jaunimui. Pirmoji dalis. Redaktorius — Arvydas Petronis, dailininkas — Adomas Matuliuskas, techninė redaktorė — Irena Kaminskienė. Leidykla "Žuvėdras". Tiražas — 8000 egz. Vilnius 1994 m., 292 psl.

LITUANUS. The Lithuanian Quarterly, 1994, volume 40 No. 2. Šio numerio redaktorius — Robert A. Vitas. Redaktoriai: Violeta Kelertas, Antanas Klimas, Saulius Sužiedėlis, Jonas Zdanyš. Aktualus straipsnis prof. A. Klimo "The Anglicization of Lithuania". Jame gildenamas dabar Lietuvoje madingas perdėtas anglicizmų vartojimas.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Motinos dieną Detroito lietuvių Šv. Antano parapijos salėje paminėjo gegužės 8 d. Motinų šventės išjungė jau aštuoniasdešimt septynerių metų sulaukęs rašytojas Jurgis Jankus. Jis tarė joms skirtą trumpą žodį ir skaitė ištrauką apie didvyrišką motiną iš Vokietijoje 1948 m. išleisto novelių romano "Naktis ant morų".

Algimantas Kezys paruosė ir savo "Galerijos" vardu anglų kalba Čikagoje išleido beveik 300 didelio formato puslapių knygą "Lithuanian artists in North America" ("Lietuviai dailininkai Š. Amerikoje"). Leidinį įjungta 250 lietuvių dailininkų biografių su jų spalvotais ir nespalvotais darbų pavyzdžiais. Šio idomaus leidinio anglų kalbos redaktorė — Nijolė Beleskaitė-Gražulienė.

Dalia Vosyliūtė baigė Kalifornijos universiteto Los Angeles mieste dramos studiją. Ji yra ten gimusi lietuvaitė, lankiusi šeštadieninę lietuvių mokyklą, šokanti "Spindulio" ansamblyje. Jaunoji aktorė D. Vosyliūtė 1993 m. Kalėdoms Šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje paruosė čekietės Danutės Brazytės-Bindokienės vaidinimėlį "Bubulas ir Grauzlys". Tai buvo jos režisūrinis debiutas lietuviškos mokyklos scenoje.

Dail. Mikas Šileikis, gimęs 1993 m. spalio 15 d. Zarasų krašte prie Degučių, į JAV atvyko 1913 m. ir Čikagos dailės institutą baigė 1923 m. Velionis, priklausęs antrajai M. K. Čiurlionio galerijai po 1962 m. skilimo, mirė 1987 m. gruodžio 17 d. Ta galerija, dabar išikūrusi F. Zogo vadovaujamam Midlando federacijai banke, tik š. m. gegužės 20 d. surengta paroda ir išleista monografija paminėjo jo šimtąjį gimtadienį. Galerijos pirm. inž. Domas Adomaitis parodos atidaryme kalbėjo apie velionies veiklą bei jo kūrybinį palikimą, su išleista monografija supažindino prof. Jonas Rackauskas.

M. K. Čiurlionio muziejus kauniečius pakvietė įdomion parodon "Spalva ir ornamentas tapytose skryniose". Parodai buvo pnaudoti muziejaus fonduose turimi autentiški XIX š. skrynų piešiniai, 1934 m. atlikti dail. Antano Tamošaičio, liaudies meno rinkėjo ir puoselėtojo. Prieškario laikotarpį jis pasižymėjo Kaune išleistomis "Sodžiaus meno" knygomis, o pokaryje su žmona dail. Anastazija Mažeikaite-Tamošaitiene gyveno ir kūrė Kanadoje. Studiją įvedė turėjo Ontario provincijoje įsigyjamame ūkyje prie Kingstono. Dail. A. Tamošaitienė mirė 1991 m. rugpjūčio 28 d. ir buvo palaidota Toronto lietuvių Šv. Jono kapinėse Mississaugoje.

Čikagietės Alice Salaveičikaitės-Stephens (1905-1984), dainavimo pedagogės, atminimui pernai įsteigta konkursų 1.000 dolerių stipendija laimėjo dainininkė Klivlande studijuojantis sopranas Virginija Bruožytė-Mulionienė. Siemietinės stipendijos konkursas rugsėjo 24 d. įvyks Čikagoje, Marijos aukštesniojoje mokykloje, 6727 S. California. Konkursan reikia atvykti savo lėšomis. Kandidatais gali būti 16-40 metų amžiaus dainininkai, nepaisant jų tautybės, gyvenamosios vietos ir turimo pasirošimo. Konkursui reikia trijų kūrinių, kurių vienas turės būti atliktas lietuvių kalba. Norintys gauti prašymų formas ir daugiau informacijos prašomi skambinti tel. (312) 539-4900 LIRA SINGERS grupei. Gyvenantiems už Ilinojaus valstijos ribų reikia skambinti telefonu 1-800-547-LIRA.

Sidnio lietuviai Australijoje specialiu vakaru š. m. birželio 18 d. atšventė savo "Dainos" choro keturiasdešimtmečio sukaktį. Atvykstantiems svečius sutiko "Dainos" choro valdybos pirm. Vincas Binkis, renginių vadovė Ona Kapocienė ir administratorius David Fraser. Australijos NSW valstijai atstovavo etninis reikalas tvarkantis ministras Michael Photios, Lietuvai — jos garbės konsulas Viktoras Šlinteris. Dabartiniai "Dainos" vadovai yra Birutė Aleknaitė ir Justinas Ankus. Algis Plūkas ir Kazimieras Kavaliauskas, ankstesnieji vadovai, jau yra mirę. Tačiau kitų "Dainos" vadovų sąrašas tebėra gyvi Jonas Gaizauskas, Zita Belkutė, Stasys Žukas ir Bronius Kiveris. Sukaktuvinių tortų perpjovė "Dainos" dabartinių ir praeities darbų vadovai — Justinas Ankus, Bronius Kiveris, Birutė Aleknaitė ir Stasys Žukas.

Vaikams Kaune leidžiamas laikraštėlis "Tukas" atidarė toki pat vardą turintį lėlių teatrą. Mažuosius žiūrovus į pirmąjį spektaklį pakvietė Nyštukas Tukas ir Varnelė. Jis paruostas A. Popesku pjesės "Peliukas Mufas ir porcelianinė balerina" motyvais.

Lietuvos dailininkų sąjungos Panevėžio skyrius "Galerijoje XX" surengė šiame mieste gyvenančių aštuoniolikos dailininkų bendrą miniatiūrų parodą. Jon išjungė grafikai, tapytojai, keramikai ir tekstilininkai su įvairaus žanro miniatiūromis. Sąjungos Panevėžio skyriaus pirm. dail. G. Šveikauskas šį renginį laiko didžiausia miniatiūrų paroda Lietuvoje. Ateityje jis betgi žada rengti mažiau kūrinių turinčias žanrines miniatiūrų parodas.

Majos Pliseckajos, Rusijos žymiosios balerinos, kūrybinio darbo penkiasdešimties metų paminėtas tarptautiniu jos vardo baletu šokėjų konkursu Maskvoje ir Petrapilyje. Konkursas buvo sėkmingas jaunajai Lietuvos balerinai Eglei Špokaitėi, dirbančiai Lietuvos operos ir baletu teatre. E. Špokaitė (jos partneris konkurse buvo Edvardas Smalaks) laimėjo bronzos medalį ir 4.000 JAV dolerių. Šią porą konkursui paruosęs Jonas Katakinas gavo specialų Rusijos žurnalo "Balet" prizą, Petrapilio konservatorijos choreografijos katedros prizas už choreografinės formos originalumą teko Lietuvos choreografui Juriui Smoroginui. Jo dvi choreografinės kompozicijos šoko Eglė Špokaitė su partneriu Edvardu Smalakui.

Liaudies buities muziejus Rumšiškės surengė įdomią parodą "Aukštaičių ir dzūkų vestuvės". Jai panaudoti keli šimtai XIX š. ir XX š. pirmosios pusės rodimų, kurių muziejus savo fonduose turi beveik 80.000. Ypač daug fotografu A. Daubaro nuotraukų, tarpukario ir pokario metų vestuvės įamžinusių Vabalninko, Biržų apylinkėse. Parodą rengiantiems muziejininkams talkino dail. A. Lisauskienė. Vyrėnšios kartos dzūkai ir aukštaičiai turėjo porą prisiminti, o jaunesnieji susipažinti, kaip būdavo ruošiamasi mergvakariui, atsisveikinimui su jaunąja, kaip jai išteikiamas ir jos panaudojamas kraitis. Nežmiršta priminti, kur jaunoji po vestuvių saugodavo rūtų vainikėlių ir vestuvinių drabužių. Parodon įjungti jų pavyzdžiai buvo nuo XIX š. iki dabartinių dienų.

Japonijos konsulas Senpo Sugihara, Kaune dirbęs 1939-40 m., išgelbėjo apie 6.000 žydų, jiems nelegaliai išdavęs 2.600 Japonijos tranzito vizų. Jo vyriausybės jam buvo įsakiusi neįduoti tokių vizų iš Lietuvos norintiems išvažiuoti žydams. Tačiau konsulas S. Sugihara tokio įsakymo nesilaikė, žinodamas, kad žydų laukia neišvengiama mirtis, kai Lietuva okupuos A. Hitlerio valdoma Vokietija. Net ir išvažiuodamas iš Lietuvos, S. Sugihara vizas pasirašinėjo Kauno geležinkelio stotyje, jas porą vagono langą atiduodamas žydams. Šio draus Japonijos diplomato atminimui rugpjūčio 30 d. Kaune atidengta lenta, pritvirtinta prie namo, kuriame tada buvo Japonijos konsulatas. Atidengime negalėjusi dalyvauti velionies našlė Yukiko Sugihara atsiuntė padėkos laišką. Atgimstančioje Lietuvoje jį lankėsi 1992 m., Kaunan sugrįžusi po penkiasdešimt dešimt metų prisiminti jame paliktų jaunystės dienų.

Su memorialinės lentos atidengimu konsuli S. Sugihara buvo susietos tuo metu Kaune ir Vilniuje įvykusios Japonijos teatro "Dora" ("Gongas") gastrolės. Joms buvo atsiųsta konsulo atminimui skirta pjesė "Senpo Sugihara". Ją parašė Britanijoje studijuojantis jaunas japonų dramaturgas K. Hiraishi, pasinaudodamas dviem knygom: Teruhiso Shino — "Ilga kelionė pažadėtoji žemė", konsulo našlės Y. Sugiharos — "Vizos šešim tūkstančiams gyvybių". Dviejų dalių pjesė "Senpo Sugihara" režisavo Japonijos teatro "Dora" aktorius ir meno vadovas Shioichi Yamada. Vienintelį lietuvių tarmaitės Salutės vaidmenį sukūrė aktorė Yuri Hasegawa, iki gastrolių nemačiusi nė vieno lietuvių. Teatro "Dora" gastrolės Lietuvoje rėmė Japonijos kultūros reikalų valdyba, fondas "Saison", Kauno ir Vilniaus dramos teatrai. Už įėjimo bilietus gautos lėšos teko Lietuvos teatrams. Japonijos teatras "Dora" ("Gongas") su šios istorinių įvykių Kaune pjesės spektakliu lankysis Izraelyje ir JAV.

V. Kst.

Poezijos pavasaris 1994 m. Vilniaus universiteto Sarbievijaus kieme. Poetas KAZYS BRADŪNAS ir literaturologas VYTAUTAS KUBILIUS

Nuotr. Alf. Laučkos

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 8 v.v.; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	5.00%
180-364 d. term. ind.	5.50%
1 metų term. indėlius	5.75%
2 metų term. indėlius	5.75%
3 metų term. indėlius	6.25%
4 metų term. indėlius	6.50%
5 metų term. indėlius	6.50%
1 metų GIC-mėn. palūk.	6.50%
1 metų GIC-met. palūk.	6.75%
2 metų GIC-met. palūk.	7.50%
3 metų GIC-met. palūk.	7.75%
4 metų GIC-met. palūk.	8.00%
5 metų GIC-met. palūk.	8.25%
RRSP, RRIF ir OHOSP....	3.75%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	6.75%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	7.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	7.75%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	8.00%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	8.25%
Taupomąją sąskaitą.....	3.25%
Kasd. pal. taupymo sąsk..	3.75%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki...	1.75%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.50%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas
nuo 8.50%

Sutarties paskolas
nuo 8.50%

Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 8.50%
2 metų 9.00%
3 metų 9.50%

Su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ir 3 metų 6.75%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėru, čekių ir taupymo sąskaitose.

AKTYVAI per 56 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIJAS • VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES • DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

BALTIC CONSTRUCTION

Remontas ir nauja statyba gyvenamųjų namų, parduotuvių, restoranų, įstaigų ir vasarnamių

- stalius darbai • vidaus sienų įdėjimas • dažymas
- elektros įvedimai • vandentiekio sistemos įvedimas • stogai • įvairūs cemento darbai • kiemų sutvarkymas • priepilaukos • garažai • tvoros • židiniai • virtuvės, vonios remontas ir apdaila • rūšių įrengimas • šildymo ir vėsinimo sistemų įvedimas • plytelių įdėjimas • pataisymai ir pritaikymai pagal invalidų ir senelių poreikius • nuosavybės priežiūra. • 18 metų patirtis • Nemokamas įkainavimas • Speciali kaina rudens ir žiemos laikotarpiui. Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronto.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 416-251-4864, 416-251-4025, 416-251-4824
Namų: 905-277-0814

2334 Lakeshore Boulevard West, antras aukštas
Toronto, Ontario M8V 1B6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1 (Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

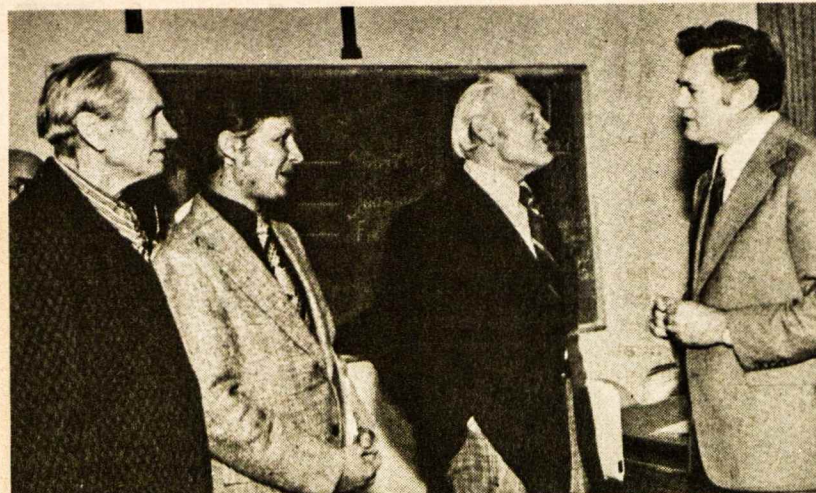
DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)
Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

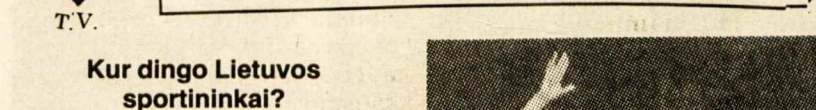
CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

A.a. dr. ARGIRDAS VOKIETAITIS (trečias iš kairės) po paskaitos 1977 m. Čikagoje Mokslo ir kūrybos simpoziume. Sporto sekcijoje dalinasi mintimis su tuometiniais sporto veikėjais (kairėje) – ANUPRU TAMULYNU, JONU BAGDONU, (dešinėje) – VALDU ADAMKUM Nuotr. Z. Degučio

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5.
telefonas (416) 766-5367

Kur dingio Lietuvos sportininkai?

D. N. BALTRUKONIS

Š.m. liepos ir rugpjūčio mėnesiais įvyko taip vad. "Good Will Games" ir Pasaulio krepšinio pirmenybės. Pirmosiose, "Good Will Games" – dalyvavo valstybės iš viso pasaulio. Jų tarpe – ir Latvija su Estija.

Štai rugpj. 8 d. Montrealio "Gazette", tarpe 56 valstybių motame Latvija 30-je vietoje su 2 sidabro medaliais ir Estija 48-je vietoje su vienu sidabro medaliu. O Gudija net septintoje vietoje su 20 medalių. Net ir Gruzija su vienu aukso medaliu, o Armėnija su trim sidabro! Motame ir tokias valstybes, kaip Uzbekistaną, Moldovą ir Zambiją, o kur mūsų Lietuvos atletai?

Toliau – Toronto Pasaulio krepšinio pirmenybės. Vėl motame tokias "galybes", kaip Kroatiją, Graikiją, Angolą, Egiptą. Ir vėl – kur mūsų Lietuvos krepšinininkai? Kur Barcelonos olimpiniai bronzos medalistai – Lithuaniai?

Kas gi iš tikrųjų pasidarė su Lietuvos sportininkais? Nejaugi ta nelemta sausra išdego ir juos? Argi Lietuva jau taip nusigyveno, ar taip fiziškai sužlugdo, kad neįstengtų pasiekti "Good Will Games" savo atletų, ar į krepšinio pirmenybes savo krepšinininkų? Žiūrėkit – net ir ta nusigyvenusi Rusija stovi su medaliais pirmoje vietoje! O jų krepšinininkai kovėsi dėl aukso medalo su JAV. Tai kas gi pasidarė su mūsų Sabonais, Marčiulioniais ir Kurtinaičiais? Argi su jais ir baigėsi mūsų krepšinio era?

Pastaba. Labai vertinamas laiškas "Tėviškės žiburiais" D. N. Baltrukonio išreišktais susirūpinimais, liečiantis Lietuvos sporto reikalus. Sunkiau būtų pasididinti nuomone dėl nedalyvavimo "Good Will Games" Sankt Peterburge, kur varžėsi 2000 sportininkų iš 70 šalių. Pagal Lietuvos Kūno kultūros ir sporto generalinio direktoriaus Vytauto Nėniaus paaiškinimą ELTAI, atrodo, jog į žaidynes atletai buvo kviečiami asmeniškai. Tokius pakvietimus gavo boksininkas V. Karpčiauskas ir disko metikas V. Kidyskas. Sportininkai nusprendė nevykti į Sankt Peterburgą, nes šių varžybų terminai neatitiko jų planų.

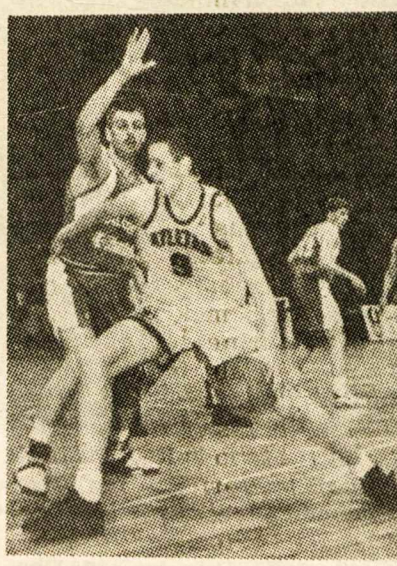
Sekantis D. N. Baltrukonio susirūpinimas liečia Lietuvos nedalyvavimą Pasaulio krepšinio pirmenybėse, vykusiose Toronto rugpjūčio pradžioje. Galima į tai trumpai atsakyti: lietuviai nepajėgė kvalifikuotis šioms žaidynėms. Jie iškrito atrankos varžybose ir tuo pačiu nepateko į vykstančiųjų Torontan pasaulio geriausiųjų sąrašus.

Trumpai asmeninė nuomonė. Jau kelintai metai Lietuvai palieka geriausi sportininkai, išvykdamai žaisti į užsienius. Sutartys jiems varžo žaisti už Lietuvos svarbiose kraštuose rungtynėse. Kryžiuojasi kalendorinė sistema, o be to, klubas, mokantis didelių pinigų, nenori matyti sandomo žaidėjo sužeidimų jų nedominančiose varžybose. Blogiausia, kad visa eilė gerųjų sportininkų, pagėginę laimę svetiname krašte ir tuo pačiu uždirbę pinigų, labai greitai prima pasiūlymus svetimo krašto pilietybei gauti. Tai iš vienos pusės ir silpnina krašto sportinį lygį.

D. N. Baltrukonio laiške išreiškta mintis gal susilauktų ir daugiau paaiškinimų, jei tai būtų perduota Lietuvos spaudai. Sig. K.

Testamentiniai palikimai

Išskliaujantiems į amžinybę kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirština, kad tarp įvairių formų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau 40 metų sulaukę "Tėviškės žiburiai" – plačios apimties savaitraštis. Rašydami savo testamentus, neužmirškite ir jo. Išskliauja tautiečiai į anapus vienas po kito, o "Tėviškės žiburiai" lieka vieni ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis didesnės paramos, ypač nuolat kylant paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas "Tėviškės žiburiams" bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai. Adresas: "Tėviškės žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3, Canada. LEIDĖJAI

Du geriausi LKL krepšinininkai. Su kamuoliu ŽYDRŪNAS ILGAUSKAS (Kauno "Atletas"), kurį stabdo Kauno "Žalgirio" GINTARAS EINIKIS Nuotr. T. Dambrasuko

Golfo žinios

Toronto lietuvių golfo klubo tarpusavio turnyro metu, 1994 m. liepos 31 d., Bonaire golfo laukuose Eugenijus Kuchalskis šeštos žališios (180 j.), vadinamos "paar three", skylę pasiekė vienu smūgiu – "Hole in one". Su E. Kuchalskiu tuo metu ketveriukėje žaidė, Algis Simanavičius, Leonas Baziliuskas ir Jonas Danaitis. Tokie laimės smūgiai ir geriausiems golfininkams ne dažnai pasitaiko.

Papildymas... liečia "Išeivijos sporto žurnalistai" Atlantą" (1996 Olimpiadą). Žinioje, paskelbtoje 1994 m. birželio 28 d. "Tėviškės žiburiuose", yra pakeitimų. Buvo Lietuvos tautiniam olimpiniam komitetui (LTOK) pristatyti išeivijos atstovai Sigitas Krašauskas ir Vytautas Grybauskas. Pranui Mickėvičius dėl sveikatos reikalu atsisakius, jo vieton pasiūlyta Elyvra Sikšniūtė-Vodopalienė iš Vašingtono, D.C.

Vlado Garasto taurė iškovojo "Atletas"

Biržuose pasibaigė ketvirtasis Vlado Garasto taurės krepšinio turnyras. Jame dalyvavo Kauno "Atletas" ir "Žalgiris", Klaipėdos "Nep-tūnas" bei Latvijos Čempionas Rygos "SWH Broceci" klubas. Taurės iškovojo paties Vlado Garasto treniruojami "Atleto" krepšinininkai. Jie 107:106 (50:52) įveikė "SWH Broceci" ir 98:88 (39:35) "Žalgirį". Antrą vietą užėmė Latvijos krepšinininkai. Jie per paskutines rungtynes 117:113 (64:68) nugalėjo "Žalgirį". Iškiliausiu turnyro žaidėju tapo "Atleto" centro puolėjas Žydrūnas Ilgauskas.

Moterų futbolas

Po Baltijos šalių vyrų futbolo turnyro Vilniuje, kurį laimėjo Lietuva, buvo surengtos rungtynės tarp Lietuvos ir Estijos moterų futbolo rinktinės Kaune. Lietuvai atstovavo Kauno "Olimpijos" komanda, Lietuvos čempionė, o Estijai – Jau-nia komanda, sudaryta iš Piaru, Vjandžio miestų moksleivių. Estijos, kaip ir Lietuvoje, šalies pirmenybėse žaidžia tik po keturias pirmos tarptautinės rungtynės. Jos vyko KTU stadione, papuoštame Estijos ir Lietuvos vėliavomis.

Pirmąjį kėlinį vyko apylygė kova, įvartį Lietuvai pelnė Nataša Ostpo-va. Ji kaip geriausia Lietuvos rinktinės žaidėja buvo apdovanota. Ant-rąjį kėlinį net du įvartius į varžovų vartus įmušė Inga Gorbonovienė. Rungtynės baigėsi 3:0 lietuvaičių naudai. LA

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

Darau koldūnus su mėsa, grybais ir varške \$20

už 100 vienetų.
Pristatau į namus.
Skambinti Edvardui Stanuliui tel. 231-4937 Toronto.

Mirė dr. Algirdas Vokietaitis

1994 rugpjūčio 15 Morago miestelyje, Kalifornijoje, mirė intelektualas ir kovotojas už Lietuvos gražesnę rytų dr. Algirdas Vokietaitis, lietuvių tautos istorijoje palikęs ryškius pėdsakus kaip abiejų okupacijų rezistentas, mokslininkas bei sportininkas.

Algirdas Vokietaitis gimė 1909 m. Kaune. Baigė "Aušros" gimnaziją, Vytauto Didžiojo universitetė studijavo istoriją ir pedagogiką, 1930-1934 m. fizinį auklėjimą Vienos universitete, kur įsigijo plaukimo trenerio diplomą. Vėliau, Marburgo universitete, Vokietijoje, gillino fizinio auklėjimo teorijos žinias ir įsigijo filosofijos daktaro laipsnį. 1939-1943 m. dirbo docentu Vytauto didžiojo ir Vilniaus universitetuose, vadovavo fizinio auklėjimo katedrai ir buvo Lietuvos plaukimo rinktinės treneris. Į JAV-bes persikėlė 1948 m.

Dr. A. Vokietaitis buvo 1942 m. įsteigtos Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos narys. Jis priešinosi vokiečių peršamai lietuvių mobilizacijai. Pogrindžio siuntiniamas, kelis kartus 1943 m. slapta per Baltijos jūrą žvejų laiveliu pasiekė Švediją, derino pogrindžio veiklą su laisvu pasauliu. Tačiau paskutinį kartą keliaujant per Baltiją, buvo vokiečių gestapo sugautas. Sekė kėlijimai, koncentracijos stovyklos. Laimingai savo gyvybę išsėšęs iš to košmaro, 1948 pasiekė JAV-bes.

Amerikoje dr. A. Vokietaitis papildomai plėtė savo žinias Kalifornijos Berklio ir Harvardo universitetuose. Dirbo plaukimo ir slidinėjimo instruktoriumi Kalifornijoje, taip pat dėstė užsienio kalbas.

Dr. A. Vokietaitis niekuomet neužmiršo ir lietuvių sporto reikalų. 1977 m. Čikagoje įvyksiamie trečia-me Mokslo ir kūrybos simpoziume, sporto sekcijoje, skaitė paskaitą "Fizinio lavinimo aspektai pagrindinių sąvokų šviesoje". Išgirdęs, kad Lietuva vėl priimta į pasaulio sportininkų šeimą, pareiškė: "Aš, kaip buvęs fizinio auklėjimo ir sporto veikėjas tėvynėje, pasižadu 5000 dolerių auka paremti mūsų krepšinininkus olimpiečius, kurie atstovaus Lietuvai 1992 olimpinėse žaidynėse..." Jo sesuo G. Vokietaitytė-Amo-nienė prisijungė dar su 2500 dolerių tam tikslui. Būtina prisiminti, kad Vokietaičių šeimos šaknis siekia ano meto žymiuosius švietėjus ir Lietuvos mylėtojus. Vėlonies skirta duoklė mokslui, lietuvių sportui ir aplamai tautai tebūna pavyzdžiui ateities kartoms. Vėlonies nuieitas kelias vertas, kad tauta jo neužmirštų. Sig. K.

Skautų veikla

• Rugsėjo 13 d. "Rambyno" ir "Satrijos" tuntų vadovų-vių posėdyje buvo įvertinta praėjusio vasaros stovykla, aptartas tuntų vadovų pasikeitimasis. Tuntininkai vadovus supažindino su naujo sezono veiklos kalendoriumi. Atidarymo iškilminga sueiga – spalio 24 d. Prieš sueigą vyko registracija sumokant vilkiukams, paukštytėms, skautams-tėms po \$10. Visi vyresnieji po \$20 (JAV). Į tą sumą įskaitoma ir "Skautų aidas" prumerata. Sekantys posėdžiai – "Rambyno" spalio 17 d. "Satrijos" – spalio 18 d. LSS vadovų-vių suvažiavimas spalio 22-23 d.d.

• "Rambyno" tunto draugovių vadovai: vilkiukų draugininkas ps. A. Paškus tel. 766-7984, pav. ps.fl. N. Simonavičienė, skilt. sl. L. Narušis ir sl. R. Pečiulis. Skautų – draug. ps. R. Kalendra, tel. 621-2332, pav. sk.v.v.sl. M. Slapšys, globėjas s.fl. A. Dailydė. Prityrusių skautų – ps. M. Bijūnas, tel. 621-1638, pav. ps. A. Kaminskas. Sk. vyčių – būrelis vad. sk.v.v.sl. G. Karasiejus tel. 905 279-9079, pav. sk. v.v.sl. D. Viskontas. Jūrų skautų – laivo vad. j.b.v.v. E. Birgolas, tel. 239-8086, pav. j.b.v. V. Kulikauskas, j.p.s. N. Namikas ir j.b.v.v. A. Pacevičius.

• "Satrijos" tunto draugovių vadovės: "Liepsnelių" – ps. D. Petruskienė, tel. 905 274-1477, pav. vyr.sk.pl. A. Karkaitė ir vyr.sk.pl. V. Karkaitė; paukštyčių – draug. ps. A. Puzerytė, tel. 769-1240, pav. vyr.sk.sl. L. Paulionytė ir vyr.sk.sl. R. Slapšys; skautų dr. v.sk.v.sl. I. Viskontaitė, tel. 762-8098, pav. vyr.sk. v.sl. R. Radžiūtė; prit. skaučių – draug. v.sk.v.sl. N. Gedgaudaitė, tel. 928-3258; Vyr. skaučių – gintarių draug. v.sk.sl. I. Pivoriūtė, tel. 767-3121, pav. g.v.v. D. Kalendraitė; Vyr.sk. Birutės draugovės – ps. K. Dambartaitė-Janowicz, tel. 769-4891; jūrų skaučių – laivo vadė g.v.v. K. Janavičiūtė. Visais draugovių reikalais skambinti draugininkams. M.

Sutton GROUP realty systems inc.

RAIMUNDAS (Raymond) PACEVICIUS

Je norite pirkti ar parduoti namą, prašome kreiptis šiais telefonais: darbo tel. 905-896-3333 (24 val.); namų – 905-524-3899; FAX 905-848-5327.

Adresas: 1528 Dundas St. West, Mississauga, Ont. L5C 1E4

Queensway-Cawthra, atskiras namas didėlei šeimai, 8 kambariai, dvigubas garažas, arti OEW, mokyklos, autobuso sustojimo. Skambinti tel. 905-896-3333.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

5.00% už 90 dienų term. indėlius
5.50% už 6 mėnesių term. indėlius
5.75% už 1 m. term. indėlius
5.75% už 2 m. term. indėlius
6.25% už 3 m. term. indėlius
6.50% už 4 m. term. indėlius
6.50% už 5 m. term. indėlius
6.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.
6.75% už 1 m. GIC invest. pažym.
7.50% už 2 m. GIC invest. pažym.
7.75% už 3 m. GIC invest. pažym.
8.00% už 4 m. GIC invest. pažym.
8.25% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
6.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
7.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
7.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
8.00% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
8.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
3.75% už OHOSP (variable rate)
3.25% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
3.75% kasd. pal. čekių sąsk. virš 10.000
2.50% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo 7.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 7.75%
2 metų 8.50%
3 metų 8.75%
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 6.60%
(variable rate)

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

Nuosimčiai gali pakeisti savaitės eilę.

AKTYVAI per 100 milijonų dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook Mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operatos & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operatos).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

K3R AWNINGS & ROOFING

Sarnyriai išskleidžiamieji stogeliai - Pastogėlės-krepšeliai "Stogu dengimai" 625A The Queensway, Toronto, Ont. M8Y 1K4
Tel.: 416-252-4081 FAX: 416-252-2972

"SAMOGITIA" Knygų rišykla
meniška įriša knygas bei žurnalus.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel.(905) 625-2412

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos • Skalavimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers) • Indų plovimo mašinas,
- Šaldymo sistemos, šaldytuvus • vryklas

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui
tel. 416-370-3539 Toronto
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti).

DAIVA DALINDA, BBA,
Broker Tel. (416) 231-5000

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga plečiasi Kanadoje!
Islington-Kingsway Realty Inc.
Prezidentė, turinti 14 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.
Nemokamas namo įvertinimas.

2908 Bloor Street West,
Etobicoke, Ontario M8X 1B6 FAX (416) 233-2713

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-434-1847 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

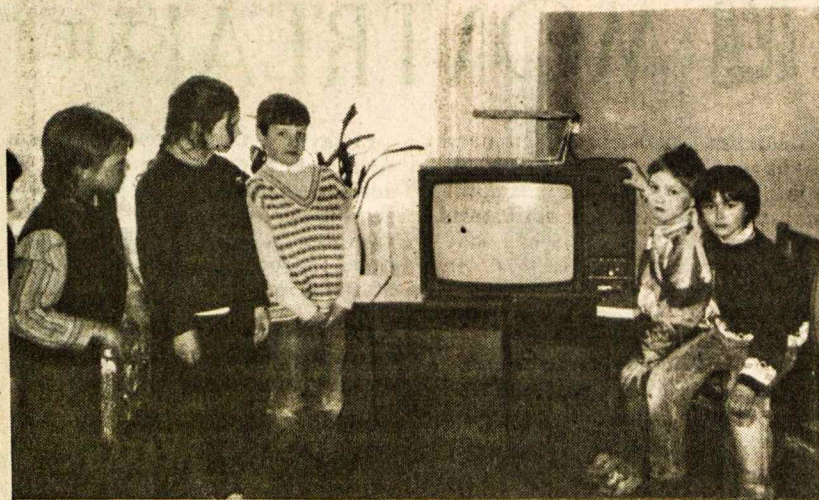
Visos paslaugos atskirėdant jūsų gimines iš Lietuvos. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuoju į namus.

KELIONĖS Į LIETUVĄ
visuomet geriausiomis kainomis per Amsterdamą, Berlyną, Frankfurtą, Helsinkį, Kopenhagą, Londoną, Paryžių, Varšuvą arba kitomis jūsų pageidaujamos oro linijomis. Didelis pasirinkimas. Labai greitai parvežam vienišagei jūsų gimines iš Lietuvos.

KALĖDINĖ KELIONĖ
per Kopenhagą. Nakvynės nereikalingos. Išskrendam gruodžio 20 – grįžtam sausio 4. Teiraukitės! Sumokėjusiems iki rugsėjo 15 d. – didelė nuolaida!

KELIONĖS Į VISUS KITUS KRAŠTUS.
TEIRAUKITĖS APIE ĮVAIRIUS BILETŲ ĮSPARDAVIMUS. Del smulkesnės informacijos kreipkitės trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 5 v.p.p. į Algį Medelį asmeniškai arba kasdien nuo 9.30 v.r. iki 6 v.v. į Mariją (angliškai, rusiškai arba lenkiškai).

UNITY TRAVEL, 1558 Bloor St. W.,
Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 416-538-6570 **ALGIS MEDELIS**
FAX 416-538-9657

Tautiečiams Toronto už padovanotą televizorių nuoširdžiai dėkoja Sibiro tremtiniai vaikaičiai – Vilniaus vidurinės mokyklos "Lietuvių namai" mokiniai

Artimesnė pažintis su Torontu

Toronto lietuvių pensininkų klubo veiklos koordinatorė Lydija Balsienė rugsėjo 13 d. suorganizavo ypatingai gerai pavykusią ištisos dienos ekskursiją pensininkams. Pradėta 9 v.r. nuo Vilniaus rūmų naujutelaičių (\$400.000 vertės) autobusu. Pasamdyta vadovė Pat Walker dvi valandas aiškiai pasakojo Toronto istoriją ir rodė reikšmingiausius miesto pastatus.

John G. Simcoe 1793 m. iš Niagara-on-the-Lake Ontario sostinė perkėlė į šią vietovę, pavadintą York, o 1834 m. ji pavadinta Torontu — susitikimų vieta (meeting place). Mūsų provincija — Ontario reiškia raibuliuojančių ežerų kraštas (the land of many sparkling lakes).

Ar žinote, kad 1812-14 m. karo metu amerikiečiai užėjo ir sudėgino šią vietovę, pavogė valdžios ženklą (The Mace) ir patalpino jį Vašingtone. Kanadiečiai paskui sudėgino jų valdžios rūmus ir 1834 m. susigrąžino ženklą, o amerikiečiai atstatė tą pastatą ir nudažė jį baltai. Taip jis tapo Baltaisiais rūmais ("The White House").

Ar žinote, kad dabartinė Toronto rotušė yra jau ketvirtoji? Pirmoji sudegė per 1850 m. gaisrą, nes buvo medinė. Antroji buvo ten, kur dabar yra St. Lawrence turgus. Trečioji buvo pastatyta 1899 m. iš smiltainio (sand stone). Tame pastate dabar yra teismai. Ketvirtoji, dabartinė, rotušė buvo atidaryta 1965 m. Priešais ją esantis Tarkos sodelis (Peace Garden) yra neužbaigtas, jis bus užbaigtas tik tada, kai pasaulyje įsivyras taika.

Po ekskursijos visi papietavo "Town and Country Cafe" užei-

Genovaitė Bijūnienė

RAMONA MIKELĖNAITĖ, dr. Algio ir Violetos Mikelėnų dukte šį pavasarį baigė mokslus Toronto universitete (Bachelor of Science in Pharmacy). Ramona dirba vaistinėje Miltone. Tėveliai, sesutės Amelija ir Teresa, brolis Justinas ir visi giminės sveikina ir linki Ramonai daug laimės ir sėkmės pasirinktoje profesijoje.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 1, 100.000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:
Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

Vienintelis Kanadoje lietuviškas kelionių biuras kviečia keliauti kartu!

Kelionės į Lietuvą!

Geriausios kainos, patogiausi lėktuvai. Užsakantiems bilietus su FINNAIR rugpjūčio mėn. – nuolaida. Smulkesnių žinių teiraukitės tel. 416-533-8443.

Kelionės laivais:

SPECIALIOS dietos grupės – 7 dienos | Karibų salas:
1. Lapkričio 5 d. Ms "Norway";
2. Gruodžio 4 d. Ms "Dreamward".

Geriausią dovaną lymimiesiems Valentino dienos proga

"LOVE BOAT"

7 arba 14 nuostabių dienų Karibų jūroje. Išvyksta 1995 m. vasario 11 d. Užsisakykite dabar, vietų skaičius ribotas.

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:

- Išskvėtimus bei keliones giminėms atvykti į Kanadą
- Sveikatos ir kelionių draudimus
- Persiųsti pinigus ir vaistus giminėms
- Keliones lėktuvais bei traukiniais
- Keliones pramoginiams laivais
- Keliones į Floridą ir kitus šiltus kraštus
- Keliones į sveikatingumo sanatorijas

Pensininkams nuolaida

VISAIS ŠIAIS KLAUSIMAIS SKAMBINKITE:

Tel. (416) 533-8443, FAX (416) 533-6279

1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail), nr. 2475066 (wholesale)

SKAITYTOJAI PASISAKO

DĖKOJU UŽ PARAMĄ

A.a. Onos Endriukaitės-Šukienės ir a.a. Juozas Šukytės-Zubricienės atminimui, giminių bei artimųjų Kanadoje ir Amerikoje pagėdaviu, auką, skirtą Slavikų parapijai Lietuvoje, gavome. Savo ir parapijiečių vardu nuoširdžiai už tai dėkoju ir meldžiu brangioms mirusioms amžinos ramybės, o geradariams gausios Dievo palaimos ir malonij.

Kun. J. Marčiulionis, Slavikų parapijos klebonas

IEŠKO SAVO DRAUGO

Mieli tautiečiai Kanadoje, Esu Napoleonas Tomkevičius, gimęs Biržų mieste 1927.6.30. Per karą 1943 m. patekau į vokiečių sunkių darbų lagerius. Iš to lagerio (Schwetig) mes du lietuviai ir keturi prancūzai išlikome gyvi. Mano numeris buvo 5348. Po karo atvykau į Angliją 1947 metais. Išgirdau, jog mano neišskiriamas draugas iš Lietuvos išvyko į Kanadą. Jis yra Leonas (Laimis) Ločeris, taip pat yra Biržietis, 66-67 metų amžiaus. Jo sūnus 1991, būdamas 28 metų amžiaus, buvo, ar galbūt yra Otavos universitete aspirantūroje. Jei kas turi žinių, prašau man parašyti. Leonard Tomson, 17 New ST, Apple-dore, NR. Bideford Devon, England, EX 39-1QJ.

ANSAMBLIEČIŲ PADĖKA

1994 m. liepos mėnesį Hamiltono ir Drumondvilio festivaliuose dalyvavo folkloro ansamblis "Ūla" iš Vilniaus. Ansamblių nuoširdžiai priėmė ir globėjo Hamiltono bei Montrealio lietuviai: Vida Stanevičienė, Regina Choro-manskytė, Elena ir Antanas Liaukai iš Hamiltono, ir montrealiečiai Silvija ir Arūnas Staškevičiai, Petras Adomonis, Juozas Piečaitis, Aušros Vartų parapijos kun. Kazimieras Juozas Amb-rasas ir dar daugelis kitų. "Tėviškes žiburiams" prisijungė lais-ke jie dėkoja:

"Su didele (šiluma širdyse) prisimename savo viešnagę pas Jus. Tų dienų prisiminimų įkvėpti nuoširdžiai dėkojame už sveitin-gumą, gerumą ir nuoširdumą.

Egidijus Virbašius, ansamblio vadovas ir ansamblių, Vilnius

IŠ LAIŠKO BROLIUI

Labai dėkoju už gautus laiška-čius "Tėviškes žiburiai". Jau pats jų pavadinimas, primena, kažką šviesaus ir gero. Daug gerų, tiesių ir malonių sakinių išskatė mums mūsų mielių brolių išėjimą į veiklą Tėvynei, apie lietuviškos dvasios gyvybingumą jų širdyse ir tuo labai džiaugiuosi. Taip gera, kad ir Tu esi jų tarpe, kad meile švie-ti brangiai Lietuvai. Remi ją au-komis ir gerais darbais, kurie ži-nomi visoms pasaulio tautoms.

Veikla už tiesą, už Tėvynės idea-lus, už kilnų dvasingumą ir iškė-limą žmogaus virš kasdienybės

yra didinga ir labai vertinga. Tai dvasios lobiai, kurie niekada ne-genda. Tai Aukščiausiojo dovana, už kurią privalome dėkoti ir, kiek jėgos leidžia, šviesinti Lietuvos jaunimą, nepaisant to, kad yra la-bai sunku. Nelengva įskiepyti Tė-vynės meilę nei išėjimoje, nei Lietuvoje. Man atrodo, kad mūsų parapijos klebono L. Savicko žo-džiai yra labai teisingi ir išmin-tingi: "Neatgims Lietuva, jei gy-vensime be Dievo".

Nežinau apie išėjimojo jaunimą, o Lietuvoje nedaug tikinčių ir my-linčių Dievą. Liūdna, bet taip yra, bedievytės mokslo išrovė su šak-nimis visus tikėjimo ir doros dai-gelius, eina slidžiais keleliais... Nieko tėvai nei seneliai negalės padaryti, jeigu nei į bažnyčią, ne-atsivers ir nepradės melstis su tikra atgailojančia širdimi.

Taigi kol kas nesimato gerų nau-jų prosvaitių. Komunizmo pasek-mės apraizgė jaunas sielas. Jei žmoguje nėra nieko švento, nėra meilės Dievui, nėra tikėjimo, – nebus nei doros.

P. Vileitaitė, Adutiškis

Ivairios žinios

Prienų rajono laikraštis

"Naujas gyvenimas" 1994 m. rugpjūčio 3 d. laidoje Anar-sijos Adamonienės straipsniu ir nuotrauka prisimena seniausią "Žiburio" gimnazijos mokytoją Juozą Eidukevičių, sulaukusį 90 m. amžiaus.

Sukaktuvininkas gimė 1904 m. liepos 17 d. Ožkasvilių kaime (Marijampolės raj.) ūki-ninko šeimoje. Motina – Uršulė Kairytė buvo Vinco Ku-dirkos giminaitė. Tėvas Ka-zimieras visus vaikus leido mokyti. Jam mirus 1926 m., ūkio darbai užgūlė Juozą, ku-ris "arė su knyga užantįje" ir egzaminams ruošėsi nakti-mis. Kad galėtų padėti šeimai, dar nebaigęs universi-teto pradėjo mokytojauti Šir-vintų vidurinėje mokykloje.

Organizavo abstinentų būre-lius, važinėjo, skaitė paskai-tas, buvo geras organizatorius. Prienuose tapo kultūrinių ren-ginių iniciatoriumi, pats rašė dramos veikaliukus. Nuo 1934 m. direktoriaus pavaduo-tojas, 1935 m. sukūrė šeimą su mokytoja Z. Ignatavičiūte, "tau-tinių ir dorovinių principų bendraminte". Okupacijų au-drose pergyveno įvairių sunku-mų, teko slapstytis ir tik 1956 m. vėl grįžo į Prienus mokyto-jauti, tapo sodininkų draugi-jos pirmininku, rašė atsimini-mus, daugybę straipsnių apie kultūros veikėjus. Dabar, nors ir sėdintis ligonio vežimėlyje, spinduliuoja šypsena ir ra-mybe, apsuptas penkių vaikų, vienuolikos vaikaičių ir tri-jų provaikaičių.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, Lietuvos politinių kalinių sąjunga ir Lietuvos laisvės kovos sąjūdis prašo lietuvių siųsti rei-kašalius Lietuvos seimui, prezidentui ir vyriausybei nu-traukti politinių kalinių ir tremtinių diskriminaciją. Pareiškime, išplatintame liepos mėnesį, šios trys grupuotės paskelbė, jog jų darbą Valsty-binio genocido tyrimo centre

stabdo įėjusi valdžion LDDP, sulaužė jau priimtus susitari-mus dėl centro tarybos sudė-ties, pakeitė nutarimą dėl va-dovo kandidatūros ir paskyrė rezistentams nepriimtina (dėl kalinio etikos pažeidimų) as-menį, Vyt. Skuodį. Jie teigia, jog jis nuo gegužės 1 d. jiems nebemoka algų, nors jie budi buvusiuose KGB rūmuose, "pasiryžę iki galo ginti savo kančių archyvus ir Lietuvos skausmo istoriją – tautos nai-kinimo ir pasipriešinimo do-kumentus". Visi lietuviai ska-tinami paremti Lietuvos gar-bę ir tiesą, šviesų drąsųjų laisvės kovotojų atminimą.

Dr. Arūnas Mačikūnas elekt-ronikos inžinierius, specia-lizuojantis erdvės ryšių bei satelitų radarų sistemose, bu-vo pakviestas Kinijos mokslų ir technologijos komisijos da-lyvauti Jungtinių Tautų, Kiti-nijos ir Europos erdvės agentū-rų konferencijoje – "Work-shop on space-based Micro-wave remote sensing applica-tions". Ši konferencija įvyko Kinijoje – Bejing'e 1994 m. rugsėjo 14-18 d. Dr. A. Ma-čikūnas dalyvaus ir "STAE' 94 Exhibition", kuri rengiama taip pat Kinijoje. Jis atsto-vauja erdvių komunikacijos bendrovei – COM DEV Ltd., Cambridge, Ont. Dr. A. Mači-kūnas yra sūnus hamiltonie-čių Danutės ir Laimučio Ma-čikūnų, dabar gyvenančių Wa-sagoje, D.

ŠYPSENOS

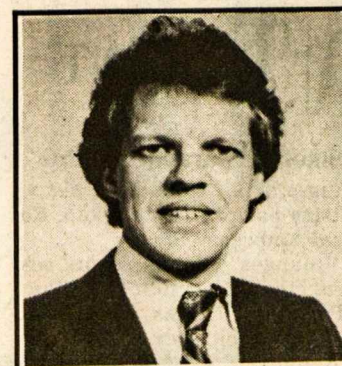
Pavėlavusieji

Sužadėtiniai draugavo dau-giau kaip 30 metų.

Kartą vaikas jai sako, tar-si paslaptį atskleisdamas: — Ar tau neatrodo, kad mu-du pagalvotumėm apie vestu-ves?

Jinai susimąsčiusi abeji-gai atšovė:

— Taip, bet kas gi dabar mus bėpaims, kai sulaukėm tokio amžiaus? Parinko V.B.

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.

viceprezidentas ir direktorius

Telefonai – 416 864-2734
1 800 387-1883 (toll free)

- Įstaiga veikia nuo 1923 metų.
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", RRSPs, "Mutual funds" ir auksą.
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai.

Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: (905) 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių namus)

Tel.: 416-530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)

2373 Bloor Street West
(Prie Jane St.)

Telefonas
763-5677

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2

Weston, Ontario M9N 1J2
(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 240-0594
(24 valandas)
FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

1579 Bloor St. West,
Toronto, Ontario
M6P 1A6

Įstaigos telefonas
(416) 532-3443

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500
(Bloor ir Jane gatvių kampas)
Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. (416) 762-7393
Fax (416) 763-0674

Atstovybės Lietuvoje naujas
adresas: Goštauto 4-78
(Kitoje Neries upės pusėje
nuo "Lietuvos" viešbučio)
Vilnius
Tel. (3702) 61 71 62
Fax (3702) 22 63 68

DRESHER

DRAUDA

Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauja V. Drešeris ir Rima (Petkutė) Drešerienė.

Nekilnojamas turtas

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Nekilnojamo turto įkainojimas

– mortgičių
– mokesčių
– turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8

Tel. 416-233-3334, 416-231-2661

FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416). 533-1121 FAX 533-1122

GINTARAS EXPRESS

1968 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 3K9
(Prie High Park požeminės stoties).

Tel. (416) 604-4400, FAX (416) 604-9748.

Siuntiniai laivu:

1 kubinė pėda \$7.00 plus \$14 pristatymas
arba
1 kg \$1.20 plus \$14 pristatymas

Siuntiniai lėktuvu:

1 kg \$5.50 plus \$14 pristatymas

Siuntiniai priimami bet kokiame įpakavime. Ir laivu, ir lėktuvu siuntiniai išsiunčiami kas antrą savaitę.

\$ \$ \$ \$ \$ \$ \$ \$

Greitas pinigų pervedimas.
US arba Kanados doleriai:
4% plus \$14 – pristatymas.

Pigiausiomis kainomis persiunčiami automobiliai ir kiti stambūs kroviniai į Baltijos šalis. Greitas ir saugus pristatymas.

Visi Jūsų siuntiniai, siunčiami per GINTARAS EXPRESS nemuituojami. Siūlome Jums šven-tines gėlių puokštes bei paruoštus maisto siuntinius iš Kanados ir Vakarų Europos šalių produktų.

Kelionės į Lietuvą ir iš Lietuvos: nuo \$1050

Mūsų darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v. (pirmadieniais-penktadieniais); 10 v.r. – 4 v.p.p. (šeštadieniais).
Mūsų atstovai: Kitcheneryje, Waterloo, Guelph, Cambridge Lolita arba Armandas, tel. 519-571-9422; Hamiltone: Alfredas Zorkus, tel. 905-522-9966; Londone: Jonas Naruševičius, tel. 519-657-1751; Delhi: Pranas, Teresė Pargauskai, tel. 519-468-2163; MONTREALYJE: Zaklina, Maris Kemzane, tel. 514-637-9495.

NAUJOS PASLAUGOS: atliekame įvairius vidaus ir lauko namų remonto darbus – sienų statymo (drywall), elektros, vandentiekio, keramikinių plytelių klojimo, dažymo, stogų ir lieta-vamzdžių dengimo. Taip pat statome priestatus, verandas, įrengiame vonias ir pirtis.

TORONTONT

Anapilio žinios

— Mūsų parapijos šventė bus švenčiama rugsėjo 25, sekmadienį. Iškilmingas pamaldas 3 v.p.p. laikys ir Sutvirtinimo sakramentą teiks vysk. Paulius Baltakis. Po pamaldų bus eiseną į kapinių Kryžių kalną, kuriame bus pastatytas vysk. P. Baltakio vyskupavimo dešimtmečiui atžymėti kryžius. Parapijos vaivės bus 5 v.p.p. Vaisių metu bus pagerbtas mūsų ilgametis parapijos choro vadovas muz. Stasys Gailevičius, švenčiantis savo amžiaus devyndešimtmetį.

— Anapilio autobusėlis parapijos šventės dieną važiuos iš ryto įprasta sekmadienio tvarka, o po pietų — nuo Islington požeminių traukinių stoties paims žmones 2.30 v.p.p.

— Rysium su mūsų parapijos šventės vyksų pasto ženklu paroda Anapilio parodų salėje ištisą ateinančią sekmadienį.

— Rugsėjo 10 d. pakrikštyta Ričardas ir Tracey-Lee (Hunt) Gelaznikų dukrelė Kailey-Elena.

— Rugsėjo 16 d. palaidoti a.a. Juozas Pakulis, 87 m. amžiaus, ir a.a. Pranas Kaziukonis, 84 m. amžiaus.

— Rugsėjo 17 d. susituokė Petras Tutlys su Katie-Marie Boyd.

— Mišios rugsėjo 25, sekmadienį 9.30 v.r. už a.a. Mariją Kronienę ir Jurgį Bendoraitį, 11 v.r. už parapiją, 3 v.p.p. už Lietuvos kankinius; Wasagoje 11 v.r. už a.a. Danutę Jonaitę.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje rugsėjo 19 d. dalyvavo 185 asmenų. Svečių knygoje pasirašė Remigija Uspalytė iš Vilniaus, Violeta McElreath (Barevičiūtė) iš Mercei Island, WA, JAV, Vilija Bijūnaitė iš Eichstaeto, Vokietijos. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos narys E. Pamataitis.

— LN valdybos posėdis įvyks rugsėjo 29, ketvirtadienį, 7.30 v.r.

— Rugsėjo 25 d., 1.30 v.p.p. seklyčioje bus rodomas filmas "Pasaulio lietuvių dainų šventė" (1994 m.).

Kaune, Dainų slėnyje.

— Rugsėjo 27, antradienį, 7 v.r. LN seklyčioje yra šaukiamas LN visuomeninės veiklos komiteto posėdis. Kviečiame po tris atstovus iš šių vienetų: LN moterų ir vyrų būrelių, kultūrinės komisijos ir socialinių reikalų komiteto. Negalintieji dalyvauti praeiti pranešti T. Stanuliuo tel. 231-4937.

— Lapkričio 5, šeštadienį, įvyks LN metinis pobūvis. Programą atliks Londono "Pašvaistė", vadovaujama muziko Andriaus Petrašiūno. Šokiams gros visiems žinomas "Good Time Boys" orkestras. Stalai rezervuoti ir bilietai gaunami Lietuvių namuose ir pas visuomeninės veiklos komiteto narius.

— Aukos Slaugos namams: \$200 — Antanas Krakauskas a.a. Juozo Birgelio atminimui; \$30 — L. Balseienė a.a. Prano Kaziukonio atminimui. Iš viso fondų yra \$978,986.31. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6.

A. a. Antanui Čepukui mirus, užjaušdami jo žmoną Mariją, dukterį Silviją su šeima ir sūnus, Vytautą ir Antaną su šeimomis Wellando ir Port Colborne lietuvių "Tėviškės žiburiams" aukojo \$25.

Mylimo brolio a. a. Jono Sivicko, mirusio Lietuvoje, prisiminimui sesuo K. Markauskienė "Tėviškės žiburiams" aukojo \$25.

A. a. Jono Sadausko 8 metų mirties prisiminimui, žmona Birutė ir vaikai "Tėviškės žiburiams" aukojo \$50.

A. a. Kazimiero Mankausko prisiminimui žmona Kazimiera "Tėviškės žiburiams" aukojo \$25.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: \$50 — P. J. Maliai.

Anapilio autoaiškštės vajui aukojo: \$200 — M. A. Vaisvilos; \$100 — A. J. Vanagai, M. Gailelienė, V. R. Akelaiciui; \$50 — A. Babekienė.

REIKALINGA vaikui auklė 5 dienoms per savaitę, kuri galėtų gyventi kartu. Turi kalbėti angliškai arba rusiškai. Skambinti bet kurio laiku tel. 905 660-5068 arba tel. 416-981-6866.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Rugsėjo 18, sekmadienį per visas Mišias pamokslus sakė kun. Kazimieras Ambrasas, SJ.

— "Volungės" choras praeitą sekmadienį giedojo per 10.15 v. Mišias.

— Parapijos choras gieda kiekvieną sekmadienį per 11.30 v. Mišias. Kadangi dar sezono pradžia, todėl laikas ir naujiems balsams įsijungti į savo parapijos chorą.

— Vakaronė su šūkiu "Atjauski-me alkanus Lietuvoje", kurios tikslas yra paremti sriubos virtuves Lietuvoje, įvyks mūsų parapijos didžiojoje salėje spalio 16, sekmadienį, 4 v.p.p. Šioje vakaronėje dalyvaus vysk. Paulius Baltakis, OFM. Vakaronės metu bus paminėtas jo vyskupavimo dešimtmetis. Vakaronės dalyviai bus pavaišinti sriuba, pagaminta pagal Lietuvos sriubos virtuvės receptą, ir lietuviška duona. Bilietai platinami parapijos salėje. Kaina — \$15. Šią vakaronę organizuoja specialus parapijos tarybos sudarytas komitetas.

— KKKM dr-jos mūsų parapijos skyrus parduvinęją pyragus sekmadieniais po kiekvieną Mišių. Sekantis skyrus narių susirinkimas įvyks spalio 16, sekmadienį po 11.30 v. Mišių Parodų salėje.

— Pakrikštyti Mykolas Aleksandras ir Vilis Erin, Viktoro ir Patricijos Slapšių sūneliai.

— Vartotų drabužių ir daiktų išpardavimą vėl organizuoja parapijos tarybos labdaros sekcija spalio 5 ir 6 d. mūsų parapijos salėje nuo 9 v.r. iki 9 v.v. Labdaros sekcija prašo visus peržiūrėti savo spintas ir daiktus bei drabužius, kurių nebeavartojate ir atgabenti į parapijos salę dieną prieš išpardavimą. Visi kviečiami prisidėti daiktams, darbu ir aukomis, nes šio išpardavimo tikslas yra suteikti pinigų, kuriais būtų galima sušelpiti paramos reikalingus. Sekcijai pirmininkauja dr. J. Čuplinskienė.

— Mūsų parapijos tarybos šeimų sekcijos madų paroda — rugsėjo 30, penktadienį, 6.30 v.v. Eaton centre, 6-tame aukšte, Flagship kambaryje. Įėjimas — \$10.

— Ateinantį sekmadienį, rugsėjo 25 d., bus daroma rinkliava Kanados Kat. Bendrijos reikalam.

— Ateinantį agapė — ateinantį sekmadienį, rugsėjo 25 d., po 10.15 v. Mišių T. Bernardino kambaryje. Dalyvaus vysk. P. Baltakis, OFM, ir padarys pranešimą apie įvykusį ateitininkų kongresą Lietuvoje.

— Mišios rugsėjo 25, sekmadienį, 8.30 v.r. už a.a. Mariją ir a.a. Tadą Normantus; 9.20 v.r. už a.a. Antaniną ir a.a. Leoną Dromantus; 10.15 v.r. už Agotą ir Juozą Vainas, a.a. Joną Vitkuną, a.a. Justiną Nausėdienę; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Sibiro tremtinių vaikaičiams, kurie mokosi Vilniaus vidurinėje mokykloje "Lietuvių namai", reikalinga nuolatinė sutelkinti parama. Toronto geradarių žiniomis, pradėtas naujas aukų vajus, kad vaikus dar prieš Kalėdas galima būtų pradžiuoti nauju siuntiniu. Tuo rūpinasi A. Stepaitienė.

Kun. Kazimieras Ambrasas, SJ, lankėsi Toronte bei Mississaugoje, domėdamasis lietuvių parapijomis, įstaigomis ir "TŽ", kuriuose uoliai bendradarbiauja. Jis yra profesorius Vilniaus universitete, dėstęs filologinius mokslus 25-rius metus. Sovietmečiu baigė slaptą kunigų seminariją ir buvo slaptai įšventintas kunigu. Už tai atleistas iš tarnybos. Trejetą metų darbojo Vatikano radijo lietuvių skyriuje. Pagilinęs teologines studijas Vakarų pasaulyje perėjo į sielovadinį darbą ir buvo paskirtas į vienuolių jėzuitų vadovaujamą Aušros Vartų parapiją Montrealyje. Šalia parapijinio darbo, jis reikišiai gausiais straipsniais išeivijos ir Lietuvos spaudoje.

"VILNIUS MANOR" patalpose rugsėjo 26 d. nuo 10 v.r. prasideda mezgimo sezonas. Mezgėjos ir prijuočančios kviečiamos dalyvauti.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiiui tel. 272-8323.

Teodoras (Ted) Stanulis

ROYAL LEPAGE
Residential Real Estate Services
5110 Dundas Street West,
Etobicoke, Ontario M9A 1C2
Bus.: (416) 231-3000 (24 hr.)
Res.: (416) 231-4937
Fax (416) 231-6993
Ar galiu pirkti namą su 5% įmokėjimu? Kas moka "Land Transfer Tax" — pardavėjas ar pirkėjas? Šiais ir visais nekilnojamo turto klausimais kreipkitės į Teodorą Stanulį tel. 416 231-3000, namų tel. 416 231-4937, FAX 416 231-6993. Sąžiningas patarnavimas.

Birželio 14-ąją — Gedulo ir vilties dieną liūdno tremties dainos prie buvusio KGB pastato Vilniuje Alf. Laučka

LIETUVOS KANKINIŲ ŠVENTĖ

PROGRAMOJE: 3 v.p.p. — Lietuvos kankinių šventės Mišios ir jų metu teikiamas Sutvirtinimo sakramentas. Procesija į Anapilio kryžių kalną, kuriame bus pastatytas jau 10 metų katalikiškai išeivijai vadovaujancio vyskupo PAULIAUS BALTAKIO sukurtinis kryžius.

5 v.p.p. — vaišės Anapilio salėje ir muziko STASIO GAILEVIČIAUS pagerbimas jo 90 metų amžiaus sukakties proga.

Bilietai | vaišės gaunami sekmadieniais Anapilyje po Mišių | Maloniai kviečia visus dalyvauti — ir pas R. Celejewska tel. 231-8832. **Anapilio parapijos taryba**

Kanados lietuvių katalikų kultūros draugijos "Žiburiai" metinis narių susirinkimas įvyks spalio 4, antradienį, 7.30 v.v. "Tėviškės žiburijų" patalpose.

Toronto lietuvių jaunimo ansamblio "Gintaras" metinis tėvų susirinkimas įvyks rugsėjo 22, ketvirtadienį, 6.30 v.v., Anapilyje tuo pačiu laiku kai vyks jaunių ir vaikų repetitijos. Prašom bent vieną iš tėvų būtina dalyvauti, bus vadovų pranešimai ir naujų šokėjų registracija.

Sukurtinis 40 metų gintariečių koncertas įvyks 1995 m. gegužės 7, sekmadienį, Anapilio salėje. Jau iš anksto visi yra prašomi atsiminti šią datą ir ruoštis tame koncerte dalyvauti. Daugiau kaip 200 lietuviško jaunimo gražiais tautiniais šokiais, muzika bei dainomis ir ši syki žiūrovų neapvils. Tai įvertinti bei pagerbti ilgametį vadovų geriausiai bus galima dalyvavimu šiame sukurtiniame koncerte. K.

Vilniaus radijo užsieniui laidos nuo 1994 m. rugsėjo 25 d. bus girdimos Toronte 8 v.v. 7150 kHz (41m).

Toronto lietuvių filatelistų paroda su naujaisiais Lietuvos ženklais vyks Anapilio parodų salėje rugsėjo 25, sekmadienį.

Kanados lietuvių muziejuje archyve Anapilyje ruošiamą naują nuotraukų parodą: "Kanados lietuvių archyve — mūsų jaunystė". Pamatysime save ir draugus amžinai jaunus, nuotraukose įamžintus. Atidarymas sekmadienį, rugsėjo 25 d. 10.30 v.r. — 6.00 v.v.

Lituanistiniai kursai Toronte priima naujus mokinius į 10-tą, 11-tą ir OAC klases. Lankantys šiuos kursus mokiniai gauna pilnus gimnazijos užskaitus. Gali ateiti ir anksčiau nelankę. Kviečiami visi. Tolimesnė informacija teikia: N. Benotienė tel. 621-9472; J. Neimanienė tel. 231-8350; L. Underienė tel. 536-8388. Vedėja

Toronto pensininkų klubas spalio 12, trečiadienį, 12 v.p.p. rengia tradicinius metinius pietus su programa. Bilietus galima užsisakyti pas S. Dervinienę tel. 767-5518 ir P. Ivanauskienę tel. 767-3677. L.B.

Atitaisymas. "TŽ" 37 nr. pranešime apie baltiečių moterų tarybos pietus klaidingai išspausdintas Irenos Vibrienės telefono nr. turi būti 416-762-8414.

KAUNE PARDUODAMAS butas vieno kambario III aukšte su patogumais. Kaina 3000 JAV dolerių. Aleksote parduodu 6 arus žemės su mediniu vasarnamiu. Yra elektra ir vanduo laistymui. Sode daug obelų ir vaiskrūmių. Galima statyti didelį gyvenamą ar gamybinių pastatų. Kaina 4000 JAV dolerių. Rašyti Robertui Jonavičiui, Partizanų 49-24, Kaunas 3042, Lithuania.

RUDENS VAKARAS

saviems skautams paremti
1994 m. spalio 22, šeštadienį, 7 val. vakaro Toronto Lietuvių namuose

PROGRAMOJE: Jaunimo dainos vienetas "Sutartinė"

• Loterija • Šilta vakarienė su vynu • Šokiams gros "Starlight" orkestras • Veiks baras. Įėjimas \$20 asmeniui.

Stalai numeruoti. Bilietus galima užsisakyti iš anksto pas J. Baturienę tel. 416 239-8986 arba V. Balūnienę tel. 416 766-2872

Visus maloniai kviečia dalyvauti —

"Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai ir tėvų komitetas

Irena Lukoševičienė, Toronte gyvenanti sociologė, kaip rašo "Lietuvos aidas" 1994 m. rugsėjo 1 d laidoje, nuo 1990 m. Kauno medicinos akademijos Slaugos fakultete dėsto socialinę rūpybą, skaito šeimos gyvenimo evoliucijos ciklų specialųjį kursą. Prieš naujosios mokslo metų jai suteiktas garbės profesorės vardas. Akademijos senatas įkūrė Slaugos ir rūpybos katedrą, pirmą tokio pobūdžio aukštosios medicinos mokyklose.

Anglų kalbos kursas suaugusiems (nemokamai) organizuotas Toronto atskirųjų mokyklų švietimo vadbyba (Metropolitan Separate School Board). Kursai pradinio lygio ir vyks nuo pirmadienio 9 v.r. iki penktadienio 2.30 v.p.p. Mokytoja lietuviė. Registruotis adresu: 65 High Park Ave., šalia High Park požeminio traukinio (subway). Dėl informacijos skambinti Danai tel. 416 604-0317.

REIKALINGA sąžininga, nerūkanti namų šeimininkė, kuri tvarkytų kambarius ir gamintų skanų maistą. Turi kalbėti rusiškai. Skambinti tel. 905 771-6511 Thornhill.

SPORTO KLUBO "VYTIS" KREPŠINIS: 9 m. amžiaus ir jaunesnių mergaičių bei berniukų treniruotės pirmadieniais 7-8.30 v.vak. Holy Angels mokyklos salėje, 65 Jutland (prie Islington g-vės); 10 metų ir vyresnių mergaičių ir berniukų treniruotės antradieniais 6.30-9.30 v.vak. Bishop Allen akademijos salėje, 721 Royal York Rd. (į pietus nuo Bloor). Registracija antradieniais. Registracijos mokeskis \$75 (šeimai nuolaida). Dėl informacijos skambinti: Tomui Akelaiciui tel. 253-0943, Rimui Sondai tel. 769-0671. Bus sudaromos klubo komandos bei rinktinės, kurios žais lygoje.

"Vytis" sporto klubo valdyba

Prof. Andrius Valevičius, kurį laiką gyvenęs Mississaugoje, profesoriauja Sherbrooke'o universitete, Kvebeko provincijoje — dėsto teologijos fakultete. Lietuviškoje veikloje dalyvauja paskaitomis ir straipsniais. Neseniai išėjo iš spaudos jau antra jo filosofinio turinio knyga apie žymų rusų filosofą Šestovą, gyvenusį Paryžiuje. Knyga pavadinta "Lev Shestov and His Times". Išleido Peter Lang Publishing, Inc. (62 West 45th Street, New York, NY 10036, USA). Kaina — \$39.95. Pirmoji jo knyga "From the Other to the Totally Other". Joje autorius gvildena Lietuvoje gimusio, Paryžiuje gyvenusio filosofo Emanuelio Levino filosofiją.

Atitaisymas. "TŽ" 36 nr. užuodaujo vietą a.a. Elenai Štasevičienei turi būti Štasevičienė.

Nori susirašinėti
Stefanija Dudėnaitė ir Asta Kaslinaitė, abi ekonomistės, baigusios Vilniaus universitetą. Jų adresas: Kalvarijų 150-90, Vilnius 2042, Lithuania.

REIKALINGA auklė dviem vaikams 3 ir 0,5 metų amžiaus. Skambinti Teresei tel. 905 272-8323.

MOTERIS, neseniai atvykusi iš Suvalkų trikampio, ieško darbo. Gali prižiūrėti vaikus arba slaugyti senelius. Skambinti tel. 416 248-5064.

ATOSTOGOS SAULETOJ FLORIDAI. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai — savaitė \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla — savaitė \$150. Arti parduotuvių ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

KILIMŲ IR BALDŲ VALYMAS

EURO CLEAN

Greitas patarnavimas, priėmimas kainos, dezinfekcija ir "Stainguard".

SKAMBINKITE VIDMANTUI ŠILININKUI TORONTE
TEL. 456-0717 ARBA 402-7976

MONTREALQUE

Gediminas Vagnorius, seimo narys ir buvęs Lietuvos ministeris pirmininkas bei Vytautas Pakalniškis, buvęs teisingumo ministeris, atvykę Kanados vyriausybės kvietimu susipažinti su laisvos rinkos klausimais, rugsėjo 7 d. lankėsi Montrealyje. "Rūtos" klubo patalpose gausiam būriui klausytojų abu svečiai kalbėjo apie dabartinę būklę Lietuvoje. Kas seka Lietuvos spaudą, tie ypatingai naujienų neišgirdo, tik viskas smulkiau buvo išdėstyta. Išsamiai buvo atsakyta į klausimus. Labai gražu, kad abu kalbėtojai yra įsitikinę švesia Lietuvos ateitimi.

Tautos šventė AV šventovėje buvo paminėta rugsėjo 11 d. iškilmingomis pamaldomis, kuriose organizuotai ir su savo vėliavomis dalyvavo Montreilio šauliai ir gausūs maldininkai. Mišias atnašavo klebonas kun. Juozas Aranauskas. Pamaldų metu giedojo parapijos choras, ką tik grįžęs po atostogų. Choro vadovavo me. Aleksandras Stankevičius, koordinatorių — Antanas Mickus.

Lietuvių tautodailės instituto suvažiavime Gananoque, Ont., Altonos Veselkienės rezidencijoje rugsėjo 10 d. iš Montreilio dalyvavo Regina Brikenė, Elena Kerbelienė, Birutė Nagienė ir Danutė Staškevičienė.

AV parapijos salėje rugsėjo 12 d. vyko vietos rinkiminės apylinkės Kvebeko provincijos balsavimai.

Julijos ir Edmundo Mockų dukrelė pakrikštyta Alissa-Michelle varda.

A.a. Julija Šveikauskienė (Avižiūtė), 82 m. amžiaus, mirė rugsėjo 7 d. Po gedulinių pamaldų AV šventovėje rugsėjo 9 d. palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi sūnus, duklė su šeima, sesuo ir kiti giminės.

A.a. Bronė Balčiūnienė (Juzavičiūtė), 88 m. amžiaus, mirė rugsėjo 8 d. Iš AV šventovės rugsėjo 12 d. palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi sūnus su šeima ir sesuo. B.S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobilai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-53355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 514-766-5827; 514-766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš 2 milijonų.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.	6.25%	Taupymo — special.	1.50%
Certifikatus 2 m.	7.00%	Taupymo — su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m.	7.25%	Taupymo — kasdienines	1.50%
Term. indėlus:		Einaamos sąsk.	1.00%
1 metų	5.00%	RRIF — RRSP — 1 m. term. ...	6.25%
180 d. - 364 d.	5.00%	RRIF — RRSP — 2 m. term. ...	7.00%
120 d. - 179 d.	4.50%	RRIF — RRSP — 3 m. term. ...	7.25%
60 d. - 119 d.	4.50%	RRIF — RRSP — taup.	2.00%
30 d. - 59 d.	4.00%		

IMA UŽ:

Nekilin. turto:			
1 metų	8.00%	asmenines — nuo	8.00%
2 metų	9.00%		
3 metų	9.25%		

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00 - 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00 - 8.00	3.00 - 7.00
Penktadieniais	10.00 - 6.00	2.00 - 6.00

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ

NAUJA VIETA — NAUJOS VALANDOS
TOKS PAT GERAS PATARNAVIMAS

Nuoširdžiausi linkėjimai mūsų klientams ir sėkmės 1994 metuose. Mes ir toliau su malonumu teiksime aukščiausios klasės patarnavimus bendruomenei. Todėl prašome naudotis mūsų bendrovės paslaugomis. Laukiame paskambinimo dėl siuntinių paėmimo iš jūsų namų. Pristatytą siuntinius galite trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 7 v.v.

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus.

Nėra maksimumo svorio.

Minimumas 2 kg, arba \$10.00.

Nauja kaina: \$5.10 už kg

MONTREALYJE 1450 DE SEVE LASALLE, QUE.

Naujas telefonas

937-9898

Vytas Grudis Jr.

SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIŠ BET KADA - 7 DIENAS

